

Raadsvoorstel

Opsteller

Gein, Suzanne van de

Vergadering van

28 maart 2023

Kenmerk

Z/23/057659 / D/23/094276

Portefeuillehouder

Mariëtte Pennarts-Pouw

Portefeuille

Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer

Onderwerp

Integraal beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027

Samenvatting

Wij stellen uw raad voor het Integraal Beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027 vast te stellen. Daarmee vervalt de Maatschappelijke Agenda 2019-2022.

Gevraagd besluit

1. De Maatschappelijke Agenda 2019-2022 in te trekken.
2. Het Integraal Beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027, en de daarin opgenomen kaders, vast te stellen.

Inleiding

Zoals in de startnotitie (Z/22/054072) is opgenomen stellen we de Maatschappelijke Agenda op als een drieluik:

1. Een Integraal beleidskader met daarin onze missie, visie, leidende principes en maatschappelijke doelen.
2. Een uitvoeringsagenda waarin we het beleidskader verder uitwerken in concrete resultaten en acties en een bijbehorende planning.
3. Tot slot een kwaliteitsmonitor die gekoppeld is aan de resultaten die gesteld zijn in de uitvoeringsagenda. Deze kwaliteitsmonitor koppelen we aan de P&C cyclus.

De eerste stap, het integraal beleidskader, is nu gereed. De wens van zowel uw gemeenteraad als de partners was om koers te houden en geen nieuwe Maatschappelijke Agenda op te stellen. Maar in plaats daarvan de koers op onderdelen te herijken. Het proces dat we hierin doorlopen is vastgelegd in de startnotitie. Het beleidskader is opgesteld met inbreng van uw gemeenteraad, maatschappelijke partners en de participatieraad. De inbreng van deze partijen is verwerkt in het nu voorliggende stuk. De opmerkingen en aanpassingen die tijdens het proces gedaan zijn door deze partijen, zijn inzichtelijk gemaakt in de verslagen van deze bijeenkomsten, zie bijlagen 3 t/m 8.

In het integraal beleidskader zijn de missie, visie, leidende principes en maatschappelijke doelen uitgewerkt op drie integrale thema's, namelijk:

1. Kansrijk Woerden
2. Gezond en Vitaal Woerden
3. Leefbaar en Ondernemend Woerden

Naast maatschappelijke doelen op deze drie thema's zijn in het integraal beleidskader algemene uitgangspunten voor de inrichting van het Sociaal Domein opgenomen. Hieronder vallen uitgangspunten voor:

1. De sociale basis
2. De toegang
3. Beschikbare hulp en ondersteuning
4. Regie

Vier jaar geleden is op deze inrichtingselementen de richting bepaald. Uit de evaluatie van de Maatschappelijke Agenda maar ook uit het bestuursakkoord kwam naar voren dat we hierop vooral koers moeten houden. Wel gaan we op deze punten door ontwikkelen. We borduren daarbij voort op de koers die al was ingezet en volgen de landelijke kaders die op deze punten worden opgelegd vanuit onder andere de hervormingsagenda Jeugd. Deze doorontwikkeling richt zich op vier punten:

1. We gaan blijvend investeren in de sociale basis. De brede SPUK (specifieke uitkering) biedt hiervoor middelen om een impuls te geven (zie ook de financiële paragraaf). Wij gaan daarvoor een aanvraag indienen die we laten aansluiten op de doelen in dit integraal beleidskader.
2. Woerden Wijzer ontwikkelt door naar sterke en laagdrempelige lokale teams die (zelf) lichte begeleiding bieden. dit doen we zo wijk/dorpsgericht als mogelijk.
3. In het bestuursakkoord 2022-2026 zijn ambities opgenomen met betrekking tot de doorontwikkeling van de regionale samenwerking en inkoop en de doorontwikkeling van Woerden Wijzer. Aansluitend op deze ambities uit het bestuursakkoord legt het Rijk kaders op rondom zorginkoop en regionale samenwerking. Het Rijk gaat bepalen wat we met wie en op welke manier inkopen.
4. Tot slot hechten wij vanuit onze sturingsfilosofie aan een sterke sociale basis, nadruk op normalisatie en het zoveel mogelijk preventief inzetten van zorg en ondersteuning. Dit sluit aan op de kaders uit de concept hervormingsagenda Jeugd. Het Rijk gaat hierop de wet aanpassen om de reikwijdte van de Jeugdzorg, maar ook de Wmo, te beperken. Dit heeft consequenties voor de manier waarop wij onze sociale basis financieren en inrichten. Deze wetwijzigingen moeten wij lokaal doorvoeren.

Op deze vier elementen en de doorontwikkeling daarvan zijn in het Integraal beleidskader uitgangspunten geformuleerd die aansluiten op onze eigen ambities en de landelijke kaders. Deze uitgangspunten kunnen lokaal niet ter discussie staan.

Met het vaststellen van de drieluik, bestaande uit het integraal beleidskader, de uitvoeringsagenda en de kwaliteitsmonitor voldoet de gemeenteraad aan de wettelijke verplichtingen vanuit de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet Publieke Gezondheid om periodiek beleid vast te stellen. Met de Maatschappelijke Agenda stelt de gemeenteraad samenhangend beleid vast voor het totale Sociaal Domein. Wij stellen uw raad daarom voor het Integraal beleidskader voor het Sociaal Domein vast te stellen. Hoe deze nieuwe opzet van het integraal beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027 verschilt van de Maatschappelijke Agenda 2019-2023 is te zien in bijlage 1 bij het beleidskader.

Participatieproces

Het beleidskader is in co creatie met een brede groep maatschappelijke partners, de participatieraad en uw raad opgesteld. Hierbij is het perspectief van inwoners meegenomen door de inzet van ervaringsdeskundigen, de wijk- en dorpsplatforms, de participatieraad, storytellingonderzoeken en betrokkenheid van onder andere de werkgroep 'iedereen doet mee'. Bij de concrete uitwerking van het beleidskader in de uitvoeringsagenda zal een inwonersmarkt worden georganiseerd en worden partners betrokken. Er is een digitaal platform opgericht waarop partners maar ook raadsleden het hele proces digitaal kunnen volgen. In een later stadium wordt dit platform ook ingezet voor het betrekken van inwoners op concrete thema's. De participatieadviseur werkt actief mee in dit proces. Het participatiekader is als uitgangspunt gebruikt bij de opzet van het participatieproces.

Wat willen we bereiken

Met het in co creatie opstellen van de Maatschappelijke Agenda willen we bereiken dat maatschappelijke organisaties en de gemeente een gemeenschappelijk beeld hebben van de visie en koers binnen het Sociaal Domein voor de komende jaren. En dat we hier samen met partners handen en voeten aangeven door het formuleren van concrete acties en resultaten die meetbaar zijn. Gezamenlijk met uw gemeenteraad en de betrokken partners geven wij uitvoering en sturing aan deze koers.

Wat gaan we daarvoor doen

We volgen het proces zoals opgenomen in de startnotitie, zie bijlage 7. De eerste stap is het opstellen van dit beleidskader. Daarna volgt het uitwerken van het beleidskader in een uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor.

Argumenten

1.1. Het beleidskader dat voorligt vervangt het huidige beleid zoals geformuleerd in de Maatschappelijke Agenda 2019-2022

Met het vaststellen van dit beleidskader zijn de beleidskaders die geformuleerd waren in de Maatschappelijke Agenda 2019-2022 geactualiseerd. Deze beleidskaders zijn opgenomen in het nu voorliggende beleidskader en vervangen daarmee de Maatschappelijke Agenda 2019-2022.

2.1. De gemeenteraad stelt integrale beleidskaders vast voor de komende jaren op het brede Sociaal Domein

Het beleidskader, de uitvoeringsagenda en de kwaliteitsmonitor bevatten doelen, resultaten en inspanningen op het brede Sociaal Domein. Daarmee wordt versnippering voorkomen en wordt een duidelijke koers voor het Sociaal Domein in de komende jaren bepaald. Dit biedt houvast en focus bij het verder ontwikkelen en uitvoeren van het Sociaal Domein brede beleid.

2.2. Het beleidskader geeft richting voor het vormgeven en verder uitwerken van integraal en domeinoverstijgend beleid

In het beleidskader zijn integrale thema's opgenomen die raakvlakken hebben met verschillende domeinen en thema's buiten het Sociaal Domein zoals wonen, veiligheid, sport, cultuur en de inrichting van de openbare ruimte. Het doel is om met het vaststellen van dit beleidskader richting te bepalen voor het verder vormgeven van domeinoverstijgend en integraal beleid.

2.3. Het beleidskader geeft richting voor de verdere uitwerking van het beleidskader in een uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor.

In het beleidskader zijn de maatschappelijke doelen op drie thema's geformuleerd. Deze doelen worden samen met partners verder uitgewerkt in een uitvoeringsagenda.

2.4. Door het beleidskader, de uitvoeringsagenda en de kwaliteitsmonitor vast te stellen voldoen we aan de wettelijke wet- en regelgeving. Het vaststellen van het integraal beleidskader is hierin een eerste stap.

Gemeenten zijn op grond van de toepasselijke wetgeving verplicht om periodiek beleid vast te stellen. Met het vaststellen van de drieluik (integraal beleidskader, uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor) voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichtingen vanuit de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet Publieke Gezondheid om periodiek beleid vast te stellen

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Om het proces zoals beschreven in bijgevoegde startnotitie te kunnen uitvoeren is het belangrijk dat de organisatie beschikt over voldoende capaciteit en middelen. We hebben de afgelopen jaren gezien dat door diverse crises er veel extra taken zijn bijgekomen in het Sociaal Domein. Ook is er sprake van schaarste op o.a. het personele vlak bij zowel de ambtelijke organisatie als partners. Ondanks dit risico is het opstellen van dit beleidskader conform planning doorlopen. Bij de uitwerking vragen wij echter ook relatief veel inzet van partners en de interne organisatie. Dit levert veel draagvlak en een gezamenlijke focus op, maar kan ook maken dat de uitvoering van deze opdracht onder druk komt te staan. We monitoren dit en informeren uw raad hier tijdig over.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Door uw gemeenteraad is vastgesteld dat het huidige budget het uitgangspunt vormt voor de Maatschappelijke Agenda. In de huidige begroting zijn extra middelen beschikbaar vanuit onder andere de hervormingsagenda Jeugd (gereserveerd in programma 7), extra middelen vanuit de brede specifieke uitkering ('brede-SPUK', via de circulaire) en de invoering van beschermd wonen (via de circulaire). Er zijn binnen het beschikbare budget daardoor (beperkte) extra middelen

beschikbaar om op onderdelen het beleid te intensiveren. Zoals in de startnotitie is vastgelegd gaan we op basis van het vastgestelde beleidskader samen met maatschappelijke partners aan de slag met de uitwerking van deze kaders in de uitvoeringsagenda. In deze fase gaan wij ook aan de slag met de door uw gemeenteraad gevraagde scenario- en verschillenanalyse. Dit doen wij tijdens de met uw raad geplande werksessies in april en juni (zie startnotitie). We brengen daarvoor per thema en doel in beeld:

- Wat is het wettelijk kader, huidig budget en huidige inzet/impact

Vervolgens vragen we uw raad tijdens de werksessies op basis hiervan de doelen te prioriteren en per doel aan te geven:

1. Of de wens is de huidige inzet te continueren
2. Of de wens is de huidige inzet op punten te intensiveren
3. Of de wens is van een bepaald doel topprioriteit te maken

Deze prioritering vormt het kader voor de uitwerking van de uitvoeringsagenda in samenwerking met de partners. We laten de partners hierbij waar mogelijk verschillende scenario's uitwerken. U wordt hierbij betrokken en over geïnformeerd via de werksessies. De technische verwerking hiervan in de begroting (mogelijke verschuiving budget tussen programma's of taakvelden, toevoegen budget vanuit circulaire), gebeurt via de kadernota en/of programmabegroting. De uitvoeringsagenda wordt in oktober ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voorgelegd.

Communicatie

De maatschappelijke partners, de participatieraad en uw gemeenteraad worden geïnformeerd over en betrokken bij dit proces. Voor de uitvoering van dit proces is een communicatieplan opgesteld. Ook is er een digitaal platform (denkmeewoerden.nl) beschikbaar waarop alle informatie wordt gedeeld. Na afronding van het gehele besluitvormingstraject worden het beleidskader, de uitvoeringsagenda en de kwaliteitsmonitor gepubliceerd op overheid.nl.

Vervolgproces

Zie de startnotitie (bijlage 9).

Bevoegdheid raad

De gemeente is op grond van artikel 2.1.2. Wet Maatschappelijke Ondersteuning, artikel 2.2 Jeugdwet, artikel 8d Participatiewet en artikel 13 lid 2 Wet Publieke Gezondheid verantwoordelijk voor het opstellen van een periodiek beleidsplan Sociaal Domein. De gemeenteraad is op grond van artikel 147, lid 2 in samenhang met artikel 108 lid 1 van de Gemeentewet bevoegd tot het vaststellen van beleidskaders. Het uitvoeringsplan wordt vastgesteld door het college en door uw gemeenteraad.

Bijlagen

1. Raadsbesluit Integraal Beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027 (D/23/094283)
 2. Integraal beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027 (D/23/094290)
 3. Samenvatting verwerking reacties gemeenteraad, partners en participatieraad (D/23/094295)
 4. Verslag werksessie 1 gemeenteraad, 16-02-2023 (D/23/094286)
 5. Verslag werksessie 2 gemeenteraad, 9-3-2023 (D/23/094287)
 6. Verslag startbijeenkomst maatschappelijke partners, 13-3-2023 (D/23/094288)
 7. Verslag participatieraad Woerden, 16-3-2023 (D/23/094289)
 8. Overzicht reacties digitaal platform, 20-3-2023 (D/23/094293)
 9. Startnotitie Maatschappelijke Agenda 2023-2027 (Z/22/054072)
-

RAADSBESLUIT

D/23/094283

Z/23/057659

Onderwerp: Vaststellen Integraal Beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 20 maart 2023 van:

- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

Artikel 147, lid 2 in samenhang met artikel 108 lid 1 van de Gemeentewet.

b e s l u i t:

1. De Maatschappelijke Agenda 2019-2022 in te trekken.
2. Het Integraal Beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027, en de daarin opgenomen kaders, vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.J.E. van der Werf-Bramer V.J.H. Molkenboer

Maatschappelijke agenda

Integraal beleidskader

April 2023

2023-2027

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1. Leeswijzer.....	3
2. Wettelijk kader, huidig beleid en afbakening	4
2.1. Positieve gezondheid	4
2.2. Integraal beleid en afbakening.....	4
2.3. Wettelijk kader	4
2.4. Landelijke ontwikkelingen: de hervormingsagenda Jeugd	5
3. Missie, visie en leidende principes.....	6
3.1. Missie: Samen voor elkaar	6
3.2. Visie	6
3.3. Leidende principes in onze strategie: op Woerdense Wijze.....	6
4. Algemene uitgangspunten en rolopvatting	7
4.1. Wat zien we?.....	7
4.2. Algemene uitgangspunten	7
4.3. Rolopvatting	8
4.4. Wettelijke taken.....	9
5. Onze maatschappelijke doelen	9
6. Kansrijk Woerden.....	10
6.1. Wat zien we?.....	10
6.2. Maatschappelijke opgaven	10
6.3. Maatschappelijke doelen	10
7. Gezond en Vitaal Woerden	12
7.1. Wat zien we?.....	12
7.2. De maatschappelijke opgave	13
7.3. Maatschappelijke doelen	13
8. Leefbaar en Ondernemend Woerden	14
8.1. Wat zien we?.....	14
8.2. Maatschappelijke opgave.....	14
8.3. Maatschappelijke doelen	14
9. Uitvoering, monitoring en communicatie	16
9.1. Samen uitvoeren	16
9.2. Sturing: contract en contact.....	16
9.3. Communicatie	16
Bijlage 1. Verschillenanalyse Maatschappelijke Agenda 2019-2022 en Maatschappelijke Agenda 2023-2027.....	17
Bijlage 2. Beleid vanuit Positieve Gezondheid.....	18
Bijlage 3. Factsheet Algemene uitgangspunten.....	19
Bijlage 4. Factsheets thema's Kansrijk, Gezond en Vitaal en Leefbaar en Ondernemend Woerden.....	20
Bijlage 5. Begrippenlijst maatschappelijke agenda gemeente Woerden.....	35

1. Inleiding

Achtergrond: Maatschappelijke Agenda 2019-2022

De afgelopen jaren is sterk geïnvesteerd in het Sociaal Domein. We hebben gebouwd aan een sterke sociale basis. We zetten zoveel mogelijk in op preventie en organiseren zorg en ondersteuning zo dichtbij mogelijk. Inclusie was daarbij een vanzelfsprekendheid: alle inwoners ongeacht achtergrond, leefstijl en identiteit doen mee naar vermogen. Deze koers is vastgelegd in onze Maatschappelijke Agenda 2019-2022 en heeft effect. Woerden is een sociaal sterke gemeente.

De komende jaren gaan wij verder bouwen aan en op onze sterke sociale basis. Dit betekent dat we maximaal inzetten op het ontdekken van talenten en benutten van kansen en mogelijkheden van inwoners om mee te doen. We bieden ruimte voor een gezond leven en ondersteunen inwoners die kortere of langere tijd hulp van een ander nodig hebben. Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, krijgen die zoveel mogelijk op maat en dichtbij. We zetten ook in op normaliseren; herstel van het gewone leven. We werken niet alleen aan deze sterke sociale basis. Vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals zetten zich hier samen met de gemeente elke dag voor in.

Maatschappelijke Agenda 2023-2027: integraal beleidskader, uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor

Er zijn echter ook grote, en nieuwe, uitdagingen in het Sociaal Domein. Uit de uitgevoerde evaluatie blijkt dat de Maatschappelijke Agenda op onderdelen een impuls nodig heeft. Daarom hebben wij de Maatschappelijke Agenda herijkt. Waar in de vorige Maatschappelijke Agenda zowel de beleidsuitgangspunten als de uitvoeringsagenda waren opgenomen, maken we daar nu een drieluik van. In dit document, het integrale beleidskader, worden de beleidskaders voor de komende 4 jaar vastgelegd. Deze beleidskaders vormen de basis voor verdere uitwerking van de uitvoeringsagenda. Hieraan worden meetbare resultaten gekoppeld die wij monitoren via een kwaliteitsmonitor. De uitvoeringsagenda stellen wij jaarlijks bij, afhankelijk van actuele ontwikkelingen via de Planning en Control Cyclus. De drie documenten samen vormen de Maatschappelijke Agenda. Hoe deze nieuwe opzet van de Maatschappelijke Agenda verschilt van de Maatschappelijke Agenda 2019-2022 is te zien in bijlage 1.

Samen blijven werken

Wij vinden het belangrijk om onze partners te betrekken bij het opstellen en uitvoeren van ons beleid. Daarom hebben we een participatieproces ingericht voor de totstandkoming van de Maatschappelijke Agenda. De Maatschappelijke Agenda is de basis voor het gesprek met onze maatschappelijke partners. Afspraken over (maatschappelijke) effecten, resultaten, inspanningen en de bekostiging daarvan voeren wij op basis van de met elkaar vastgestelde beleidskaders. Ook in de uitvoering blijven wij partners betrekken.

1.1. Leeswijzer

In deze maatschappelijke agenda leggen wij onze missie, visie en onze maatschappelijke doelen vast op een aantal thema's. Tot slot leggen we vast welke leidende principes hierbij sturend zijn en vanuit welke strategie wij hier uitvoering aan geven. In bijlage 4 is een begrippenlijst opgenomen waarin vakjargon en begrippen zijn toegelicht.

2. Wettelijk kader, huidig beleid en afbakening

2.1. Positieve gezondheid

In dit integrale beleidskader en de uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor leggen wij de koers vast voor het Sociaal Domein. Het Sociaal Domein is breed en veelomvattend en de opgaven stoppen niet bij de 'grenzen' van het (brede) Sociaal Domein. Integraliteit is nodig omdat verschillende aspecten in het leven van inwoners op elkaar ingrijpen. De leefomgeving van inwoners kan invloed hebben op de mentale gezondheid. En de mentale gezondheid kan weer invloed hebben op de kansen op een baan of hoe de kinderen worden opgevoed. Daarom kiezen we ervoor om als uitgangspunt voor ons beleid te werken en denken vanuit het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid' (zie bijlage 2, toelichting positieve gezondheid). Bij 'positieve gezondheid' zien we gezondheid als meer dan de af-/aanwezigheid van ziekte of beperkingen. Positieve gezondheid gaat over het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan. Zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid voor de eigen keuzes en het zelfoplossend vermogen van de inwoner staan centraal. Dit geldt voor al onze inwoners, ongeacht hun situatie of beperking. Dat is niet nieuw, ook in de vorige maatschappelijke agenda wordt positieve gezondheid al genoemd. Veel van onze partners, zoals de huisartsen, Kwadraad, de bibliotheek en andere zorgaanbieders werken ook al vanuit deze gedachte. Nu gaan we er echter meer handen en voeten aan geven.

2.2. Integraal beleid en afbakening

De thema's en opgaven in dit beleidskader hebben wij vanuit het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid' opgesteld. Deze zijn afgestemd met alle domeinen binnen de gemeentelijke organisatie. Het ideaal is dat gemeente en partners ieder vanuit eigen invalshoeken samenwerken aan het realiseren van de opgaven binnen deze thema's. Zover zijn we echter nog niet, het is een ideaalbeeld waar we naartoe werken. We werken met realistische, kleine stappen naar dit doel toe.

2.3. Wettelijk kader

Het beleidskader, de uitvoeringsagenda en de kwaliteitsmonitor hebben betrekking op de drie gedecentraliseerde wetten in het sociaal domein:

- Participatiewet;
- Jeugdwet;
- Wet maatschappelijke ondersteuning.

Daarnaast zijn ook andere gemeentelijke verantwoordelijkheden nauw verweven met de drie decentralisaties, en daarmee onderdeel van dit beleidskader. Het gaat om de wetten:

- Wet publieke gezondheid;
- Wet gemeentelijke schuldhelpverlening;
- Wet inburgering;
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie;
- Wet verplichte GGZ;
- Wet educatie en beroepsonderwijs;
- Wet stichting openbare bibliotheken;
- Gemeentelijk armoedebeleid;
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen;
- Omgevingswet

Bij de uitvoering van de volgende wetten zijn we als gemeente bij de uitvoering wel in meer of mindere mate betrokken. Echter ligt de eerste verantwoordelijkheid bij andere organisaties. De kaders die wij als gemeente vaststellen zullen wel bepalend zijn voor onze insteek bij de samenwerking op deze wetten:

- De Wet op het primair onderwijs;
- De Wet op voortgezet onderwijs;
- De Wet passend onderwijs;
- De Zorgverzekeringswet;
- De Wet langdurige zorg.

2.4. Landelijke ontwikkelingen: de hervormingsagenda Jeugd

Landelijk en regionaal is er veel in beweging binnen het Sociaal Domein. Een van de belangrijkste ontwikkelingen vormt de nog vast te stellen hervormingsagenda Jeugd. De kaders uit de hervormingsagenda vormen een belangrijke basis voor de ontwikkelingen in de komende jaren. Het basisdoel van de hervormingsagenda is dat de basiscondities voor gezinnen op orde moeten zijn. Daaronder wordt bestaanszekerheid, minder gezondheidsverschillen, kansengelijkheid en verbetering van de leefbaarheid in de wijk verstaan. De acties uit de hervormingsagenda lopen dan ook als een rode draad door alle thema's.

3. Missie, visie en leidende principes

3.1. Missie: Samen voor elkaar

Woerden heeft een zorgzame en veerkrachtige samenleving. Dat willen we zo houden. Voor nu en straks. In Woerden voelt iedereen zich thuis en welkom en doet iedereen mee. Inwoners denken mee, praten mee en besluiten mee. Alle inwoners van jong tot oud krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen op de manier die bij hen past. Onze inwoners zijn vitaal en gezond en in staat om vanuit hun eigen mogelijkheden om te gaan met de fysieke, emotionele, sociale en economische uitdagingen in het leven. Indien nodig krijgen inwoners hierbij passende ondersteuning van de gemeente en haar partners.

3.2. Visie

- Woerden is een veerkrachtige en zorgzame gemeente waarin we oog hebben voor elkaar.
- Een gezond, gelukkig en veilig leven wordt gestimuleerd.
- Woerden staat voor een sociaal duurzame samenleving waar mensen omzien naar elkaar.
- Er wordt van 'jongs af aan' ingezet op preventie; een beetje welzijn voorkomt een hoop zorgen.
- Talenten, kansen en mogelijkheden van inwoners worden benut en gestimuleerd.
- We ondersteunen inwoners die kort of langer hulp nodig hebben en er wordt ingezet op meedoen in het alledaagse leven.
- Volwassenen en kinderen in onveilige (thuis)situaties worden beschermd.
- Samen met de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals wordt blijvend geïnvesteerd in een sterke sociale basis.

3.3. Leidende principes in onze strategie: op Woerdense Wijze

Wij doen ons werk met ons hoofd, hart en handen. Dit doen wij op Woerdense wijze:

1. In verbinding en vanuit vertrouwen met partners en inwoners en zo dichtbij mogelijk. We vinden samenwerking belangrijker dan het strikt volgen van de regels. We gaan uit van de eerlijkheid en openheid van onze partners en inwoners. Zelf geven we het goede voorbeeld door te zeggen wat we doen en te doen wat we zeggen.
2. We denken vanuit het perspectief van onze inwoners, zoeken actief contact en betrekken hen respectvol. We hebben daarbij oog voor diversiteit en werken cultuursensitief. Bij alles wat we doen en besluiten beseffen wij welke uitwerking dit heeft op inwoners. Iedereen heeft een verhaal.
3. Betekenisvol en omgevingsbewust. Een klein gebaar maakt een groot verschil. En we weten wat er landelijk, regionaal en lokaal speelt, houden hier rekening mee en sluiten aan op de context. We werken aan duurzame oplossingen en bieden een duurzaam perspectief.
4. We nemen verantwoordelijkheid en houden regie op ons Sociaal Domein. We nemen verantwoordelijkheid over onze plannen en de aanpak van maatschappelijke vraagstukken.
5. We leveren kwaliteit gezien vanuit de inwoner. We leveren werk en diensten aan onze partners en inwoners van goede kwaliteit.
6. We werken logisch, transparant en begrijpelijk. We houden de regeldruk voor onze inwoners, partners en onszelf zo laag mogelijk.
7. Doen wat nodig is om het verschil te maken en leveren daarbij maatwerk. Niet de systeemwereld maar de leefwereld van onze inwoners is leidend. Niet iedereen heeft hetzelfde nodig om dezelfde kansen te krijgen.
8. We laten niet los zolang inwoners ons nodig hebben, maar houden de inwoner in regie.

4. Algemene uitgangspunten en rolopvatting

De basis onder ons beleid vormt de sturingsstrategie van waaruit wij werken. Hoe zien wij onze rol? Wat verwachten wij van inwoners en partners? Welke inrichtings- en structureringskeuzes horen daarbij? Wat betreft de algemene koers blijven wij ons richten op de vier basiselementen die wij ook volgden in de Maatschappelijke Agenda 2019-2022.

4.1. Wat zien we?

Er zijn een aantal ontwikkelingen waarop we onze koers door ontwikkelen. Vanuit de hervormingsagenda Jeugd wordt bijvoorbeeld ingezet op 'normaliseren'. Ook wordt vanuit landelijke wetgeving de reikwijdte van de wettelijke zorgplicht van de gemeente beperkt. Bijvoorbeeld door invoering van de inkomenstoets hulp bij het huishouden en beperking van lichte vormen van ondersteuning voor kinderen. Ook groeit onze gemeente en hebben we te maken met demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing. Tegelijkertijd is er sprake van schaarste aan (zorg) personeel en is de druk op vrijwilligers en mantelzorgers groot. Dit geeft extra druk op onze sociale basis waardoor we hier blijvend in moeten investeren. Wat betreft de toegang is er de afgelopen jaren ingezet op de invoering van casemanagement. Het is belangrijk deze ontwikkeling door te zetten. Daarbij sluiten we aan op de kaders vanuit de hervormingsagenda Jeugd. Dat betekent dat het nodig is extra te investeren in sterke lokale teams die zelf lichte begeleiding bieden. Tot slot legt het Rijk gemeenten kaders op waarbinnen zorg en ondersteuning moet worden ingekocht. Dat betekent dat de gemeente minder keuzevrijheid krijgt in de regionale samenwerking en de manier waarop wij onze zorg en ondersteuning inkopen. De algemene uitgangspunten zijn naar aanleiding van deze ontwikkelingen aangescherpt. Zie bijlage 3 voor de factsheet algemene uitgangspunten.

4.2. Algemene uitgangspunten

Basiselement	Algemene uitgangspunten
Sociale Basis 	1. Het alledaagse leven, waarin iedereen kan meedoen op de manier die het beste bij hen past, staat centraal. 2. We investeren in preventie en we zetten in op lokale sociale samenhang. Daarmee voorkomen we dat een kleine vraag een groot probleem wordt. 3. We blijven zorgdragen voor een toereikend aanbod aan (pedagogische) basisvoorzieningen. De kaders vanuit de hervormingsagenda Jeugd zijn hierin leidend. 4. We geloven in de kracht van een sterke, aanwezige sociale basis van inwoners, lokale initiatieven en maatschappelijke organisaties en vertrouwen hen.
Toegang 	1. Woerden Wijzer is de toegang tot alle hulp en ondersteuning. En is laagdrempelig bereikbaar, beschikbaar en aanwezig voor alle inwoners in alle wijken en dorpen. 2. Woerden Wijzer werkt intensief samen met de sociale basis Sociaal Domein (vrijwilligers- en maatwerkorganisaties), huisartsen, scholen, JGZ, kinderartsen, partners op het gebied van veiligheid en andere relevante partijen. 3. WoerdenWijzer bereidt zich voor op het Landelijke Toekomstscenario, waarin de kind/ en gezinsbescherming over 5 tot 10 jaar wordt geschetst (2026-2031). Dit betekent o.a. dat WoerdenWijzer werkt volgens de uitgangspunten: Eenvoudig, Lerend, Gezinsgericht en Transparant. 4. De teams binnen WoerdenWijzer ontwikkelen door naar laagdrempelige, kwalitatief goede lokale teams: - (lichte) ambulante ondersteuning wordt vanuit de lokale teams geboden en is als (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening beschikbaar. - Specialistische expertise is dichtbij het lokale team gepositioneerd.
Beschikbaarheid zorg en ondersteuning	1. De (wettelijke) zorgplicht van de gemeente richt zich op inwoners in de meest kwetsbare situaties, hiervoor is altijd passende zorg en ondersteuning van goede kwaliteit beschikbaar. 2. We zetten in op normaliseren en versterken van het gewone leven. 3. Alle inwoners met lichte (ondersteunings)vragen kunnen op een laagdrempelige manier

- dichtbij terecht in hun eigen wijk of dorp.
4. Ondersteuning is (indien van toepassing) gezinsgericht.
 5. De wettelijke kaders en aanwijzingen vanuit de hervormingsagenda Jeugd van het Rijk zijn bepalend bij hoe de (boven) regionale zorg en de inkoop van de Jeugdzorg in de toekomst wordt vormgegeven.
 6. De beleidskaders voor het Sociaal Domein van onze gemeente zijn leidend voor het bepalen van de wijze waarop wij samen met de regio het maatwerk inkopen.
 7. De aanbesteding ondersteunt de lokale teams, de samenwerking tussen partijen en sluit aan op de behoefte in de wijk;

Regie

1. Eenvoud is leidend. De administratieve regeldruk is zo laag mogelijk voor partners, inwoners en gemeente.
2. Het huidige budget is uitgangspunt, eventuele taakstellingen of bijstellingen van het budget versterken of herijken de koers.
3. De gemeente benut actief (extra) budgetten vanuit het Rijk en zoekt actief overige financieringsbronnen zoals subsidieregelingen en afspraken over cofinanciering met partners om de gestelde doelen te realiseren.
4. Inwoners, partners en gemeente werken ieder vanuit hun eigen rol samen aan dezelfde koers en opgaven. Deze rolopvatting van alle partijen is in paragraaf 4.3 expliciet omschreven.
5. De gemeente spreekt partijen op hun rol en verantwoordelijkheden aan en verwacht dit andersom ook.
6. We laten zien wat we doen en wat dat oplevert. Door cijfers en verhalen van onze inwoners en partners weten we of ingezette interventies werken.
7. De ambtelijke organisatie is wat betreft werkwijze en methodiek ingericht om dienend te zijn aan de uitvoering van de maatschappelijke doelen.
8. In onze (boven) regionale samenwerking sturen we erop dat alle samenwerkende gemeenten voldoende financiële middelen beschikbaar stellen om de afgesproken taken uit te voeren. Deze samenwerking laat ruimte voor lokale en regionale verschillen. En de verdeling van rollen en bevoegdheden tussen de samenwerkende partijen is helder belegd.

4.3. Rolopvatting

Voor de realisatie van onze missie, visie en algemene uitgangspunten is een duidelijke rolverdeling tussen de inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente nodig.

Inwoners...:

- worden uitgedaagd vanuit hun eigen talenten en mogelijkheden mee te doen;
- kunnen een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving voor en door andere inwoners;
- stellen hulp- en ondersteuningsvragen dichtbij en hebben één aanspreekpunt;
- worden snel geholpen, om te voorkomen dat problemen groter worden.

Organisaties...:

- nemen de ruimte om te doen waar zij goed in zijn, gefocust op realisatie van onze opgaven;
- werken samen met andere vrijwillige- en professionele organisaties;
- pakken hun rol als opdrachtnemer vanuit partnerschap met de gemeente en andere organisaties;
- ondersteunen inwoners en vrijwilligers in hun leefomgeving zonder de regie over te nemen;
- hebben vertrouwen in zichzelf en elkaar en durven los te laten als inzet van een andere organisatie beter past of als geen inzet meer nodig is.

De gemeente...:

- coördineert en stimuleert verbinding;
- stuurt op effecten: wij denken samen met organisaties na over het 'wat' en laten het 'hoe' aan hen over;
- vraagt geen verantwoording op uren en activiteiten maar op de bereikte maatschappelijke resultaten;
- gaat voor langdurige samenwerkingsrelaties gebaseerd op vertrouwen;
- is opdrachtgever vanuit partnerschap met andere organisaties;
- regelt gegevensoverdracht aan de hand van de privacywetgeving.

4.4. Wettelijke taken

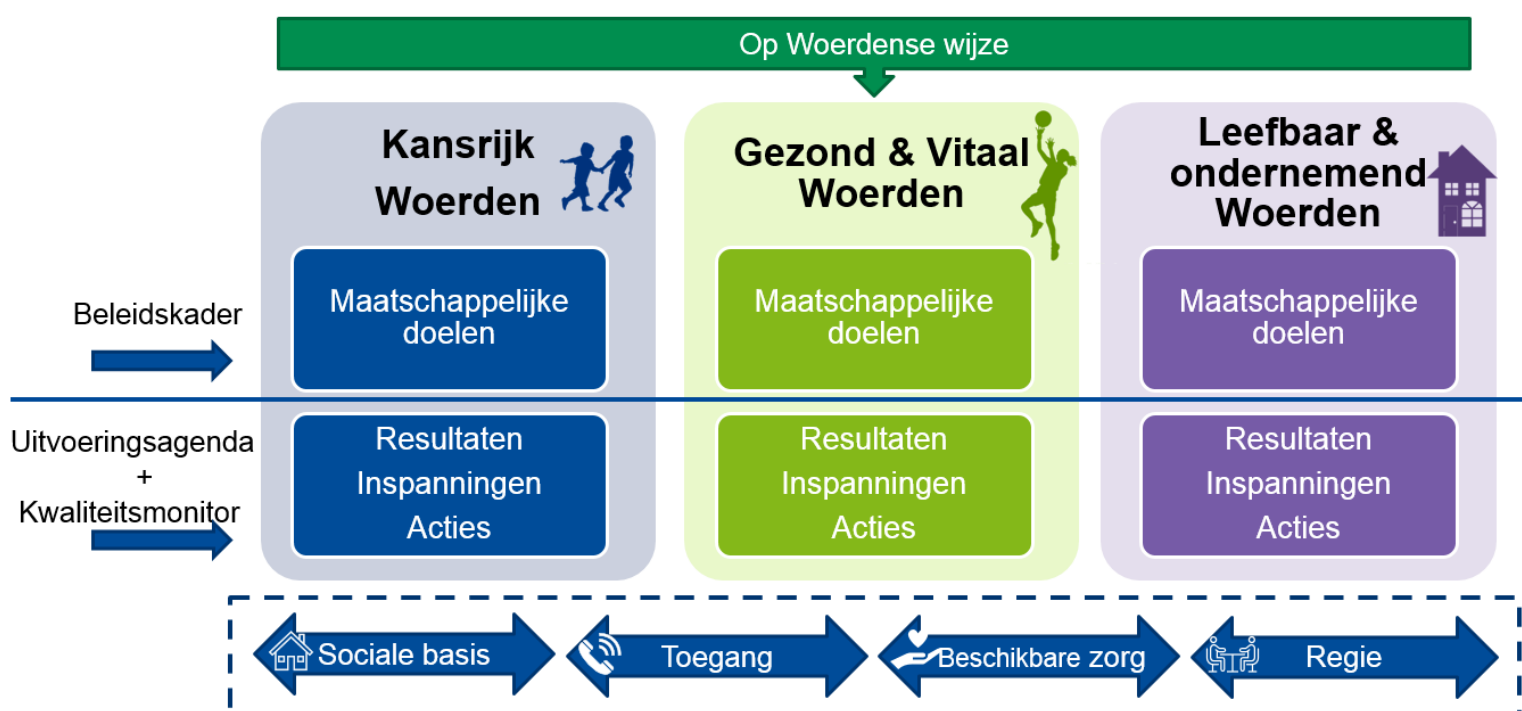
De gemeentelijke taken met betrekking tot het Sociaal Domein bestaan voor een groot gedeelte uit verplichte wettelijke taken. Dit beleidskader richt zich hier niet op, maar op onze maatschappelijke doelen aanvullend op de wettelijke basistaken. Hiermee geven wij samen met onze partners een eigen kleur en accent aan wat wij voor het Sociaal Domein in de gemeente Woerden belangrijk vinden.

5. Onze maatschappelijke doelen

De gemeente Woerden wil vanuit haar missie en visie op Woerdense Wijze (leidende principes) werken aan de maatschappelijke doelen. We behouden daarbij het goede én verbeteren wat nodig is. Dit doen wij door het clusteren van onze maatschappelijke doelen onder drie thema's:

1. Kansrijk Woerden
2. Gezond en Vitaal Woerden
3. Leefbaar en Ondernemend Woerden

Hoe de maatschappelijke doelen op de drie thema's, onze leidende principes en onze inrichting van het Sociaal Domein (sociale basis, toegang, beschikbare zorg en regie) met elkaar samenhangen is weergegeven in onderstaand plaatje.

6. Kansrijk Woerden

We willen dat iedereen in Woerden een goed leven kan leiden. Woerden is een welvarende gemeente waar dit voor de meeste inwoners ook mogelijk is. Toch geldt dit niet voor iedereen; niet alle inwoners hebben dezelfde kansen om zich te ontwikkelen, gezond te leven, gezond en veilig op te groeien of mee te doen. Welvaart is niet gelijk verdeeld en wordt beïnvloed door factoren als opleidingsniveau en migratieachtergrond (sociaal economische positie). Waar je woont en wat je achtergrond is, bepaalt mede de kansen die je hebt in het leven.

Landelijk is veel aandacht voor het terugdringen van kansenongelijkheid en de mate waarop factoren als achtergrond en bestaanszekerheid uitwerking hebben op alle levensdomeinen. Ook in Woerden doen we veel rondom armoede, inburgering, participatie en onderwijs. Met Kansrijk Woerden leggen we de nadruk op het integraal aanpakken van kansenongelijkheid en oorzaken die daaraan ten grondslag liggen. Het gaat met name om de garantie van bestaanszekerheid (armoede, inkomen), toegang tot onderwijs en ontwikkeling, gezond leven en opgroeien en de beschikbaarheid van een (sociaal) vangnet.

6.1. Wat zien we?

Op basis van de in de factsheet 'Kansrijk Woerden (zie bijlage 4 Factsheets)' opgenomen analyse zien we dat er in de gemeente Woerden gemiddeld minder inwoners met een laag inkomen en meer met een hoog inkomen wonen ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. Dat betekent dat Woerden een welvarende gemeente is, maar dat [betekent niet dat kansenongelijkheid niet bestaat](#).

6.2. Maatschappelijke opgaven

Vergroten van kansengelijkheid van onze inwoners.

6.3. Maatschappelijke doelen

1. De **bestaanszekerheid van onze inwoners** is versterkt o.a. door het bestrijden of voorkomen van armoede
 - a) De notitie 'van armoede naar bestaanszekerheid' over het bereiken van de doelgroep, geboden ondersteuning en een 'breed loket' wordt meegenomen in de uitwerking van de uitvoeringsagenda.
 - b) Vrijtijdsvoorzieningen zoals sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk.
2. **Inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is** zijn zo veel mogelijk **op maat** begeleid naar bij hen passende daginvulling zoals betaald werk op maat, vrijwilligerswerk en/of maatschappelijke activiteiten. Er is daarbij ook oog voor een warme overdracht van jongeren en jongvolwassenen naar zelfstandigheid.
 - a) We zetten in op het stimuleren van **sociaal ondernemerschap**
3. **Basisvaardigheden van inwoners (digitalisering, laaggeletterdheid, taalvaardigheid, gezondheidsvaardigheden en rekenvaardigheid)** zijn verbeterd zodat inwoners beter meedoen in de samenleving.
4. **Nieuwe Woerdenaren krijgen een warm welkom**, en worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee doen in de Woerdense samenleving. Binnen de drie leerroutes wordt er zoveel mogelijk maatwerk geleverd en wordt ook ingezet op sociale integratie.
5. **Meer gelijke kansen voor kinderen en jongeren vanaf de zwangerschap en tijdens het opgroeien**
 - a. Kinderen (en gezinnen) hebben een kansrijke start door in te zetten op een gezamenlijke aanpak tussen partijen uit het medisch en sociaal domein voor kinderen (en gezinnen) in de eerste 1000 dagen van het leven van een kind.
 - b. Kinderen met een (risico op een) onderwijsachterstand hebben betere onderwijskansen.

- c. Kinderen en jongeren krijgen extra hulp om onderwijsvertragingen door COVID-19 maatregelen in te lopen; met het Nationaal Programma Onderwijs zetten we extra in op sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.
 - d. We zetten in op inclusief onderwijs. Bij onderhoud, renovatie, nieuwbouw en de inrichting van het onderwijs streven wij ernaar dat kinderen regulier en lokaal onderwijs volgen.
 - e. Meer kinderen en jongeren, kunnen samen met elkaar praten over hun leven en kunnen hulp vragen om hun leven kansrijker te maken.
 - f. De zelf-, en samenredzaamheid van ouders en kinderen op het gebied van opvoeden en opgroeien is versterkt.
 - g. Kinderen en jongeren ontvangen betere vormen van ondersteuning, waarbij (speciaal) onderwijs en jeugdhulp in samenwerking hun taken zo effectief mogelijk vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en mede-opvoeders.
 - h. Kinderen en jongeren ervaren de inzet op een stevigere samenwerking tussen de gemeente, maatschappelijke partners in de stad (waaronder het jongerenwerk) en scholen.
 - i. Kinderen en jongeren ontwikkelen meer hun talent met de inzet van sport en cultuur.
 - j. We dragen zorg voor een warme overdracht en doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar.
 - k. Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters worden gestimuleerd om maatschappelijk actief te worden en te blijven
 - l. We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit de Wet Regionale Meldpunt en Coördinatiefunctie (RMC-wet) tot 27 jaar.
6. We maken **informatie toegankelijker en beter vindbaar** zodat inwoners en samenwerkingspartners de weg vinden naar de beschikbare informatie, zorg en ondersteuning. Waar nodig worden inwoners ondersteund en begeleid in het vinden van de juiste weg in het vergroten van hun kansengelijkheid. Daarbij is oog voor diverse doelgroepen.

7. Gezond en Vitaal Woerden

Gezond en Vitaal Woerden richt zich op het bevorderen van de Positieve Gezondheid van inwoners. Inwoners hebben een gezonde balans tussen draagkracht en draaglast. Ze voelen zich fit en gezond en hebben het vermogen om goed om te gaan met de fysieke, mentale en sociale levensuitdagingen.

Gemeenten hebben de wettelijke taak om de gezondheid van inwoners te bewaken, te beschermen en te bevorderen. We zien gezondheid als een begrip dat veel verder gaat dan het ontbreken van een ziekte of beperking. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van positieve gezondheid: niet de ziekte of de beperking staat centraal maar het vermogen en de (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren. Ook in Woerden leggen we de nadruk op veerkracht in onze missie: *“We streven naar een veerkrachtige en zorgzame samenleving voor nu en straks”*.

In deze opgave staat de gezondheid en het welzijn van de inwoner centraal, in plaats van het aanbod van (curatieve) zorg. Uitgangspunt is het terugdringen van gezondheidsachterstanden (sociaal-economische gezondheidsverschillen) en ‘gezond leven makkelijk maken’ door een integrale aanpak vanuit het gedachtegoed van ‘Positieve Gezondheid’.

Binnen deze opgave sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van gezondheidsbeleid, zoals de landelijke nota gezondheidsbeleid waarin de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid beschreven staan en het Integraal Zorgakkoord (IZA) welke als doel heeft de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Hierin is onder meer afgesproken om het preventief gezondheidsbeleid te versterken om daarmee de gezondheid van de samenleving te bevorderen en de druk op curatieve zorg waar mogelijk te verlagen. In het IZA is afgesproken dat de uitwerking van de preventieagenda zal plaatsvinden in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In het GALA gaan Rijk, gemeenten en verzekeraars afspraken maken om de verdere beweging naar een integraal lokaal preventiebeleid mogelijk te maken. Ook lokaal zetten we in op domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders van verpleegzorg (VVT)/Zorgkantoor, medische zorg, wooncorporaties en ons eigen voorliggend veld/de sociale basis.

7.1. Wat zien we?

Op basis van de in de factsheet ‘Gezond en Vitaal Woerden (zie bijlage 4 factsheets)’ opgenomen analyse zien we:

- Dat Woerden, vergrijst: mensen worden steeds ouder en het aandeel ouderen in de samenleving neemt toe. Een groot deel van de 65+ers heeft een goed ervaren gezondheid maar er komen in de toekomst meer ouderen met een chronische aandoening bij. Daardoor stijgt de behoefte aan gezondheidsvaardigheden (waaronder valpreventie) en het aantal mensen met dementie neemt toe. Onder andere door deze vergrijzende samenleving, stijgt de vraag naar zorg sneller dan het aanbod.
- Dat sociale problemen zoals eenzaamheid onder ouderen en psychosociale problemen onder jongeren toenemen. Bij de toenemende psychosociale problematiek van jongeren spelen verschillende maatschappelijke ontwikkelingen een rol. Zoals ervaren prestatiedruk, corona en de rol van sociale media. Deze ontwikkelingen kunnen een effect hebben op de gezondheid, waardoor er meer risico is op psychische problemen, eenzaamheid, en toenemende stress.
- Dat bij volwassenen en senioren een daling te zien is in het percentage mensen dat rookt. Onder de jeugd (13-17 jr) lijkt deze daling te stagneren.
- Dat in Woerden een dalende trend zichtbaar is in zwaar alcoholgebruik. Ook onder jongeren (13-17 jarigen) daalt het gebruik van alcohol.
- Dat in Woerden 11% van de jongeren wiet of hasj gebruikt en 15% ooit harddrugs heeft gebruikt. 80% van de jongeren zegt dat het gemakkelijk is om aan drugs te komen wanneer je dat wilt. Eén op de vijf vindt het normaal als jongeren drugs gebruiken tijdens een feest.
- Dat 75% van de 13-17 jarige Woerdenaren lid is van een sportclub, sportvereniging of sportschool. Maar minder inwoners voldoen aan de beweegnorm.

7.2. De maatschappelijke opgave

Bevorderen van de (veer)kracht, samenkracht en eigen regie van inwoners zodat zij kunnen omgaan met fysieke, sociale en emotionele uitdagingen van het leven.

7.3. Maatschappelijke doelen

1. Inwoners gebruiken hun eigen kracht om **zelfstandig of in een woonvoorziening/woonvorm**, die aansluit op hun persoonlijke behoefte, te wonen. Zodra er passende zorg of (informele) ondersteuning nodig is zorgen we dat deze toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben. We zetten daarbij interventies in op het gebied van:
 - a) **Mantelzorgondersteuning** en het bieden van **respijtzorg**
 - b) Voorkomen en verminderen van **eenzaamheid**
 - c) **Dementievriendelijke** gemeente
 - d) **Valpreventie**
 - e) **Beschikbaarheid voorzieningen en verschillende woonvormen**
2. We versterken **de mentale weerbaarheid** en het vermogen om te gaan met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen bij **jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving** door in te zetten op het vergroten van de eigen kracht en veerkracht.
 - a) Kinderen en jongeren ervaren minder **prestatiedruk**. Iedereen mag er zijn en is goed zoals die is. We hebben daarbij oog voor (neuro) diversiteit bij mensen.
 - b) We zetten in op een **warme overdracht** bij het begeleiden van jongeren in een kwetsbare situatie naar zelfstandigheid
 - c) We zetten in op het **vergroten van het sociale netwerk** van jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving
3. We zetten in op het **vergroten van geluk en levensvoldoening/zingeving** voor alle inwoners door middel van onze culturele, sociale en fysieke voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte. **We bevorderen een gezonde leefstijl** door de keuze hiervoor toegankelijk te maken op het gebied van:
 - a) Rookvrije generatie
 - b) Middelengebruik tegengaan voor en met jongeren
 - c) Sport en bewegen stimuleren
 - d) Gezonde voeding stimuleren
 - e) Mediawijsheid en gamegedrag
 - f) We houden rekening met sociaal-economische gezondheidsverschillen en zetten waar nodig wijkgericht (in en met de wijk) in.
4. We zetten in op **domeinoverstijgende samenwerking** met aanbieders in het medisch domein, huisartsenzorg, wooncorporaties en de lokale formele en informele organisaties.

8. Leefbaar en Ondernemend Woerden

Woerden is een fijne gemeente om te wonen, leven en werken. Er is behoefte aan meer woningen en bijbehorende voorzieningen die passen bij de verschillende levensfasen van inwoners. Daarom streven we ernaar dat Woerden in huisvesting en voorzieningen groeit, maar wel met grenzen. We zorgen dat voorzieningen eraan bijdragen dat alle inwoners naar eigen vermogen mee doen in de samenleving om zo de leefbaarheid te behouden. Daar hoort ook veiligheid bij; onze inwoners voelen zich veilig in onze gemeente. Woerden is ook een sociaal sterke gemeente, we kijken naar elkaar om en hebben oog voor elkaar. Vrijwilligers in de buurt spelen hierbij een centrale rol. Wij noemen dat sociaal in de wijk door de wijk. Zorg en ondersteuning wordt op maat georganiseerd. Dit kan omdat we voorzieningen dichtbij huis in de buurt of dorp organiseren. Ook ambtenaren en medewerkers van Woerden Wijzer zijn vaker in de wijk aanwezig waardoor inwoners worden ondersteund waar nodig. Inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is, worden meer zichtbaar.

8.1. Wat zien we?

Op basis van de factsheet 'Leefbaar en ondernemend Woerden' (zie bijlage 4) zien we dat er de afgelopen jaren sterk is geïnvesteerd in onze sociale basis. Er zijn laagdrempelige ontmoetingsplaatsen gerealiseerd (sociaal werken in de wijk/huizen van) en informele organisaties zijn versterkt door het maken van meerjarige afspraken die aansluiten op de doelen uit de Maatschappelijke Agenda (versterking voorliggend veld). Toch zijn er ook voor de komende jaren een aantal uitdagingen waardoor we verder moeten inzetten op een leefbaar en ondernemend Woerden. Zo neemt het aantal beschikbare vrijwilligers (uren) af. De door inwoners ervaren sociale, emotionele en praktische steun in eigen wijk of dorp neemt ook af. Vanuit de hervormingsagenda Jeugd wordt opgeroepen te blijven investeren in een sterke (pedagogische) basis).

8.2. Maatschappelijke opgave

Alle inwoners doen mee naar vermogen en worden ondersteund waar nodig in eigen wijk of dorp.

8.3. Maatschappelijke doelen

1. De (inrichting van de) **fysieke woon- en leefomgeving** nodigt uit tot **sporten, bewegen en ontmoeten** en bevordert de zelf- en samenredzaamheid. De leefomgeving draagt daarmee bij aan het bevorderen van de veerkracht en gezondheid van inwoners.
 - a. Sociale, culturele, educatieve, informatieve en fysieke voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte dragen bij aan het **vergroten van de kwaliteit van leven** van inwoners. De inrichting nodigt uit tot meedoen, **verhogen van de leefbaarheid** in onze wijken en dorpen en het **versterken van sociale netwerken** van inwoners
 - b. Voorzieningen zijn **afgestemd op de behoefte** per wijk/dorp
 - c. Bewegen dient een preventief doel. **Iedereen kan sporten en bewegen** en wordt gezien en gehoord bij sportverenigingen.
 - d. **Iedereen kan cultuur beleven en uiten**. Cultuur versterkt creatieve vermogens en de veerkracht van inwoners.
2. In elke wijk of dorp zijn **laagdrempelige, gastvrije en integrale ontmoetingsplaatsen op loop- of fietsafstand waar functies met elkaar zijn verbonden** en waar kinderen, jongeren en volwassenen terecht kunnen voor ontmoeting, activiteiten, informatie, advies en ondersteuning
 - a. De **programmering en activiteiten** worden **voor en door kinderen, jongeren en volwassenen** georganiseerd.
 - b. **Advies en hulpverlening** is **afgestemd op de behoefte** v/d wijk of dorp. Deze richt zich op het vergroten van eigen regie en veerkracht van de inwoners.
 - c. Ook **schoollocaties** worden benut. Er is een goede verbinding en samenwerking met de **bibliotheek** en/of andere **cultureel-maatschappelijke organisaties**.
3. Er is een **sterke lokale ondersteuningsstructuur** in wijk en dorp. **Alle inwoners** voelen zich veilig thuis in elke wijk en elk dorp. Advies, ondersteuning en voorzieningen zijn erop gericht om de zelfredzaamheid, samenredzaamheid en kwaliteit van leven te vergroten en de veerkracht van deze

inwoners te verhogen.

- a. **Inwoners kennen en respecteren elkaar**, zien naar elkaar om en helpen elkaar waar dat nodig is.
- b. Informele organisaties worden ondersteund in het **vinden, werven en binden van vrijwilligers**.
- c. **Inwonersinitiatieven** die bijdragen aan de maatschappelijke doelen worden ondersteund en waar nodig gefaciliteerd.
- d. Er is een **stevig lokaal netwerk** aanwezig en een sterke (pedagogische) sociale basis afgestemd op de behoefte van diverse doelgroepen per wijk/dorp. Deze (pedagogische) sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen zoals opvang, onderwijs, welzijn, jongerenwerk, sport, cultuur en (jeugd)gezondheidszorg. Hierbij wordt de verbinding gezocht met en gebruik gemaakt van inzet/expertise van: ondernemers, bedrijfsleven, instellingen en centra voor zingeving.
- e. Er is **laagdrempelige advies, informatie en ondersteuning** over mentaal welbevinden, zingeving, meedoen, vrijetijdsbesteding, kwaliteit van leven, opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning beschikbaar in elke wijk of dorp. Deze informatie, advies en ondersteuning is beschikbaar, vindbaar en dichtbij met daarbij oog voor toegankelijkheid van informatie voor meerdere doelgroepen.
- f. **Formele en informatie organisaties en Woerden Wijzer zijn vindbaar** en zonodig fysiek aanwezig op ontmoetingsplaatsen en/of bij vindplaatsen zoals onderwijs en huisartsen. De samenwerking tussen al deze partijen is versterkt
- g. **Advies- en hulpverlening is afgestemd op behoeften** en gericht op het verhogen van de eigen regie en veerkracht.

- 4. Door een **betere aansluiting/verbinding van zorg en veiligheid** creëren we meer vroegsignalering, preventie en duurzame interventies
 - a. Er is een effectieve en integrale aanpak ontwikkeld voor langdurige en complexe problematiek bij gezinnen en inwoners.
 - b. Er is een betere aansluiting tussen veiligheid en zorg om tijdig (passende) ondersteuning te bieden aan jongeren.

9. Uitvoering, monitoring en communicatie

9.1. Samen uitvoeren

De uitvoering van de maatschappelijke agenda doen wij samen met onze maatschappelijke partners. Hoe we dat precies gaan doen en welke resultaten en acties we hiermee beogen wordt uitgewerkt in de uitvoeringsagenda met daaraan gekoppeld de kwaliteitsmonitor. Dit beleidskader vormt het uitgangspunt voor de afspraken die wij met onze partners maken. Wij zetten daarbij in op langdurige samenwerkingsrelaties en hebben vertrouwen in de expertise op het 'hoe' van de organisaties. We stimuleren onderlinge samenwerking tussen organisaties door coalities te sluiten en elkaar te inspireren en te waarderen. Dit geldt voor informele organisaties onderling, maar ook voor de samenwerking tussen 1^e en 2^e lijns organisaties en de informele organisaties. Waar nodig jaagt de gemeente de samenwerking tussen organisaties actief aan.

9.2. Sturing: contract en contact

De gemeente stuurt vooral op het 'wat', vanuit vertrouwen en gezamenlijke verantwoordelijkheid. We zoeken daarbij naar een goede balans tussen vertrouwen en controle. Daarom zetten wij in op goed accounthouderschap waarbij we voortgangsgesprekken voeren met maatschappelijke partners en de realisatie van onze opgaven en maatschappelijke doelen monitoren via de kwaliteitsmonitor. De opgaven, maatschappelijke doelen en resultaten zijn leidend in de afspraken die wij maken met onze partners. Deze afspraken leggen wij vast in aanbestedingsdocumenten, uitvoeringsovereenkomsten, contracten en subsidiebeschikkingen. Wij zetten daarbij waar mogelijk in op meerjarige afspraken. Wij meten onze resultaten op twee manieren: door te tellen en te vertellen. Beide zijn even belangrijk. Soms is het effect van een inspanning niet in cijfers uit te drukken, maar is de inspanning van onschatbare waarde voor de kwaliteit van leven van onze inwoners. We houden de verantwoordings- en registratiedruk bij maatschappelijke partners zo laag mogelijk door met elkaar te bepalen op welke indicatoren we onze opgaven, maatschappelijke doelen en resultaten monitoren. We beseffen ons ook dat niet alle resultaten binnen vier jaar zichtbaar zijn, veel resultaten bereiken wij pas op de langere termijn.

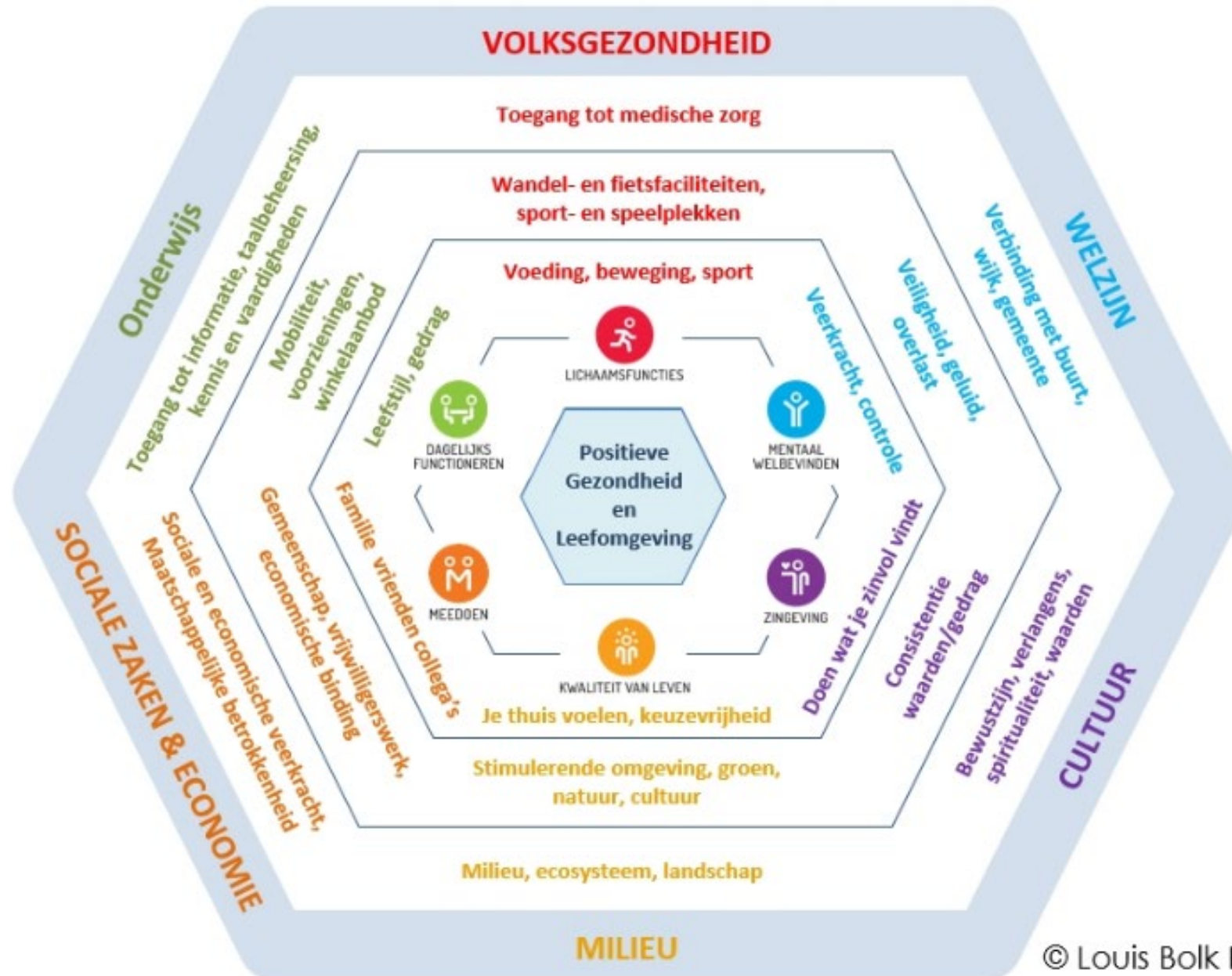
9.3. Communicatie

De Maatschappelijke Agenda richt zich op samenwerking. Communicatie is daarbij een randvoorwaarde. De doelgroepen waarmee we communiceren zijn divers: inwoners, maatschappelijke partners, personeel en politiek. Wij passen onze communicatie hierop aan en gebruiken diverse communicatiemiddelen. Concrete communicatiemiddelen zijn waar relevant in de hoofdstukken hiervoor benoemd. Communicatiemiddelen die we vanuit de Maatschappelijke Agenda inzetten zijn o.a.: thema- en informatiebijeenkomsten met maatschappelijke organisaties en gemeenteraad, workshops positieve gezondheid, digitaal platform, inwonersmarkt, storytelling en communicatie via de social media kanalen.

Bijlage 1. Verschillenanalyse Maatschappelijke Agenda 2019-2022 en Maatschappelijke Agenda 2023-2027

		Maatschappelijke Agenda 2019-2022	Maatschappelijke Agenda 2023-2027
Opbouw en structuur	Door ontwikkeling	1 document	1. Drieluik 2. Resultaten SMART d.m.v. kwaliteitsmonitor
Missie/visie	Blijft gelijk	Iedereen doet mee! Actieve en dienstverlenende overheid. Regie bij gemeente.	Samen voor elkaar. Actieve en dienstverlenende overheid. Regie bij gemeente.
leidende principes	Nieuw	Geen leidende principes opgenomen	Leidende principes nieuw toegevoegd.
Strategie: Inrichtings-elementen	Door ontwikkeling	Koerswijziging op inrichting d.m.v. 5 beleidsprioriteiten	✓ Algemene uitgangspunten 4 inrichtingselementen (sociale basis, toegang, beschikbaarheid hulp, regie) ✓ Basiskoers niet gewijzigd. Wel doorontwikkeling
Inhoudelijke thema's en beleids-prioriteiten	Herijking	5 thema's: 1. Gezondheid en bewegen 2. Groei, ontwikkeling en leren 3. Maatschappelijke ondersteuning/betrokkenheid/eenzaamheid 4. Werk en inkomen 5. Wonen met zorg 5 overkoepelende beleidsprioriteiten: 1. Invoering casemanagement 2. Inkoop 3. Versterking voorliggend veld 4. Sociaal werken in de Wijk 5. Participatie	3 integrale thema's: 1. Kansrijk Woerden 2. Gezond en Vitaal Woerden 3. Leefbaar en Ondernemend Woerden 4 overkoepelende basiselementen: 1. Sociale basis 2. Toegang 3. Beschikbaarheid zorg en ondersteuning 4. Regie

Bijlage 2. Beleid vanuit Positieve Gezondheid

© Louis Bolk Instituut

Inrichting: wat zien we?

Sociale basis

- ✓ Gemeente groeit, voorzieningenniveau moet meegroeien
- ✓ Hervormingsagenda inzet op 'normaliseren' → druk sociale basis: doorontwikkeling
- ✓ Afgelopen jaren geïnvesteerd in sterke sociale basis (sociaal werken in de Wijk)
- ✓ Verbinding sport/cultuur/welzijn/gezondheid en kansen vanuit rijksmiddelen

Toegang

- ✓ Hervormingsagenda Jeugd/input uit evaluatie/storytelling → doorontwikkeling nodig
- ✓ Doorontwikkeling: lokale teams die zelf (lichte) begeleiding bieden.
- ✓ Laagdrempelig aanwezig in wijken en dorpen, aansluiten op sociale basis
- ✓ Versterken samenwerking informele veld en partners

Beschikbaarheid zorg en ondersteuning

- ✓ Landelijke wetgeving: beperking reikwijdte (inkomenstoets Wmo/hervormingsagenda)
- ✓ Inzet normalisering: geïndiceerde hulp voor meest kwetsbare inwoners.
- ✓ Lichte (ondersteunings) vragen preventief en laagdrempelig oplossen
- ✓ Kaders hervormingsagenda: bepalen wat waar en met wie wordt ingekocht (regio).

Regie

- ✓ Hervormingsagenda: datagedreven werken moet. Gemeente moet hierop aansluiten
- ✓ Partners ervaren teveel regeldruk

9-3-2023

Bijlage 4. Factsheets Kansrijk Woerden, Gezond en Vitaal Woerden en Leefbaar en Ondernemend Woerden

Maatschappelijke Agenda 2023-2027

Startfoto

Inhoud

Bevolkingsontwikkeling	3
Kansrijk Woerden	4
Gezond en Vitaal Woerden	6
Leefbaar en Ondernemend Woerden	9
Gebruik sociaal domein	

Cijfers en feiten

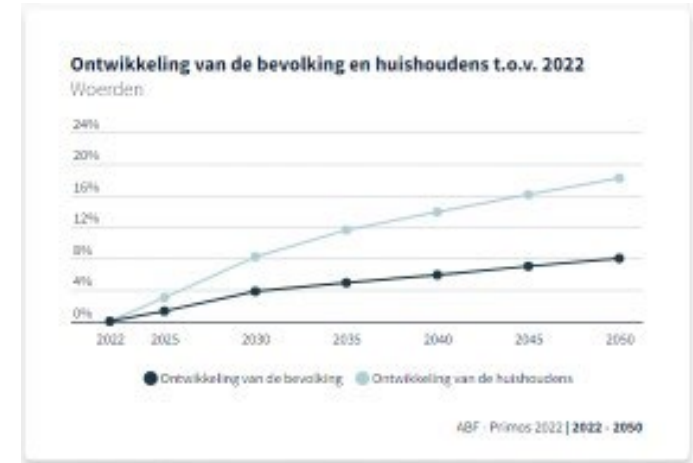
De gemeente Woerden gaat samen met maatschappelijke partners aan de slag met de Maatschappelijke Agenda: het beleidsplan voor het sociaal domein voor de komende jaren.

Om te kunnen bepalen wat de belangrijke thema's zijn voor de komende jaren, kijken we eerst hoe Woerden er nu voor staat. Dit staat weergegeven in de **Startfoto Maatschappelijke Agenda 2023-2027**. In de volgende factsheets staan de belangrijkste cijfers per thema hieruit genoemd. Deze factsheets geven geen compleet overzicht, maar is een selectie.

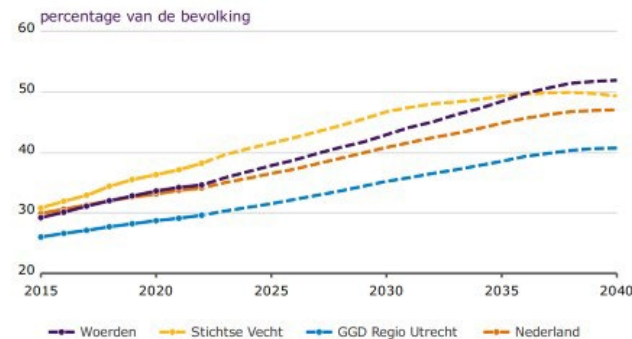
Er is gebruik gemaakt van openbare bronnen zoals het CBS, onderzoeken van de GGD en ook van cijfers van de gemeente over gebruik van Jeugdzorg, Wmo en de Participatiewet. De websites waar deze bronnen zijn te vinden, staan in de factsheets en in de Startfoto genoemd.

Bevolking Woerden

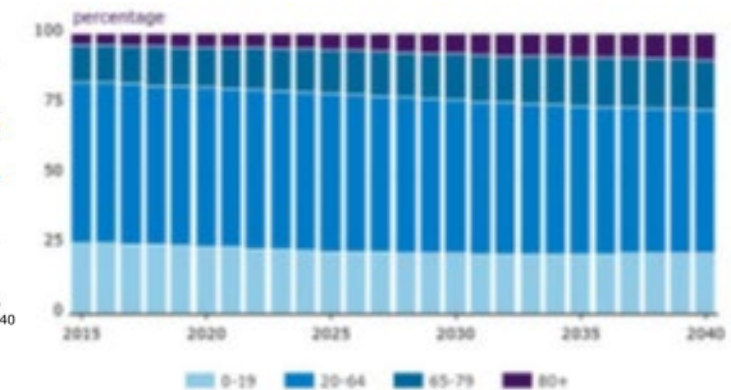
- ✓ 52.882 inwoners op 1-1-2022, die samen wonen in 22.360 huishoudens (CBS)
- ✓ De bevolking groeit de komende jaren tot 57.130 in 2050 (primos-prognose)
- ✓ Woerden vergrijst sterker in verhouding tot het provinciaal en Nederlands gemiddelde (CBS).

Trend Grijze druk in Woerden en Stichtse Vecht

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

Bron: Primos-prognose, ABF Research

Kansrijk Woerden

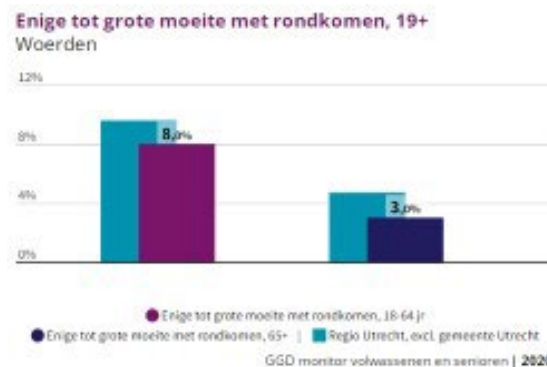

We willen dat in Woerden iedereen in staat is om een goed leven te leiden. Woerden is een welvarende gemeente waar dit voor de meeste inwoners ook kan. Toch weten we dat dit niet voor iedereen geldt, dat niet alle inwoners dezelfde kansen hebben om zich te ontwikkelen, gezond te leven, gezond en veilig op te groeien en mee te doen in de samenleving. Welvaart is niet gelijk verdeeld en hangt in grote mate af van factoren als opleidingsniveau en migratieachtergrond. Waar je huis staat en wat je achtergrond is, bepaalt in grote mate de kansen die je hebt in het leven.

Landelijk is veel aandacht voor het terugdringen van kansenongelijkheid en ook voor de mate waarop factoren als achtergrond en bestaanszekerheid uitwerking kunnen hebben op alle levensdomeinen. Op gemeentelijk niveau wordt er al veel gedaan om mensen te helpen rondom armoede, inburgering, participatie en onderwijs. Met Kansrijk Woerden leggen we de nadruk op het integraal aanpakken van kansenongelijkheid en de oorzaken die daaraan ten grondslag liggen. Met name gaat het dan om de garantie van bestaanszekerheid (armoede, inkomen), toegang tot onderwijs en ontwikkeling, gezond leven en opgroeien en de beschikbaarheid van een (sociaal) vangnet.

KANSRIJK WOERDEN

- ✓ Woerden heeft ten opzichte van het regionaal gemiddelde relatief minder inwoners die moeite hebben met rondkomen (GGD)
- ✓ 5% van inwoners risico op energiearmoede (CBS)
- ✓ Sinds 2015 stijging aantal vroegtijdig schoolverlaters in Woerden (CBS)
- ✓ Jongeren werkloosheid stijgt licht, maar minder dan in regiogemeenten (CBS).
- ✓ Minder dan 5% is laaggeletterd & laaggecijferd
Dit is lager dan sommige andere regiogemeenten. Echter kan een groot deel verborgen zijn vanwege schaamte (CBS).
- ✓ Verwachte toename 2023-2024 percentage problematische schulden, grote verschillen per wijk (GGD)
- ✓ Aantal nieuwkomers in Woerden stijgt (o.a. dubbele taakstelling statushouders)

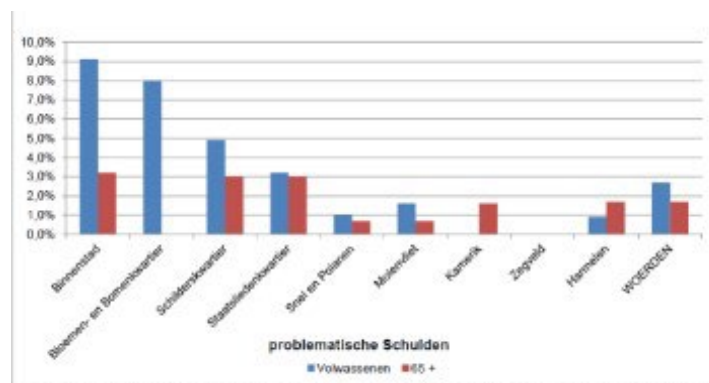
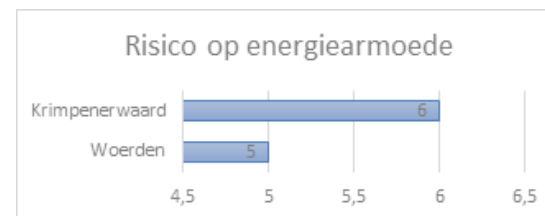
Ouders hebben moeite met rondkomen

2,8%
Woerden

3,3%
Regio Utrecht, excl. gemeen...

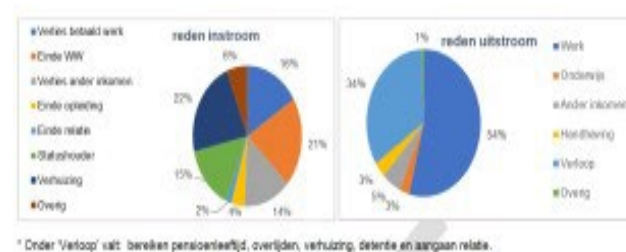
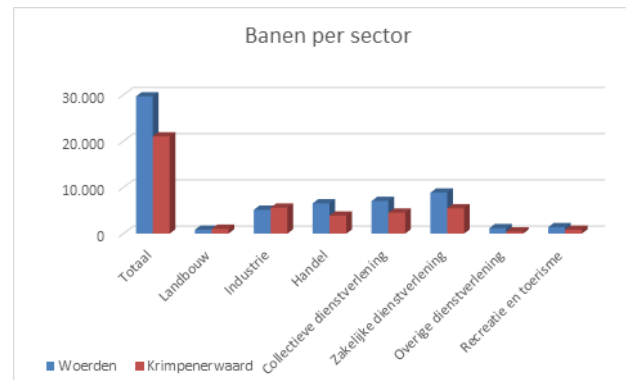
... Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg | 2021

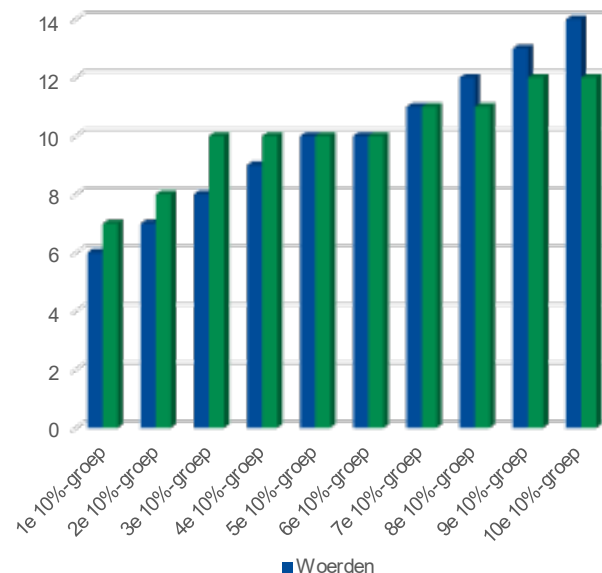
Figuur 29 percentage dat aangeeft problematische schulden te hebben (Bron: GGD gezondheidsmonitor, 2016)

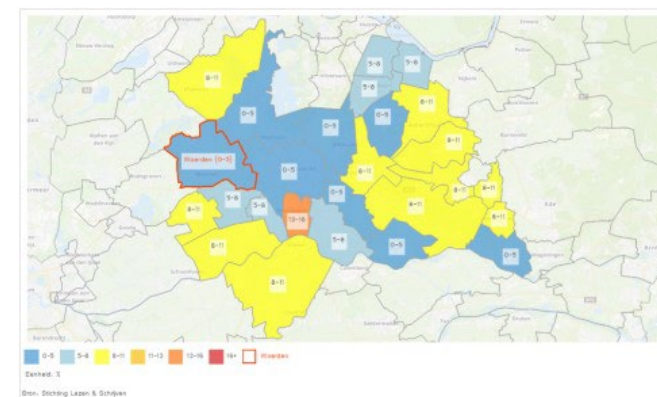
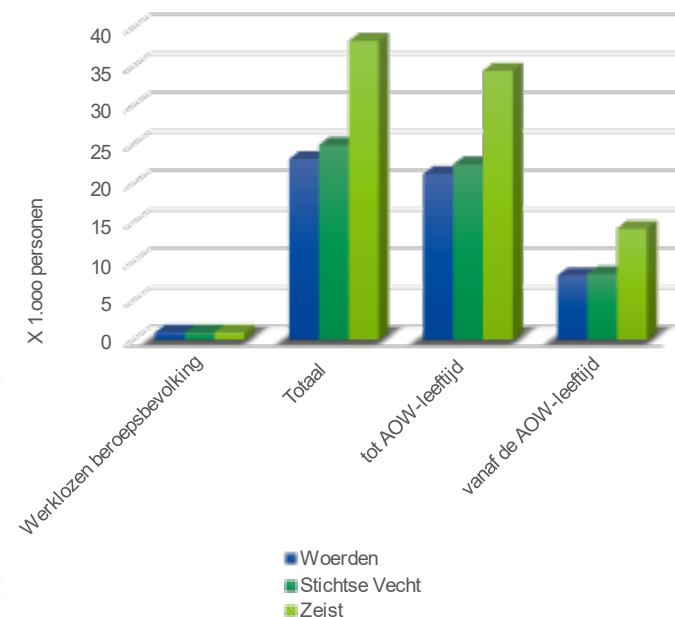
- ✓ Relatief veel banen in de dienstverlening, handel en industrie.
- ✓ Relatief veel mensen met een middeninkomen (5e en 6e percentiel)
- ✓ Minder dan 5% is laaggeletterd & laaggecijferd. Dit is lager dan sommige andere regiogemeenten. Echter kan een groot deel verborgen zijn vanwege schaamte (CBS).

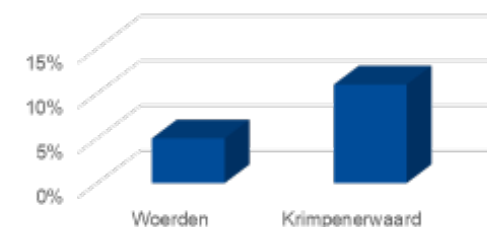
Inkomensverdeling decielen

Bijstand en bijstand gerelateerde uitkering

Laaggeletterden & laaggecijferden

Gezond en Vitaal Woerden

Gezond en Vitaal Woerden richt zich op het bevorderen van de positieve gezondheid van onze inwoners. Vitale inwoners hebben een gezonde balans tussen draagkracht en draaglast. Zij zijn gezond, fit, sterk en hebben het vermogen om goed om te gaan met de fysieke, mentale en sociale levensuitdagingen.

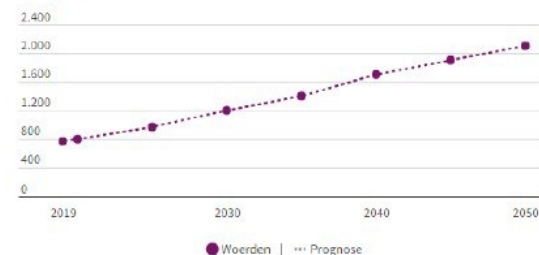
Gemeenten hebben de wettelijke taak om de gezondheid van hun inwoners te bewaken, beschermen en te bevorderen. Hierbij zien we gezondheid als een begrip dat veel verder gaat dan het ontbreken van een ziekte of beperking. Dit sluit aan waar het in positieve gezondheid om draait: niet de ziekte of de beperking staat centraal maar het vermogen en de eigen (veer)kracht van mensen om hiermee om te gaan en te kunnen participeren.

Ook in Woerden leggen we de nadruk op veerkracht in onze missie: “We streven naar een veerkrachtige en zorgzame samenleving voor nu en straks”. In deze opgave staat dus niet zozeer het aanbod van (curatieve) zorg centraal, maar de gezondheid en het welzijn van de inwoner. Uitgangspunt daarbij is het terugdringen van gezondheidsachterstanden, sociaal-economische gezondheidsverschillen en ‘gezond leven makkelijk maken’ aan de hand van een integrale aanpak op basis van het gedachtengoed van ‘positieve gezondheid’. In de programma’s binnen deze opgave sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van gezondheidsbeleid, zoals de landelijke nota gezondheidsbeleid en het Integraal Zorgakkoord.

MENTALE GEZONDHEID

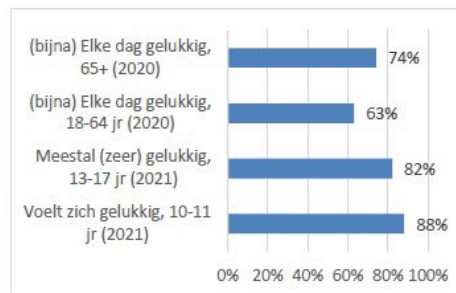
- ✓ Door de vergrijzing neemt het aantal mensen met dementie toe.
- ✓ Door onze veranderende bevolking neemt de behoefte aan zorg en ondersteuning toe. Tegelijkertijd kampt de zorg met personeelstekorten en met uitval. Dit kan ondermeer druk leggen op mantelzorgers.
- ✓ In Woerden is sprake van een stijging van het aantal overbelaste mantelzorgers.
- ✓ Van de 65+ers heeft 70% een goed ervaren gezondheid, dit is een stijgende trend. Wel is 8% ernstig eenzaam.
- ✓ Stijging percentage jongeren (13-17jr) met psychosociale problemen en eenzaamheidsgevoelens, maar 82% van de 13-17 jarigen is meestal (zeer) gelukkig (gelijk aan regio)

Mensen met dementie aantal

Alzheimer Nederland | 2019 - 2050

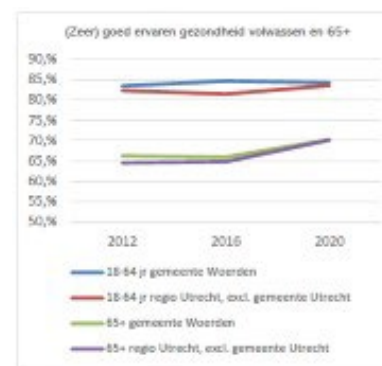
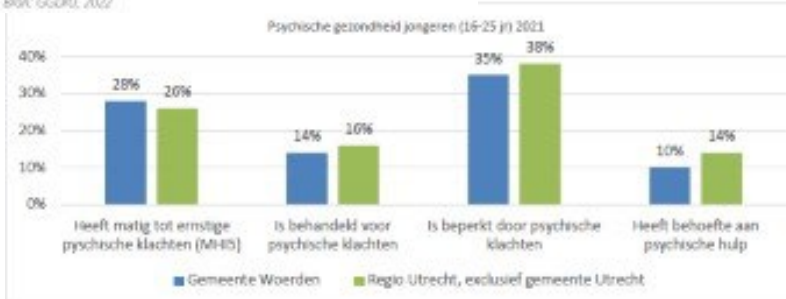
Aantal mensen met dementie (CBS, 2019)

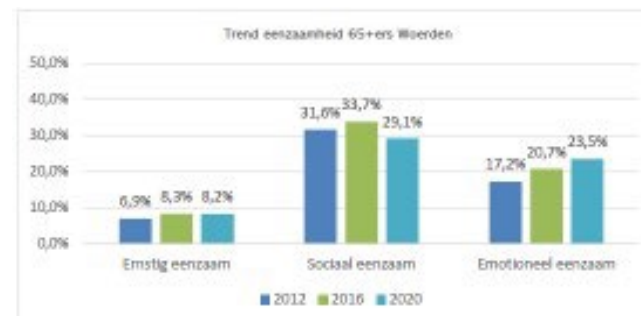
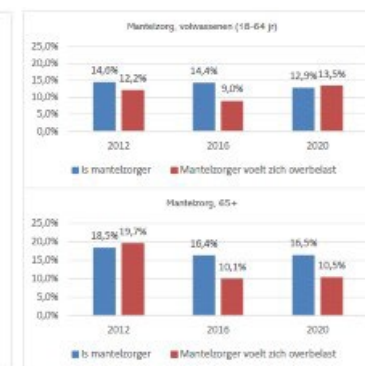
Bron: GGDrU, 2022

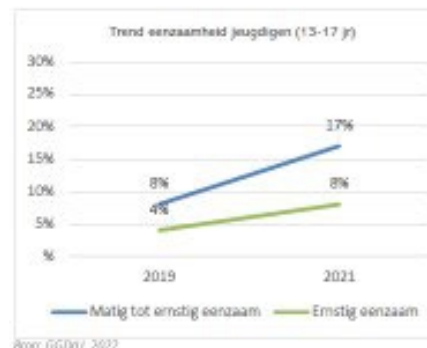
Bron: GGDrU, 2022

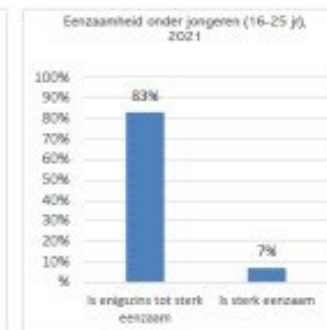
Bron: GGDrU, 2022

Bron: GGDrU, 2022

Bron: GGDrU, 2022

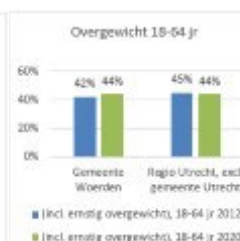
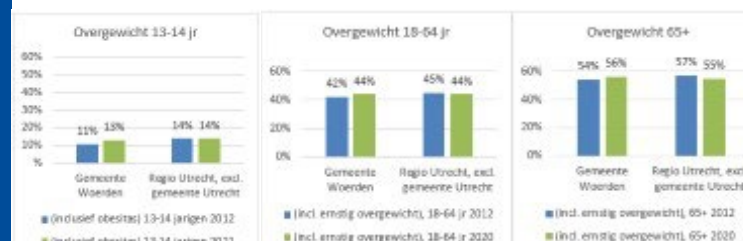
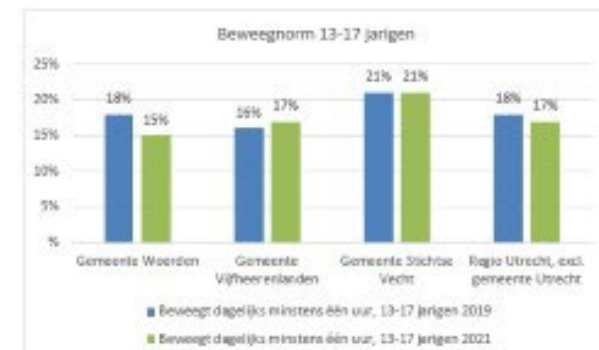
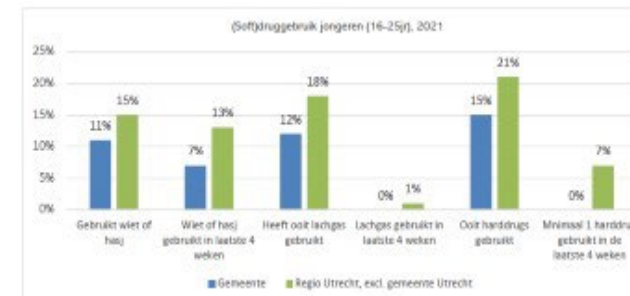
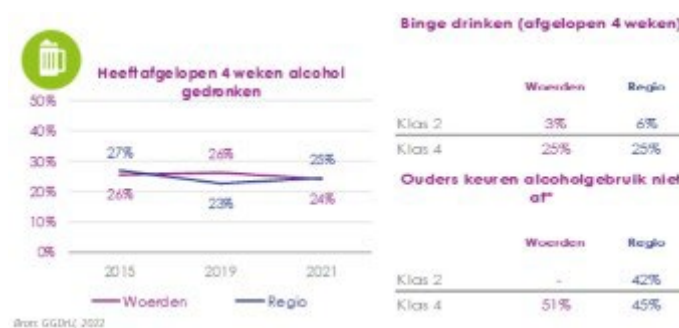
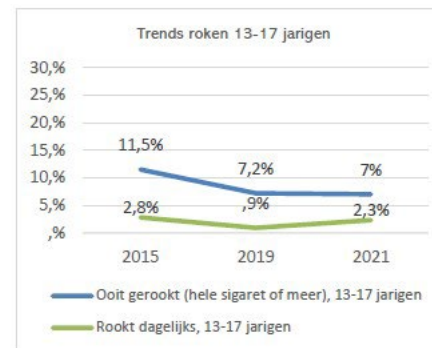
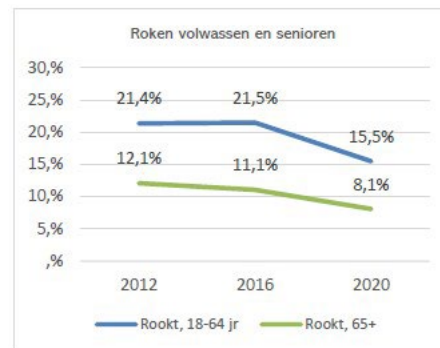
Evaart een goede gezondheid

Bron: GGDrU, 2022

FYSIEKE GEZONDHEID EN LEEFSTIJL

- ✓ Daling in percentage rokers, maar onder de jeugd (13-17 jr) is het percentage rokers gestegen van 0,9% in 2019 naar 2,3% in 2021. Dit is meer dan de regio (2%).
- ✓ Dalende trend (zwaar) alcoholgebruik onder volwassenen (komt overeen met regio).
- ✓ NIX18: van de jeugd onder de 18 die alcohol drinkt keurt 51% van de ouders alcoholgebruik niet af (regio 45%).
- ✓ In de gemeente Woerden wordt door jongeren minder drugs gebruikt dan in de regio, maar 80% jongeren zegt dat het makkelijk is om aan drugs te komen en 20% vindt dat het normaal als jongeren drugs gebruiken tijdens een feest
- ✓ In Woerden sporten 13-17 jarigen vaker (81%) wekelijks bij een sportclub dan in de regio (78%), maar minder jeugdigen voldoen aan beweegnorm van één uur bewegen per dag (15% in Woerden t.o.v. 17% in de regio)

SOCIAAL ECONOMISCHE GEZONDHEIDS- VERSCHILLEN

- ✓ Woerden heeft ten opzichte van het regionaal gemiddelde relatief minder huishoudens dat moeite heeft met rondkomen (zie Kansrijk Woerden) (GGD)
- ✓ Echter, moeite met rondkomen heeft een negatief effect op de 6 domeinen van gezondheid

Relatie armoede - gezondheid

'Arm maakt ziek en ziek maakt arm'

Goed ervaren gezondheid, 19+ (regio)

Geen moeite met rondkomen

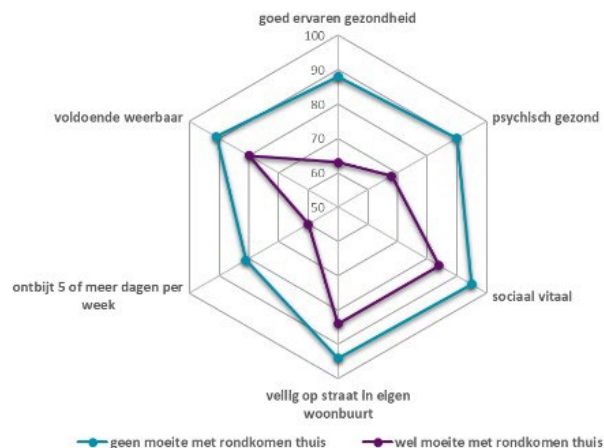

Moeite met rondkomen

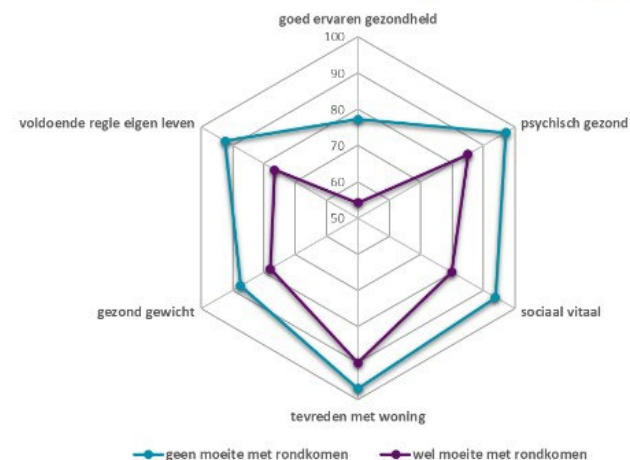

■ goed ervaren gezondheid

Relatie rondkomen en 6 domeinen van gezondheid, 13-17 jr (regio)

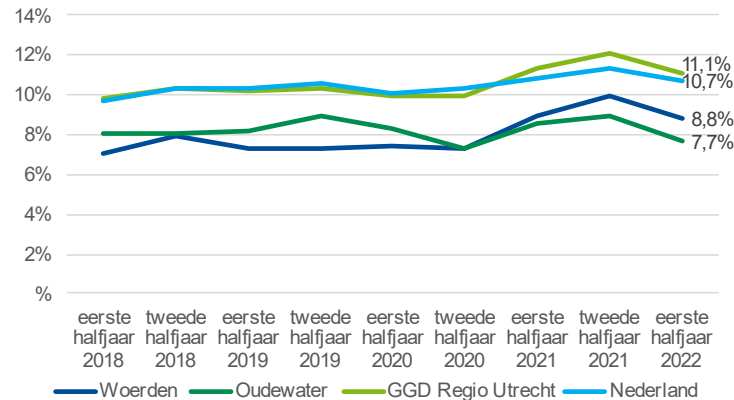
Relatie rondkomen en 6 domeinen van gezondheid, 19+ (regio)

ZORGGEBRUIK

- ✓ Het aantal kinderen in de Jeugdzorg stijgt met name op een paar percelen, namelijk de specialistische GGZ, Jeugdzorg ambulant en residentiële zorg (Jeugdhulp verblijf). Het betreft hier relatief zware zorg met soms hoge kosten per cliënt. Dit past bij het landelijk en regionaal beeld. Hierdoor stijgen ook de kosten. Het totaal aantal jongeren met jeugdhulp neemt wel af. Woerden scoort begin 2022 iets lager dan het regio- en landelijk gemiddelde, maar iets hoger dan Oudewater.
- ✓ We zien hier een dalende trend voor het volume van zowel huishoudelijke hulp (HH), begeleiding individueel (BGI) als ook begeleiding groep (BGg).
- ✓ We zien daarentegen een stijgende trend voor de kosten van alle voorzieningen.

Jongeren met jeugdhulp

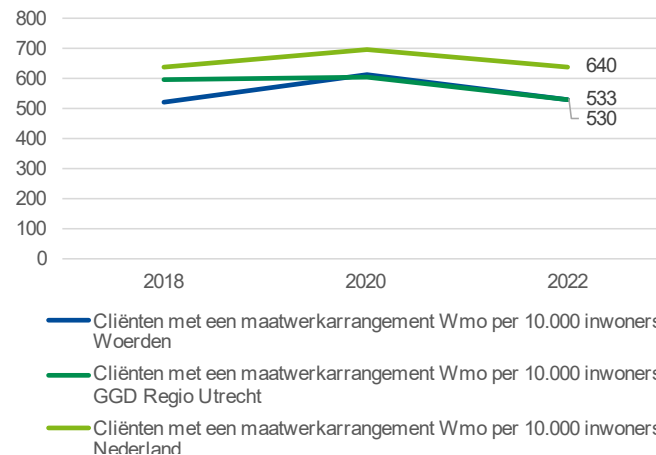
Jongeren met jeugdhulp
% van jongeren tot 18 jaar

8,8
Woerden

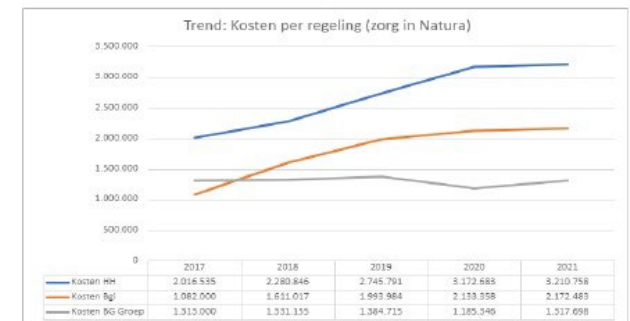
10,7
Nederland

CSB Jeugd | eerste halfjaar 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per
10.000 inwoners

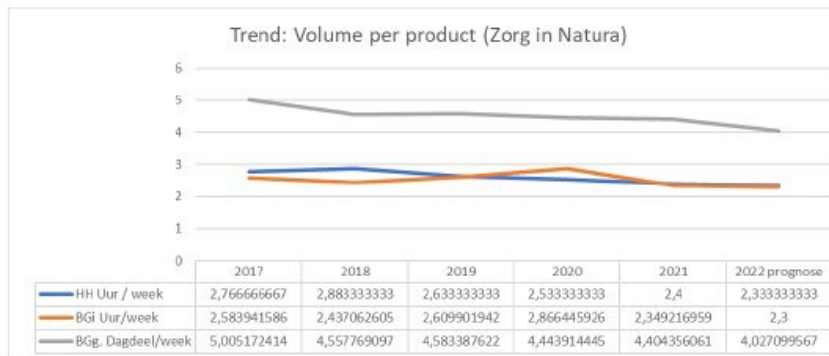

Trend: Kosten per regeling (zorg in Natura)

Kosten per regeling
(Woerden, 2022)

Trend: Volume per product (Zorg in Natura)

Volume zorg in natura
(Woerden, 2022)

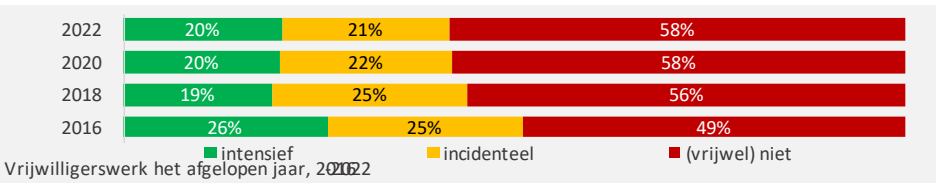
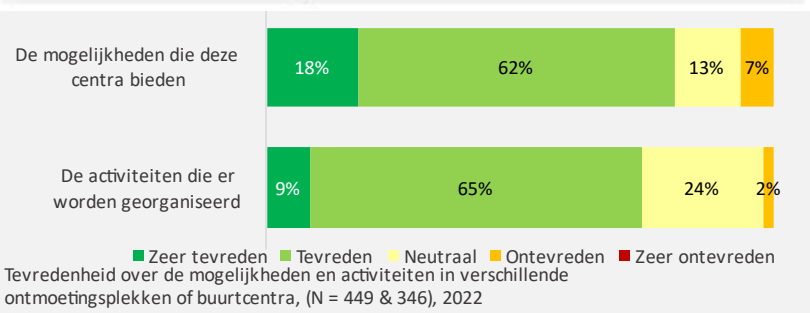
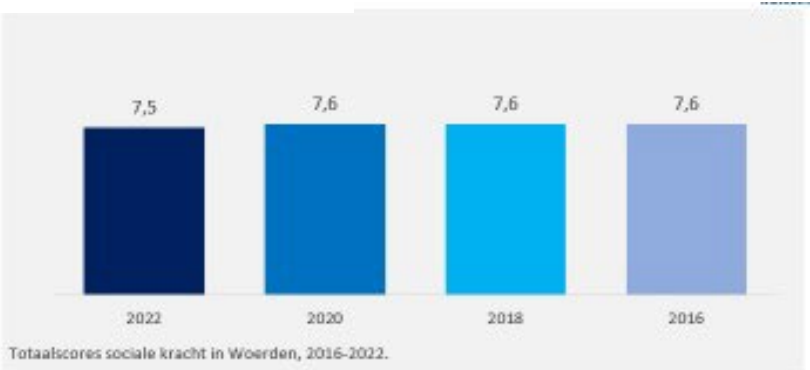
Leefbaar en ondernemend Woerden

Woerden is een fijne gemeente om te wonen, leven en werken. Er is behoefte aan meer woningen en bijbehorende voorzieningen die passen bij de verschillende levensfasen van inwoners. Daarom streven we ernaar dat Woerden groeit op Woerdense Wijze. Dit betekent dat Woerden zich verder zal ontwikkelen, maar met grenzen aan de groei. En dat we zorgen dat voorzieningen meegroeien en eraan bijdragen dat alle inwoners naar eigen kunnen mee kunnen doen in de samenleving om zo de leefbaarheid te behouden. Woerden is ook een sociaal sterke gemeente, we kijken naar elkaar om en hebben oog voor elkaar. Zorg en ondersteuning wordt op maat georganiseerd. Dit kan omdat we voorzieningen dichtbij huis in de buurt of dorp organiseren. Vrijwilligers in de buurt spelen hierbij een centrale rol. Wij noemen dat sociaal in de wijk door de wijk. Ook ambtenaren en medewerkers van Woerden Wijzer zijn vaker in de wijk aanwezig waardoor inwoners mee kunnen doen naar vermogen en worden ondersteund waar nodig in eigen wijk of dorp. Inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is, worden meer zichtbaar.

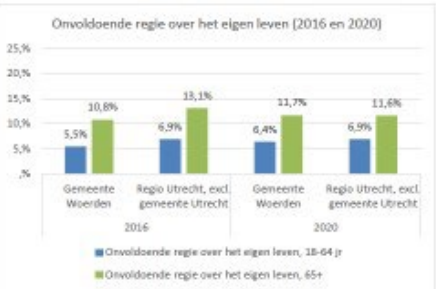
Sociale leefomgeving

- De pluriformiteit van de bevolking in leefstijlen, etnische en religieuze achtergrond, in opvattingen en competenties en in mogelijkheden en kansen is in de afgelopen decennia toegenomen. Deze grotere (ervaren) diversiteit kan de kans op 'ongewenste polarisatie' in de samenleving vergroten.
- De gemiddelde score voor sociale kracht in de gemeente Woerden in 2022 is een 7,5. Dit is net iets lager dan voorgaande jaren.
- Investerings in sociaal werken in de wijk hebben effect. Tevredenheid over mogelijkheden en activiteiten in ontmoetingsplekken en buurtcentra.
- De betrokkenheid bij de buurt is vanaf 2018 bij iedere meting afgenomen. De betrokkenheid bij buurtbewoners is groter dan gemiddeld in Zegveld (58%) en Harmelen (49%) en lager dan gemiddeld in Schilderkwartier (33%).
- Twee derde van de inwoners (67%) heeft aangegeven het afgelopen jaar de burens te hebben geholpen (bijv. met klussen in huis of boodschappen doen) of aandacht te hebben gehad voor burens in een zorgwekkende situatie (54%). Het aandeel inwoners dat (intensief of incidenteel) hulp heeft geboden aan burens is iets gestegen (van 63% in 2020 naar 67% in 2022)
- Vier op de tien inwoners zijn het afgelopen jaar actief geweest als vrijwilliger (41%). Daarvan was 20% intensief actief en 21% meer incidenteel. Het aandeel actieve vrijwilligers is vergelijkbaar met 2020 (42%) en 2018 (44%) maar is lager dan in 2016 (51%). Het potentieel aan vrijwilligers voor de nabije toekomst neemt iets af (van 75% 'zeker' of 'misschien' in 2020 naar 71% 'zeker' of 'misschien' in 2022).
- 11,7% senioren en 6,4 % volwassenen ervaart onvoldoende regie (vergelijkbaar met de regio)

Sociale kracht

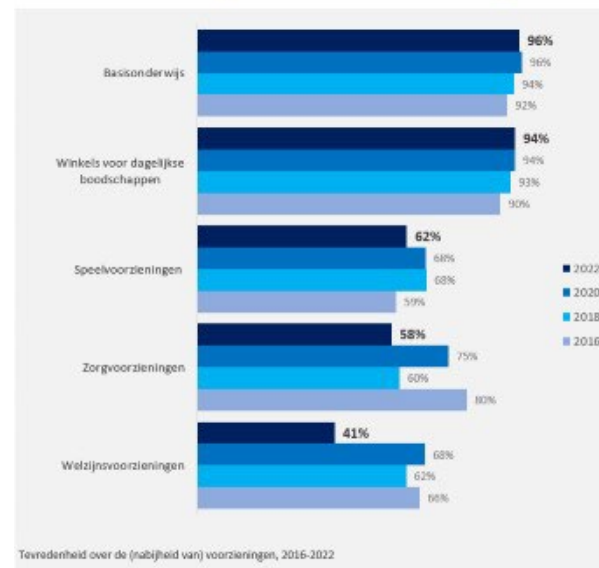
Sociale kracht	7,5 (7,6)
Zelfredzaamheid	8,1 (8,3)
Financiële zelfredzaamheid	7,6 (7,8)
Mate van eenzaamheid	8,2 (8,4)
Participatie	7,8 (7,8)
Sociale samenhang	6,1 (6,1)
Veiligheidsbeleving	7,5 (7,4)
Leefbaarheidsbeleving	6,7 (7,0)

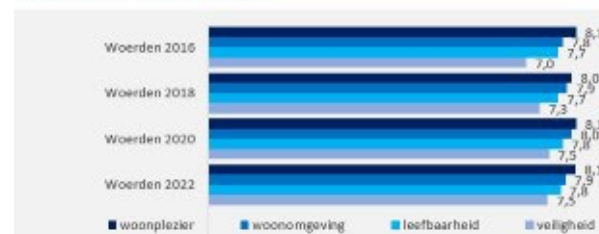
Fysieke leefomgeving

- ✓ Landelijk is sprake van een druk op de woningmarkt. Dit heeft ook effect op het vertrouwen in het vinden van een woning. Slechts 33% van de Woerdense jongeren (16-25 jaar) had in 2021 vertrouwen in het vinden van een woning.
- ✓ De woningvoorraad van Woerden is vergelijkbaar met andere gemeenten in de regio. In het buitengebied is de ontwikkeling van de voorraad hoger dan het landelijk gemiddelde.
- ✓ Woerden groeit, dat betekent dat ook voorzieningenniveau en de bekendheid hiermee moet meegroeien. Voor alle voorzieningen is de tevredenheid ten opzichte van 2020 afgenomen of gelijk gebleven. Er is vooral een sterke daling te zien bij de tevredenheid over de welzijnsvoorzieningen (van 68% in 2020 naar 41% in 2022) en zorgvoorzieningen (van 75% in 2020 naar 58% in 2022). De gebruikers van de welzijnsvoorzieningen zijn over het algemeen (zeer) tevreden over de kwaliteit van de voorzieningen.
- ✓ Door klimaatverandering neemt de kans op hittegolven in Nederland toe en zullen we vaker hittestress ervaren. We zien dat Woerden in 2020 de 18-64-jarigen minder goed verkoeling kunnen vinden in hun eigen tuin of buurt of woning dan 65+ers.
- ✓ Qua woonklimaat scoort volgens inwoners in 2022 het woonplezier het hoogst met een 8,1, gevolgd door de woonomgeving (7,8) en de leefbaarheid (7,7 en veiligheid (7,0)).
- ✓ Zo'n 90% zich altijd of meestal veilig in de buurt.

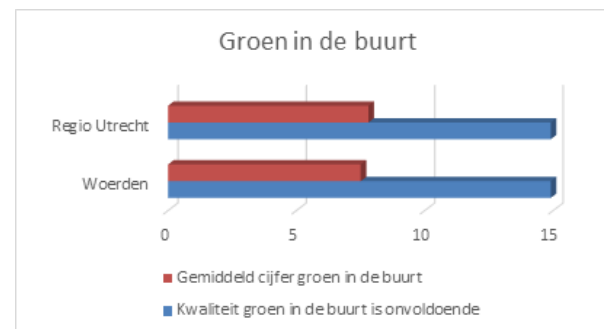
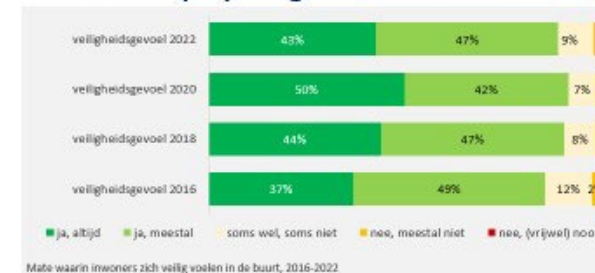
Aanbod en nabijheid van voorzieningen

Het woonklimaat

Gevoel van (on)veiligheid in de buurt

Bronnen

Openbaar en raadpleegbaar:

- CBS www.waarstaatjegemeente.nl
- Gezondheidsmonitor GGDru 2020
- Regiobeeld RIVM
- Sociale Kracht Monitor (2022)

Niet openbaar:

- Cijfers gebruik Wmo en Jeugd gemeente

Woerden

Bijlage 5. Begrippenlijst inclusief 'transformatiepiramide' Begrippenlijst maatschappelijke agenda gemeente Woerden

Ambulant	Niet plaatsgebonden
Algemene voorziening	Functies en diensten waar inwoners vrij gebruik van kunnen maken.
Decentralisatie	De overgang van taken en verantwoordelijkheden van het rijk naar gemeenten.
Extramuralisering	Verschuiving van zorg naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning buiten de muren van de instelling, zoals verpleeghuiszorg die thuis wordt geboden of projecten voor begeleid wonen in de wijk voor mensen met een verstandelijke beperking in plaats van verblijf in een instelling
Ferm Werk	Ferm Werk is de organisatie die voor de gemeenten Woerden, Oudewater, Bodegraven en Montfoort verantwoordelijk is voor de gemeentelijke taken op het gebied van participatie, werk & inkomen.
Groenblauwe voorzieningen	Groengebieden of waterpartijen in een wijk of dorp zoals parken, openbaar groen, sloten, rivieren, vijvers of plassen.
Kansrijke Start	Een gezamenlijke aanpak voor kwetsbare kinderen (en gezinnen) in de eerste 1000 dagen van het leven van een kind door het verbinden van het medisch domein met het sociaal domein (samenwerking tussen, jeugdgezondheidszorg, geboortezorg, huisartsen, gemeente, informele partners, maatschappelijk werk/ Pedagogisch Bureau en volwassenen-GGZ). In deze domein overstijgende aanpak staan de mogelijkheden en behoeften van (aanstaande) ouders centraal.
Maatwerkvoorzieningen	Voorzieningen waarvoor een verwijzing of indicatie nodig is.
Nationaal Programma Onderwijs	Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) helpt onderwijsvertragingen als gevolg van de COVID-19 maatregelen in te halen en het onderwijs te verbeteren. Gemeenten krijgen uit het NPO budget voor hun rol in voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs tot en met schooljaar 2024-2025. Met dit extra geld kunnen gemeenten in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen maatregelen nemen om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren. Dit in aanvulling op en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen.
(Neuro) diversiteit	Neurodiversiteit betekent dat er verschillen zijn tussen de breinen van mensen en dus verschillende manieren van denken en leren.
Outreaching	Er op af, actief naar inwoners toegaan.
Onveilige thuissituatie	In de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling wordt een onveilige thuissituatie gedefinieerd als situaties waarbij sprake is van acute onveiligheid of structurele onveiligheid. In deze situaties is er sprake van een ernstige bedreiging van de veiligheid en het welzijn van betrokkenen. Het kan hierbij gaan om (een ernstig vermoeden van) seksueel geweld, (dreiging van) fysiek geweld of emotioneel geweld. Maar ook om permanente gebreken in de geestelijke en lichamelijke verzorging van zorgafhankelijke kinderen en/of volwassenen.
Preventie	Preventie richt zich op het in stand houden of bevorderen van de kwaliteit van leven op het gebied van welzijn en gezondheid door het positieve ervan te stimuleren, en daarmee het ontstaan van, terugkeren of verergeren van problemen of achterstanden te voorkomen. Preventie is anticiperen op wat er zou kunnen gebeuren door te investeren in de kwaliteit van leven (zie sociale gezondheid).
Positieve gezondheid	Positieve gezondheid ontstaat doordat er een balans is tussen het dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, meedoen, kwaliteit van leven, zingeving. Zie plaatje hieronder 'spinnenweb van Huber'
Strategisch Partnerschap	Het aangaan van langdurige samenwerkingsafspraken met maatschappelijke partijen.
Sociale basis	Met de sociale basis wordt het dagelijks leven bedoeld (sociale basisinfrastructuur). Daarbij horen voorzieningen zoals scholen, bibliotheken, sportorganisaties, jeugdgezondheidszorg, de inzet van vrijwilligersorganisaties
SROI	Social Return on Investment wordt vaak als contracteis opgenomen bij aanbestedingen en is bedoeld om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te geven op werk of ontwikkelingsmogelijkheden.
Voorliggende voorzieningen en voorliggend veld	Het al georganiseerde aanbod van voorzieningen dat vrij toegankelijk is. Er is geen indicatie of besluit van de gemeente of andere verwijzer nodig om er gebruik van te maken. Hieronder valt ook de ondersteuning die we met elkaar als inwoners en vrijwilligers organiseren
Woerden Wijzer	Woerden Wijzer is de afdeling van de gemeente Woerden die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Sociaal Domein op het gebied van de jeugdwet, Wmo (toegang, indicatiestelling, verwijzing).

Kansrijk Woerden: opgave en doelen

Maatschappelijke opgave: Vergroten kansengelijkheid inwoners

1. **Bestaanszekerheid** versterken o.a. door bestrijden (of voorkomen van) (~~energie~~) armoede
 - a) Notitie 'van armoede naar bestaanszekerheid' meenemen in uitvoeringsagenda
 - b) **Vrijtijdsvoorzieningen zoals sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk**
2. Inwoners **voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is zijn op maat** begeleid naar **bij hen** passende daginvulling **zoals betaald werk op maat**, vrijwilligerswerk en/of maatschappelijke activiteiten
 - a) **We zetten in op het stimuleren van sociaal ondernemerschap**
3. **Nieuwkomers** **Nieuwe Woerdenaren** krijgen **warm welkom** en worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee doen
 - a) Binnen de drie leerroutes wordt er zoveel mogelijk maatwerk geleverd en wordt ook gericht op sociale integratie
4. **Inzet op het verbeteren van de basisvaardigheden** op het gebied van digitalisering en , laaggeletterdheid, **rekenvaardigheid en gezondheidsvaardigheden**
5. **Meer gelijke kansen** voor kinderen vanaf -9 maanden:
 - a) Verbeteren voor- en vroegschoolse educatie
 - b) Deelname gelijke kansen alliantie
 - c) NPO middelen (waaronder inzet brugfunctionarissen)
 - d) Inclusief onderwijs (incl geschikte gebouwen)
 - e) **JeugdVroegsignalering en preventieve, laagdrempelige hulp en ondersteuning**
 - f) **Cultuureducatie**
 - g) **Kansrijke Start (integrale aanpak eerste 1000 dagen i.s.m. consultatiebureau, welzijnspartners, gemeente, volwassenen-GGZ en geboortezorg)**
 - h) **We dragen zorg voor een warme overdracht en doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar.**
 - i) **Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters worden gestimuleerd om maatschappelijk actief te worden en te blijven**
 - j) **We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit het RMC tot 27 jaar.**
6. **We maken informatie toegankelijker en beter vindbaar zodat inwoners en samenwerkingspartners de weg vinden naar de beschikbare informatie, zorg en ondersteuning. Waar nodig worden inwoners ondersteund en begeleid in het vinden van de juiste weg in het vergroten van hun kansengelijkheid. Daarbij is oog voor diverse doelgroepen.**

Gezond en Vitaal Woerden: opgave en doelen

Maatschappelijke opgave: Bevorderen (veer)kracht en eigen regie: inwoners kunnen omgaan met **fysieke, emotionele en sociale uitdagingen** van het leven

- Inwoners gebruiken hun eigen kracht om op een goede manier **zo lang mogelijk** zelfstandig, of in een woonvoorziening/woonvorm die aansluit bij hun persoonlijke behoeften, in Woerden te wonen. Zodra er passende zorg of (informele) ondersteuning nodig is, zorgen we dat deze toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben.

We zetten daarbij interventies in op:

 - Mantelzorgondersteuning** en het bieden van **respijtzorg**
 - Voorkoming en verminderen van **eenzaamheid**
 - Dementievriendelijke** gemeente
 - Valpreventie**
 - Beschikbaarheid voorzieningen en verschillende woonvormen**
- We versterken de **mentale weerbaarheid door in te zetten op de eigen kracht** en veerkracht bij jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving

 - We zetten in op vermindering van de prestatiedruk: iedereen mag er zijn en is goed zoals hen is. We hebben daarbij oog voor (neuro) diversiteit tussen mensen.**
 - Er is oog voor een warme overdracht van kwetsbare jongeren naar zelfstandigheid.**
 - We zetten in op het vergroten van het sociale netwerk van jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving.**
- We **zetten in op vergroten van geluk en levensvoldoening/zingeving voor alle inwoners** door middel van onze culturele, sociale, fysieke voorzieningen en de **natuurlijke buitenruimte**. We bevorderen een **gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken op het gebied van:**

 - Rookvrije generatie
 - Middelengebruik **tegengaan (voor en met jongeren)**
 - Sport en bewegen (zie ook thema leefbaar en ondernemend Woerden) **stimuleren**
 - Gezonde voeding **stimuleren**
 - Mediawijsheid en gamegedrag**
 - We houden rekening met sociaal-economische gezondheidsverschillen en zetten waar nodig wijkgericht (in en met de wijk) in.**
- We zetten in op domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders in het medisch domein, huisartsenzorg, wooncorporaties en ons **eigen voorliggend veld/de sociale basis**

Leefbaar en ondernemend Woerden: opgave en doelen

Maatschappelijke opgave: Inwoners doen mee naar vermogen ondersteund in eigen wijk/dorp

1. **Woon- en leefomgeving** nodigt uit tot **sporten/bewegen/ontmoeten**: bevorderen zelf- en samenredzaamheid.
 - a) **Sociale, culturele, educatieve, informatieve en fysieke groenblauwe voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte** dragen bij aan vergroten kwaliteit van leven, nodigen uit tot meedoen, verhogen leefbaarheid en **versterken sociale netwerken van inwoners**.
 - b) **Voorzieningen zijn afgestemd op de behoefte per wijk/dorp**.
 - c) **Sport Bewegen** **vanzelfsprekend in sociale basis**: dient preventief doel. Iedereen kan **sporten en bewegen** **en wordt gezien en gehoord bij sportverenigingen**.
 - d) **Cultuur** **vanzelfsprekend in sociale basis**. Iedereen kan cultuur beleven **en uiten**. Cultuur versterkt creatieve vermogen en de veerkracht van inwoners.
 - e) **Laagdrempelige, gastvrije en integrale ontmoetingsplaatsen waar functies met elkaar zijn verbonden en** ontmoeting/ondersteuning/advies/activiteiten **aansluiten op behoefte van** inwoners. Programmering en activiteiten voor en door inwoners. Benutten schoollocaties. Goede verbinding bibliotheek/cultureel-maatschappelijke organisaties.
2. **Sterke lokale ondersteuningsstructuur in wijk en dorp**. Advies, ondersteuning/voorzieningen gericht op **verhogen veerkracht**. **Kwetsbare Alle Alle inwoners** veilig thuis in wijk/dorp.
 - a) **Inwoners kennen en respecteren elkaar, zien naar elkaar om en helpen elkaar waar dat nodig is**.
 - b) **Informele organisaties worden ondersteund in het vinden, werven en binden van vrijwilligers**.
 - c) **Inwonersinitiatieven die bijdragen aan de doelen zoals geformuleerd in de maatschappelijke agenda worden ondersteund en gefaciliteerd**.
 - d) **Stevige lokale sociale samenhang aanwezig en sterke (pedagogische) sociale basis afgestemd op de behoefte van diverse doelgroepen per wijk/dorp**. Hierbij wordt de verbinding gezocht met en gebruik gemaakt van inzet/expertise van: ondernemers, bedrijfsleven, instellingen en centra voor zingeving.
 - e) **Laagdrempelige informatie over mentaal welbevinden, zingeving, meedoen, vrijetijdsbesteding kwaliteit van leven, opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning beschikbaar, vindbaar en dichtbij met daarbij oog voor toegankelijkheid van informatie voor meerdere doelgroepen**.
 - f) **Formele en informele organisaties en Woerden Wijzer zijn vindbaar en zonodig fysiek aanwezig op ontmoetingsplaatsen en/of bij vindplaatsen**. **De samenwerking tussen deze partijen is versterkt**.
 - g) **Advies- en hulpverlening afgestemd op behoeften: gericht op verhogen eigen regie en veerkracht**
 - h) **Aansluiting zorg/veiligheid. Inzet vroegsignalering/preventie/interventies: escalatie voorkomen**
 - i) **Complexe multi problematiek wordt integraal en effectief aangepakt en/of gestabiliseerd ter voorkoming van verdere schade**
 - i) **Kwetsbare jongeren krijgen passende ondersteuning: zorgen veiligheid/aanpak crimineel circuit voorkomen**

Verslag en matrix input werksessie Maatschappelijke Agenda raad 16-2

Vragen naar aanleiding van de presentatie

Hieronder de tijdens de werksessie gestelde vragen en antwoorden daarop:

1. Hoe worden inwoners betrokken?

Inwoners worden bij het proces betrokken door het organiseren van een inwonersmarkt in mei. Daarnaast zijn bij de partnerbijeenkomsten (vertegenwoordigers van) de dorps- en wijkplatforms, ervaringsdeskundigen en de werkgroep 'iedereen doet mee' uitgenodigd. Tot slot is de startfoto het beginpunt voor de herijking van de Maatschappelijke Agenda. De startfoto is volledig gebaseerd op (storytelling) onderzoeken die gehouden zijn onder inwoners.

2. Waarom is de huidige Maatschappelijke Agenda met een jaar verlengd en loopt de nieuwe Maatschappelijke Agenda ook vanaf 2023? Zou de Maatschappelijke Agenda niet eigenlijk vanaf 2024 in moeten gaan?

De huidige Maatschappelijke Agenda is met een jaar verlengd omdat er op die manier voldoende tijd is om de nieuwe Maatschappelijke Agenda te ontwikkelen. Als dit volgens planning verloopt zal het integraal beleidskader in april 2023 vastgesteld worden. De daaropvolgende uitvoeringsagenda wordt in oktober 2023 vastgesteld. Omdat deze data nog in 2023 vallen is ervoor gekozen de nieuwe Maatschappelijke Agenda vanaf dat moment in te laten gaan.

3. Wat wordt bedoeld met 'budgettaire consequenties worden in de begroting verwerkt'?

Het huidige budget is het uitgangspunt. Het kan echter zo zijn dat budgetten verschoven worden of dat extra inkomsten vanuit het Rijk (bijvoorbeeld vanuit de brede SPUK) nog in de begroting verwerkt worden. Dit betreffen dus technische wijzigingen in de begroting.

4. Hoe integraal en breed wordt de Maatschappelijke Agenda opgepakt?

Door te werken met de drie integrale lijnen wordt de Maatschappelijke Agenda zo breed en integraal mogelijk opgepakt. Dat betekent dat er wordt samengewerkt met collega's binnen het brede Sociaal Domein (inclusief sport, cultuur en onderwijs) maar daarnaast ook met andere domeinen zoals het fysieke domein, wonen en veiligheid.

5. Zijn raadsleden als toehoorder welkom bij de sessie met de partners op 13 maart?

Raadsleden zijn welkom bij de partnersessies als toehoorder. De uitnodiging is inmiddels via de griffie onder de aandacht van de raadsleden gebracht.

6. Is de werkgroep iedereen doet mee betrokken?

De werkgroep iedereen doet mee is zoals afgesproken uitgenodigd voor de partnersessies op 13 maart en zal ook betrokken worden bij de verdere uitwerking van de Maatschappelijke Agenda.

7. Kan er mogelijkheid geboden worden voor het stellen van technische vragen voorafgaand aan de sessies?

Het is mogelijk (technische) vragen vooraf te stellen per mail of telefonisch aan Suzanne van de Gein (telnr 06-52674578, gein.s@woerden.nl) of Wietske Tideman (06-35113542, tideman.w@woerden.nl).

8. Is het mogelijk inzichtelijk te maken op welke manier de nieuwe voorstellen verschillen van de huidige Maatschappelijke Agenda?

Door uw raad is om een verschillenanalyse gevraagd. Wij zullen daarom in een overzicht aangeven op welke punten de nieuwe Maatschappelijke Agenda afwijkt van de huidige Maatschappelijke agenda.

9. Graag aandacht voor terugkoppeling van inbreng na de werksessies met betrokkenen

Van de werksessies met uw raad zullen we korte verslagen maken en ook bij de input aangeven op welke manier dit verwerkt is in de stukken, zie de matrix hieronder. Op deze manier is inzichtelijk wat er met uw inbreng gedaan is. Met de inbreng van de partners zullen we op dezelfde manier omgaan.

Matrix inbreng werksessie gemeenteraad 16 februari 2023

Inbreng		Hoe verwerkt?
Missie		
Groep 1. Gespreksleider: Wietske Tideman/Maaike Kluft	- Iedereen doet mee en telt mee is nog niet klaar we willen daar blijvend aandacht voor. - Veerkrachtig: gaan we ervan uit dat iedereen dat moet zijn? Het moet zijn gericht op de mensen die niet goed meekomen. Iedereen doet mee lijkt uit beeld te verdwijnen, zonde. - Het gaat erom te voorkomen dat mensen afdwalen. - Je weet niet wat er is teruggekomen uit de sessies. Daarna hoor je niets meer. Jammer. Graag zorgen voor een duidelijke terugkoppeling naar degenen die input geven in dit proces. - Veerkrachtig, liever zorgzaam én veerkrachtig. De missie mag aangepast worden naar: Woerden heeft een zorgzame en veerkrachtige samenleving.	Op basis van de ontvangen input is de missie herschreven. De nieuwe en verwijderde tekst is geel gemarkeerd en onderstreept of doorgestreept. Zie bijlage 1 voor de nieuwe missie.
Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein	- Moeite met eigen kracht en regie, roept veel individualisme op. Gaat de samenleving aan kapot. - Mentale problematiek onder jongeren is heel groot. Ipv eigen kracht/regie misschien 'eigen mogelijkheden'. - Twijfel over al dan niet opnemen van de zin 'door de gemeente en haar partners' . - Toevoegen 'van jong tot oud' - Goed om te markeren dat we een nieuwe periode ingaan met nieuwe missie. Missie: samen voor elkaar.	
Groep 3. Gespreksleider: Wim Gort	- Bezwaar: Waartoe moet Woerdense samenleving veerkrachtig zijn? Is dat ook zo? Bijvoorbeeld eenzaamheid en vergrijzing, overbelaste mantelzorgers. Waartoe eigen kracht? Kan het positiever? Je moet blijkbaar heel sterk zijn om in Woerden te kunnen wonen. Andere mening: ik vind ons als Woerden vergeleken met andere gemeenten best veerkrachtig. Dat zou ik wel zo willen houden. Moet veerkracht niet uit de missie naar de visie? - Alternatief: In Woerden doet iedereen mee. Inwoners denken mee, praten mee, besluiten mee. Inwoners zijn vitaal en gezond en indien nodig is er passende ondersteuning. - Ik mis: sociaal economisch welbevinden. Fysieke, emotionele, sociale, economische uitdagingen. - Ik mis: voelt zich thuis en welkom - Ik mis: dichtbij, van voorzieningen - Positief: veerkracht wel mooi, dat kan onderling elkaar aanvullen en individueel ook mooi. - Vraag: waarom begint missie niet met 'inwonersniveau'? Wat betekent het voor mij? Waartoe begint die bij de samenleving, hoog over.	
Visie		
Groep 1. Gespreksleider: Wietske Tideman/Maaike Kluft	- We richten ons op de groep die het het moeilijkst heeft en kijken samen met hen wat er nodig is. Zowel in beleid als in casuïstiek. - We 'bieden ruimte', wat bedoel je dan? Is te vaag. We stimuleren? We scheppen de voorwaarden om... 'We stimuleren een gezond leven van onze inwoners'. - Daarnaast toevoegen: zorg is toegankelijk en inwonersvriendelijk - Eenvoudiger	Op basis van de ontvangen input is de missie herschreven. De nieuwe en verwijderde tekst is geel gemarkeerd en onderstreept of doorgestreept. Zie bijlage 1 voor de nieuwe visie. Aan het integraal beleidskader wordt een

Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein	• Wie zijn we? Qua formulering opschrijven ‘er wordt ruimte geboden voor een gezond leven, er wordt gestreefd naar, variatie in de woordkeuze. ‘We’ vermijden. • Ruimte voor een gezond leven, niet iedereen wordt gezond geboren. Alternatief voor gezond leven, wellicht gezonde leefstijl? Maar wellicht te specifiek. • We werken naar→ vervangen voor ‘we staan voor een’.... • Bij preventie meer formuleren dat we dit al in het vroege leven doen. In formulering opnemen dat we al voor er een probleem is preventie inzetten. • Wat is een onveilige thuissituatie? Definitie hiervan opnemen.	begrippenlijst toegevoegd. Het integraal beleidskader wordt nog getoetst op B1 taalgebruik.
Groep 3. Gespreksleider: Wim Gort	• Ok. • Ik mis: We bieden ruimte voor gezond, gelukkig en veilig. Gemiddelde inwoner denkt nog vanuit ‘oude’ lichamelijke paradigma. • Zie opmerking bij missie	
Leidende principes		
Groep 1. Gespreksleider: Wietske Tideman/Maaike Kluft	• Eenvoudig eruit halen: meer als helder/logisch. Het gaat om de ingewikkeldheid eruit te halen/ ‘Helder en begrijpelijk’. Transparant, open 2. ... en we zoeken actief naar contact	Deze opmerkingen zijn verwerkt in een nieuwe tekst voor de leidende principes, zie bijlage 1.
Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein	• We doen wat nodig is om verschil te maken en leveren maatwerk • Mensen vasthouden, we laten niet los, zolang mensen het nodig hebben. We blijven mensen die het nodig hebben vasthouden. Er zit altijd een mens achter bepaald gedrag. • We werken betekenisvol en omgevingsbewust→ wat bedoelen we hiermee? Weghalen of beter duiden • We nemen verantwoordelijkheid en tonen eigenaarschap en houden regie	Deze opmerkingen zijn verwerkt in een nieuwe tekst voor de leidende principes, zie bijlage 1.
Groep 3. Gespreksleider: Wim Gort	• Dit is basaal. Wat is de norm? Wanneer is het kwaliteit? Wanneer is het goed genoeg? • Daarom toevoegen: 5. zien vanuit: 8. inwoners (gebruikers en (nog) niet gebruikers) worden (respectvol) betrokken. 9. houd de zorgvrager in regie • Herschrijf principes vanuit de inwoner zelf, vanuit ‘mij’. • Ik mis: voorkant: voorkomen is beter dan genezen/probleem oplossen. Achterkant: Pak de oorzaak aan, doe niet enkel en alleen aan symptoombestrijding. Pak het totaalprobleem aan, holistisch. Zoek naar de echte vraag/behoefte en schuw pragmatische oplossingen niet, zoek daar de balans in.	Deze opmerkingen zijn verwerkt in een nieuwe tekst voor de leidende principes, zie bijlage 1.
Thema's: wat zien we?		
Groep 1. Gespreksleider: Wietske Tideman/Maaike Kluft	• Polarisatie: groepen tegenover elkaar staan, toevoegen bij thema leefbaar en ondernemend • Beschikbaarheid van eerstelijns en ziekenhuiszorg. IZA en GALA: 24 uren huisartsenzorg toevoegen bij thema gezond en vitaal. • Meegeven bij leefbaar en ondernemend: kijken naar diverse woonvoorzieningen • Meegeven voor beleidsdoelen gezond en vitaal: korte lijnen tussen gezondheidszorg en welzijn.	Deze opmerkingen zijn verwerkt bij de thema's, zie bijlage 1.
Groep 2.	• Thema ‘leefbaar en ondernemend’ teveel associatie met ondernemers. Leefbaar en sociaal woorden	De meeste opmerkingen zijn verwerkt

Gespreksleider: Suzanne van de Gein	iof leefbaar en ondernemend • Bij kansrijk woerden. Nieuwkomers en laaggeletterdheid is groot probleem • Toevoegen bij kansrijk: Moeite met digitale samenleving bij ouderen en nieuwkomers. Gebrek aan digitale vaardigheden.	bij de thema's, zie bijlage 1. De opmerking m.b.t. wijzigen thema naar ' leefbaar en sociaal' is niet overgenomen. Dit omdat breed ook de wens leeft de koppeling richting economie/ondernemers te maken.
Groep 3. Gespreksleider: Wim Gort	• Mooie combinatie met de startfoto! • Kansrijk Woerden: 3deling: kwetsbaar met steun, middengroep met moeilijkheden (veel groter in Woerden?), ruim zelfredzaam. Vergeet deze middengroep niet. Energiearmoede, werkende armen. Andere kansenongelijkheid dan traditioneel. Illustratie: Doordecentralisatie beschermd wonen: wat betekent dit voor de mensen die wel net boven minimum verdienen? Die komen niet in aanmerking? Dan moeten zulke kwetsbare mensen wonen waar ze onvoldoende tot hun recht komen (vb. zoons met autisme die buiten Woerden moeten gaan wonen). Kwetsbaarheid is breder dan geld. Heb oog voor mensen die net buiten het systeem vallen. • Leefbaar: Dit raakt heel erg aan eigen regie, en hulp willen/kunnen vragen. Richten we dit voldoende in? Ontmoeting is heel belangrijk ook al heb je geen grote problemen. Eenzaamheid. Je kan heel lang ongezien blijven. Onder de radar. Hoe ben je daar op tijd bij? Omzien naar elkaar nog iets van deze tijd? Organiseer sterke gemeenschappen. Wijk is niet alleen de ontmoetingseenheid, interesse/sport kan ook samenbindend zijn, virtueel ook. Verenigingsleven laten openklappen naar de samenleving. Kan ook met social return achtige financiële prikkels. Word als interesse/sportclubs creatiever om groepen inwoners (meerdere leeftijden) te verbinden. Kan op scholen. • Vergeet de druk op woning- en arbeidsmarkt niet mee te nemen. Moeten werken en overwerken en reizen moet een thema zijn. • Bedrijfsleven: leg bij werkgeversplatformen maatschappelijke issues neer. verbind bedrijfssectoren op het gebied van gezondheid en welzijn. Zet vrijwilligers in. Bied faciliteiten voor mensen in het spitsuur van het leven.	Uit deze opmerkingen zijn een aantal conclusies getrokken, deze zijn toegevoegd aan de thema's, zie bijlage 1. Een aantal opmerkingen sorteren al voor op de te stellen maatschappelijke doelen. Deze hebben we verwerkt voor de sessie op 9 maart met de gemeenteraad waarin we de concept maatschappelijke doelen gaan bespreken.

Missie (waar staan we voor)

Samen voor elkaar

Woerden heeft een zorgzame en veerkrachtige samenleving. Dat willen we zo houden. Voor nu en straks. In Woerden voelt iedereen zich thuis en welkom en doet iedereen mee. Inwoners denken mee, praten mee en besluiten mee. Alle inwoners van jong tot oud krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen op de manier die bij hen past. Onze inwoners zijn vitaal en gezond en in staat om, vanuit hun eigen kracht en regie, om vanuit hun eigen mogelijkheden om te gaan met de fysieke, emotionele, sociale en economische uitdagingen in het leven. Indien nodig krijgen inwoners inwoners die (tijdelijk) zorg en ondersteuning nodig hebben, worden daarbij geholpen hierbij passende ondersteuning van de gemeente en haar partners.

Visie (waar gaan we voor)

- Woerden is een veerkrachtige en zorgzame gemeente waarin we oog hebben voor elkaar.
- ~~bieden ruimte voor Een~~ Een gezond, gelukkig en veilig leven voor onze inwoners wordt gestimuleerd
- Woerden werken naar staat voor een sociaal duurzame samenleving waar mensen omzien naar elkaar
- Er wordt 'van jongs af aan' in gezet op preventie; een beetje welzijn voorkomt een hoop zorgen. ~~om te voorkomen dat een kleine vraag een groot probleem wordt~~
- ~~We zetten in op het ontdekken van~~ Talenten, kansen en mogelijkheden van inwoners worden benut en gestimuleerd om mee te doen
- Inwoners die kort of langer hulp nodig hebben worden ondersteund en er wordt ingezet op meedoen in het herstel van het alledaagse leven. De geboden hulp is toegankelijk en inwonervriendelijk.
- Volwassenen en kinderen in onveilige (thuis)situaties worden beschermd
- Samen met de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals wordt blijvend geïnvesteerd in ~~onze een~~ sterke sociale basis

Op Woerdense wijze

Wij doen ons werk met ons hoofd, hart en handen. Dit doen wij op Woerdense wijze:

1. *We zijn in verbinding en werken vanuit vertrouwen*
2. *We denken vanuit het perspectief van onze inwoners, zoeken actief contact en betrekken hen respectvol*
3. *~~We werken betekenisvol en omgevingsbewust. Een klein gebaar maakt een groot verschil.~~*
4. *We nemen verantwoordelijkheid ~~en tonen eigenaarschap~~ en houden regie*
5. *We leveren kwaliteit gezien vanuit de inwoner*
6. *We werken eenvoudig logisch, transparant en begrijpelijk*
7. *We doen wat nodig is om verschil te maken en leveren daarbij maatwerk*
8. *We laten niet los zolang inwoners ons nodig hebben, maar houden de inwoner in regie.*

Thema's: wat zien we?

Kansrijk Woerden: vergroten van kansengelijkheid van onze inwoners

- Bestaanszekerheid onder druk en ook (energie) armoede neemt toe (ook: werkende armen, toegang tot de arbeidsmarkt en link agrariërs i.v.m. ontwikkelingen landelijk gebied) arbeidsmarkt toegevoegd – meer nodig?
- Kansengelijkheid neemt toe (kansrijke start, onderwijs, achterstand basisvaardigheden), niet alleen in de laagste inkomensgroepen maar ook in de 'middengroep met moeilijkheden' → cijfers over inkomensgroepen toegevoegd en soorten bijstandsuitkeringen
- Nieuwkomers
- Beschikbaarheid zorg staat onder druk (schaarste)
- Moeite met digitale samenleving bij ouderen en nieuwkomers. Gebrek aan digitale vaardigheden.
- Laaggeletterdheid
- Er is te weinig oog voor mensen die net buiten het systeem vallen

Gezond en Vitaal Woerden:

Bevorderen (veer)kracht en eigen regie inwoners zodat zij om kunnen gaan met de fysieke, lichamelijke en emotionele uitdagingen van het leven.

- Vergrijzing
- Psychosociale problematiek jongeren neemt toe
- Gezonde leefstijl (bewegen, middelengebruik)
- Meer kwetsbare inwoners langer thuis
- Eenzaamheid ouderen/jongeren
- Problematisch gamen bij jongeren
- **ZA en GALA: 24 uren huisartsenzorg → staat in algemene toelichting slide 6**

Leefbaar en ondernemend Woerden:

Alle inwoners doen mee naar vermogen en worden ondersteund waar nodig in eigen wijk of dorp.

- Woerden groeit, vereist passend voorzieningenniveau (inclusief groene ruimte, is groot gebrek aan)
- Eenzaamheid neemt toe
- Druk op mantelzorgers en vrijwilligers neemt toe
- Meer inwoners ervaren minder eigen regie
- Hittestress neemt toe
- **Meer sterke gemeenschappen/verenigingsleven organiseren die naar elkaar omzien → cijfer betrokkenheid sociale kracht monitor toegevoegd**
- **Druk op woningmarkt en arbeidsmarkt neemt toe (schaarste in de brede zin ook qua tijd) → schaarste arbeidsmarkt zorg bij gezond en vitaal toegevoegd**
- **Betrokken werkgevers op sociale thema's**
- **Polarisatie in de samenleving neemt toe → algemeen in tekst op slide 12 toegevoegd. Meer nodig?**

Verslag en matrix input werksessie Maatschappelijke Agenda gemeenteraad 9-3-2023

In dit verslag zijn de tijdens de sessie gestelde vragen en antwoorden opgenomen. In de matrix zijn de opmerkingen met betrekking tot de maatschappelijke doelen opgenomen en is weergegeven hoe deze opmerkingen zijn verwerkt in de concept doelen.

Vragen n.a.v. de presentatie:

1. Het punt digitale vaardigheden voor ouderen is maar beperkt opgenomen, kan dit explicieter worden benoemd?

Het vergroten van digitale vaardigheden bij ouderen (en andere doelgroepen) is expliciet opgenomen als doel onder het thema 'Kansrijk Woerden'

2. Het bieden van lichte begeleiding vanuit Woerden Wijzer en meer werken vanuit wijken en dorpen is een grote verandering, kunnen wij daar als raad nog wat van vinden? Zijn de kosten passend? En is de organisatie hiertoe in staat?

Het zelf bieden van lichte begeleiding vanuit Woerden Wijzer was al onderdeel van de huidige koers (invoering casemanagement en invoering begeleiding dichtbij vanuit de strategische herorientatie). Deze beweging past dus binnen deze koers en was ook al de wens van de gemeente. Daarnaast worden er vanuit het Rijk kaders gesteld voor deze doorontwikkeling vanuit de hervormingsagenda Jeugd. Aangezien ook 1 van de kaders is om integrale hulp te bieden van 0-100 geldt deze doorontwikkeling zowel voor Jeugd (team Jeugd en Gezin) als Wmo (Sociaal Team).

3. Legt het Rijk echt zulke verregaande kaders op met betrekking tot inkoop? En hebben wij hier als raad dan geen invloed meer op?

In de hervormingsagenda Jeugd is inderdaad opgenomen dat het Rijk regionale samenwerking gaat afdwingen en daarnaast gaat bepalen op welk niveau welke soort zorg met wie wordt ingekocht. Dit betekent bijvoorbeeld concreet dat regionale samenwerking vastgelegd moet gaan worden in bijvoorbeeld een gemeenschappelijke Regeling (GR). Dat is op dit moment niet het geval. Het Rijk gaat hier dus echt meer invloed op uitoefenen.

4. Doorontwikkeling Woerden Wijzer en lokale team, zo wijk- en dorpsgericht mogelijk. Het woord mogelijk wekt de indruk dat er wordt gewerkt naar wat mogelijk is en dat dit mogelijk niet de uiteindelijke uitkomst zal zijn.

Bij de formulering van de doelen is aangescherpt dat de inzet van WoerdenWijzer en de doorontwikkeling wijk- en dorpsgericht zal zijn.

Vragen n.a.v. het digitaal platform 'Denk mee Woerden'

1. In hoeverre ben je anoniem op het platform?

Om te kunnen reageren moet er een account worden aangemaakt op denkmee.woerden.nl. Maar als er een reactie wordt geplaatst (in geval van de stellingen) kan dit met een andere naam of anoniem. In dit geval is het een afgeschermd selecte groep. Alleen de e-mailadressen die achter de schermen worden toegevoegd aan dit project kunnen in dit project. In dit geval zijn dit alle maatschappelijke partners van de gemeente.

2. Hoeveel personen zijn er nodig om een goed beeld te krijgen?

In deze fase is het platform beschikbaar voor partners, enerzijds omdat de inhoud hoog over is, anderzijds omdat het platform nog nieuw is en we nog aan het leren zijn met elkaar. De reacties van denkmee zijn een aanvulling op de 2 live bijeenkomsten. Wanneer iemand niet aanwezig kan zijn, kan deze persoon toch nog meedenken. Heeft iemand een nabrander? Dan kunnen mensen dit ook digitaal kwijt op denkmee.woerden.nl.

3. Platform; prachtig en indrukwekkend. Maar wel ingewikkeld voor mij als raadslid. Hoe kan de ervaringsdeskundige input leveren? Nogmaals complimenten.

Het platform is aanvullend op partnerbijeenkomsten, de inwonersmarkt en de gevraagde input aan o.a. ervaringsdeskundigen. Er zijn dus meerdere manieren om input te leveren. Het platform is tegelijkertijd een leerervaring, dus als het niet werkt dan passen we het aan.

4. Krijgen wij een uitnodiging voor dit platform?

Ja, dit gaan wij via de griffie organiseren. Vanzelfsprekend is het niet de bedoeling om politieke discussies aan te gaan op dit platform.

5. Is er een protocolletje voor de deelnemers / huisregels?

Ja, dit is te vinden op de volgende pagina's:

<https://denkmee.woerden.nl/nl-NL/pages/information>

<https://denkmee.woerden.nl/nl-NL/pages/faq>

Tot slot heeft tijdens de aanschaf de privacy-officer meegekeken en de opzet en gebruik van het platform goedgekeurd.

6. Hoe ziet de output eruit? En komt die naar ons?

Alle input van de livesessies en het platform worden verwerkt en komen online beschikbaar in het platform, zodat dit voor iedereen zichtbaar en transparant is.

7. Hoe gaan we de doelgroep bereiken met dit platform?

De doelgroep van dit platform is voor nu, in deze pilotfase, beschikbaar voor partners. In een latere fase kijken we naar de digitale mogelijkheden voor inwoners. Partners krijgen een uitnodiging van het platform via de mail. Ook wijzen wij ze er op tijdens de startbijeenkomst op 13 maart. Als we overgaan op andere doelgroepen doorlopen we een ander communicatietraject. Denk dan aan de informatiepagina in de krant en social media.

8. Missie, goed geformuleerd. Ziet er goed uit. Laatste zin, nieuw voorstel; als de omgeving om hulp voor een inwoner vraagt, dan wordt hierin in gepaste wijze voorzien.

Wanneer de omgeving om hulp vraagt, dan kan dit ook worden ondergebracht onder inwoners omdat ook de omgeving inwoners zijn. Daarmee dekt deze zin in de missie dus de brede lading.

Geconcludeerd wordt dat de missie hierop niet hoeft te worden aangepast.

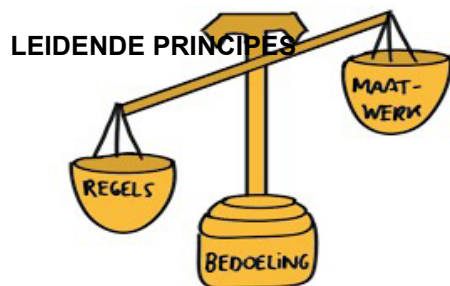
9. Vervolg proces: welke optie voor de bestuurlijke route heeft de voorkeur?

Op basis van de afgelopen twee werksessies kiezen de raadsleden voor optie 1. Dat betekent dat het integraal beleidskader de bestuurlijke route in kan worden gebracht. Er zal dan een politieke avond zijn op 13 april, en op 20 april de raadsvergadering. Voorbehoud wordt gemaakt dat als er uit de partnerbijeenkomst grote koerswijzigingen komen het dan wel terug komt bij de raad voor besluitvorming. Dit is ter beoordeling aan de portefeuillehouders.

Matrix inbreng werksessie gemeenteraad 9 maart 2023

Inbreng		Hoe verwerkt?
Kansrijk Woerden		
Groep 1. Gespreksleider: Maaïke Kluft/Angela Meijers	- Bestaanszekerheid: ik mag hopen dat we hier al mee bezig zijn. En zo niet, dan is dit nummer 1. En hopelijk kunnen we inzet op andere doelen hiermee beperken. - Ander inzicht; werken aan basisvaardigheden om hiermee bestaanszekerheid te vergroten. Het is hierin geen of, of. Beide inzichten worden geconcludeerd, zijn waar. - Raadslid vertelt over pilot waarin 1000 personen deelnemen en waarin alle zorgen zijn weggenomen. Dit bespaarde 6,6 miljoen aan maatschappelijke lasten. - Vraag naar –9 maanden, reden hiervan? -9 maanden omdat al voor de zwangerschap en tijdens de zwangerschap er soms (preventieve) inzet of signalering nodig kan zijn. Toevoeging raadslid: start vanaf -9 maanden, zeer belangrijk! - Vraagteken bij basisvaardigheden, in welke mate kan je hieraan werken als je laag geletterd bent? Laag geletterdheid is een belangrijk punt. Goed om ons te realiseren dat er vaardigheden/competenties zijn die niet altijd door te ontwikkelen. Je kan jezelf afvragen of je altijd vaardigheden moet ontwikkelen, of aan systeem moet werken, waardoor het toegankelijk is. - Om (taal)vaardigheden aan te leren is het wenselijk om bijeen te komen. Bijvoorbeeld wanneer Nederlands je 2e taal is, dan is een evenement gewenst. Gemeenschappen wisselen culturen uit, zowel voor mensen met migratie achtergrond als Nederlanders. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor sport.	Op basis van deze input is een doel m.b.t. wegwijs maken van inwoners toegevoegd. Begrip kansrijke start is geconcretiseerd. Overige opmerkingen leiden niet tot aanpassing van de doelen maar worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda. Met name de vraag over de concretisering en welke partners daarvoor nodig zijn. Tijdens de volgende werksessie met de raad wordt hier op ingegaan. Ook wordt dan inzage gegeven in de huidige inzet en budget op basis waarvan u input kunt meegeven voor de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein/Wietske Tideman	- Doelen haalbaar opnemen? Of juist strevend? Hoe kun je dit realistisch vertalen? - Wat hebben partners nodig om de doelen te behalen → behoeftevraag. Met wie kan je dit realiseren waarbij we breder kijken dan de voor de hand liggende partners? - En wat hebben wij er dan voor over financieel? - Vergroten kansengelijkheid – waar kan je als inwoner je kansen pakken? Wijs de inwoner de weg/ Sociale kaart, een boekje. Het mag veel simpeler/helderder→ dit toevoegen als apart doel. - Ruimte voor diversiteit? Moet dat een apart doel zijn? Hoe vul je dat dan in? In de praktijk is het niet zo vanzelfsprekend, dus we moeten er wat mee → uitkomst: opnemen bij de leidende principes	
Gezond en vitaal Woerden		
Groep 1. Gespreksleider: Maaïke Kluft/Angela Meijers	- Vooraf: mantelzorgondersteuning, tegengaan van eenzaamheid, dementievriendelijke gemeente en valpreventie is onderdeel van het doel kwetsbare inwoners zo lang mogelijk thuis. - Vraag NPO middelen, waarvoor staat dit? Nationaal programma onderwijs. Toelichting op verlening van middelen gegeven. - Geschrokken van de toename aan mentale problemen onder jongeren. - Vraagteken bij doel 1: 'zo lang mogelijk'. Een kwalitatief doel, niet een tijdsduur. Terugdenkend aan rijksbeleid, zo lang mogelijk thuis houden. Vanuit perspectief van die oudere inwoner. Inzet op een	Op basis van deze input is de formulering van doel 1 aangepast. Mantelzorg en respijtzorg, eenzaamheid, dementievriendelijk en valpreventie zijn toegevoegd. Overige opmerkingen leiden niet tot aanpassing van de doelen maar

	goede woning / woonomgeving waarmee een kwalitatief goed bestaan wordt bewerkstelligd. - Expliciete benaming van eenzaamheid - Bij jeugdigen en jongvolwassenen wordt financieel inzicht gemist, zeker nu de kosten stijgen. - Doel 3; vanaf basisschoolleeftijd evenals financiële inzichten jeugdigen. - Maatschappelijke dienstplicht voor kinderen en jeugdigen. Toelichting gegeven dat dit al wordt uitgevoerd via de Maatschappelijke Stage > dit voortzetten en aandacht aan geven. - Aandacht voor respijtzorg > onder mantelzorg.	worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein/Wietske Tideman	• Bij doel 1 toevoegen eenzaamheid, mantelzorg, valpreventie, dementievriendelijke gemeente' • Nummer 2 onderstrepen • Bij nummer 3 ook geluk, meer vanuit positieve gezondheid-tekst. Middelengebruik beperken/tegengaan/verminderen. • Veerkracht en stimuleren eigen regie voor kwetsbare jongeren rondom 18-/+. Hoe vertaal je dingen, hoe zeg je dingen, Hoe kunnen we tegenwicht geven naar prestatimaatschappij. Iedereen mag er zijn. Toevoegen doel dat de prestatiedruk omlaag moet: iedereen mag er zijn	
Leefbaar en ondernemend Woerden		
Groep 1. Gespreksleider: Maaïke Kluit/Angela Meijers	- Woerden Wijzer is voor heel veel mensen niet duidelijk. Er zijn heel veel initiatieven waardoor er door de veelheid onduidelijkheid ontstaat. Wens; één toegang voor al het aanbod, waar één persoon je door kan verwijzen naar al het aanbod. Toegankelijk, in de buurt. Niet alleen in de wijkpunten, maar juist ook gebruikelijke vindplaatsen zoals winkels of op de markt. - Benutten van schoollocaties; echt top. Verbindingen met verenigingen en initiatieven en dit soort locaties. - de Plint wordt goed gevonden. Veel bezoekers.	Deze opmerkingen leiden niet tot aanpassing van de maatschappelijke doelen. De wens voor 1 toegang en laagdrempeligheid wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda.
Groep 2. Gespreksleider: Suzanne van de Gein/ Wietske Tideman	• Boekje 55+ is een succes – weg wijzen • Sport is een plek om gezien en gehoord te worden • Waarom 'vanzelfsprekend' → heel erg beleidstaal • Ontmoetingsplaatsen: moet aansluiten bij de behoefte die je hebt. Bijvoorbeeld de Plint – sluit helemaal niet aan • Huizen van: misschien de focus teveel op 1 plek • Toevoegen: Gezien en gehoord worden bij sportverenigingen • Expliciteren, anders formuleren: wat bedoelen we met sport en cultuur is vanzelfsprekend onderdeel van de sociale basis?	Op basis van deze opmerkingen zijn de doelen onder punt 1 hergeformuleerd.

Op Woerdense wijze

Wij doen ons werk met ons hoofd, hart en handen. Dit doen wij op Woerdense wijze:

1. *We zijn in verbinding en werken vanuit vertrouwen*
2. *We denken vanuit het perspectief van onze inwoners, zoeken actief contact, betrekken hen respectvol en hebben daarbij oog voor diversiteit en werken cultuursensitief.*
3. *Een klein gebaar maakt een groot verschil.*
4. *We nemen verantwoordelijkheid en houden regie*
5. *We leveren kwaliteit gezien vanuit de inwoner*
6. *We werken logisch, transparant en begrijpelijk*
7. *We doen wat nodig is om verschil te maken en leveren daarbij maatwerk*
8. *We laten niet los zolang inwoners ons nodig hebben, maar houden de inwoner in regie.*

Bijlage 1. Verwerking opmerkingen in de leidende principes en maatschappelijke doelen

LEIDENDE PRINCIPES

Op Woerdense wijze

Wij doen ons werk met ons hoofd, hart en handen. Dit doen wij op Woerdense wijze:

1. *We zijn in verbinding en werken vanuit vertrouwen*
2. *We denken vanuit het perspectief van onze inwoners, zoeken actief contact, betrekken hen respectvol en hebben daarbij oog voor diversiteit*
3. *Een klein gebaar maakt een groot verschil.*
4. *We nemen verantwoordelijkheid en houden regie op ons werk*
5. *We leveren kwaliteit gezien vanuit de inwoner*
6. *We werken logisch, transparant en begrijpelijk*
7. *We doen wat nodig is om verschil te maken en leveren daarbij maatwerk*
8. *We laten niet los zolang inwoners ons nodig hebben, maar houden de inwoner in regie.*

KANSRIJK WOERDEN

Maatschappelijke opgave: Vergroten kansengelijkheid inwoners

1. **Bestaanszekerheid** versterken o.a. door bestrijden (of voorkomen van) ~~(energie)~~ armoede
 - a) Notitie 'van armoede naar bestaanszekerheid' meenemen in uitvoeringsagenda
 - b) (Vrije) tijdsvoorzieningen zoals sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk
2. Inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is zijn op maat begeleid naar bij hen passende (dag)invulling zoals betaald werk op maat, vrijwilligerswerk en/of maatschappelijke activiteiten
 - a) We zetten in op het stimuleren van sociaal ondernemerschap
3. **Nieuwkomers** Nieuwe Woerdenaren krijgen warm welkom en worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee doen
 - a) Binnen de drie leerroutes wordt er zoveel mogelijk maatwerk geleverd en wordt ook gericht op sociale integratie
4. **Inzet op het verbeteren van de basisvaardigheden** op het gebied van digitalisering en , laaggeletterdheid, rekenvaardigheid en gezondheidsvaardigheden
5. **Meer gelijke kansen** voor kinderen vanaf -9 maanden:
 - a) Verbeteren voor- en voerschoolse educatie
 - b) Deelname gelijke kansen alliantie
 - c) NPO middelen (waaronder inzet brugfunctionarissen)
 - d) Inclusief onderwijs (incl geschikte gebouwen)
 - e) ~~Jeugd~~Vroegsignalering en preventieve, laagdrempelige hulp en ondersteuning
 - f) Cultuureducatie
 - g) Kansrijke Start (integrale aanpak eerste 1000 dagen i.s.m. consultatiebureau, welzijnspartners, gemeente, volwassenen-GGZ en geboortezorg)
 - h) We dragen zorg voor een warme overdracht en doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar.
 - i) Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters worden gestimuleerd om maatschappelijk actief te worden en te blijven
 - j) We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit het RMC tot 27 jaar.
6. We maken informatie toegankelijker en beter vindbaar zodat inwoners en samenwerkingspartners de weg vinden naar de beschikbare informatie, zorg en ondersteuning. Waar nodig worden inwoners ondersteund en begeleid in het vinden van de juiste weg in het vergroten van hun kansengelijkheid. Daarbij is oog voor diverse doelgroepen.

GEZOND EN VITAAL WOERDEN

Maatschappelijke opgave: Bevorderen (veer)kracht en eigen regie: inwoners kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven

1. Inwoners gebruiken hun eigen kracht om op een goede manier **zo lang mogelijk** zelfstandig, of in een woonvoorziening/woonvorm die aansluit bij hun persoonlijke behoeften, in Woerden te wonen. Zodra er passende zorg of (informele) ondersteuning nodig is, zorgen we dat deze toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben.
We zetten daarbij interventies in op:
 - a) **Mantelzorgondersteuning** en het bieden van **respijtzorg**
 - b) Voorkoming en verminderen van **eenzaamheid**
 - c) **Dementievriendelijke** gemeente
 - d) **Valpreventie**
 - e) **Beschikbaarheid voorzieningen en verschillende woonvormen**
2. We versterken de **mentale weerbaarheid door in te zetten op de eigen kracht** en veerkracht bij jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving
 - a) **We zetten in op vermindering van de prestatiedruk: iedereen mag er zijn en is goed zoals hen is. We hebben daarbij oog voor (neuro) diversiteit tussen mensen.**
 - b) **Er is oog voor een warme overdracht van kwetsbare jongeren naar zelfstandigheid.**
 - c) **We zetten in op het vergroten van het sociale netwerk van jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving.**
3. We **zetten in op vergroten van geluk en levensvoldoening/zingeving voor alle inwoners** door middel van onze culturele, sociale, fysieke voorzieningen en de **natuurlijke buitenruimte**. We bevorderen een **gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken op het gebied van:**
 - a) Rookvrije generatie
 - b) Middelengebruik **tegengaan (voor en met jongeren)**
 - c) Sport en bewegen (zie ook thema leefbaar en ondernemend Woerden) **stimuleren**
 - d) Gezonde voeding **stimuleren**
 - e) **Mediawijsheid en gamegedrag**
 - f) **We houden rekening met sociaal-economische gezondheidsverschillen en zetten waar nodig wijkgericht (in en met de wijk) in.**
4. **We zetten in op domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders in het medisch domein, huisartsenzorg, wooncorporaties en ons eigen voorliggend veld/de sociale basis.**

LEEFBAAR EN ONDERNEMEND WOERDEN

Maatschappelijke opgave: Inwoners doen mee naar vermogen ondersteund in eigen wijk/dorp

1. **Woon- en leefomgeving** nodigt uit tot **sporten/bewegen/ontmoeten**: bevorderen zelf- en samenredzaamheid.
 - a) **Sociale, culturele, educatieve, informatieve en fysieke groenblauwe voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte** dragen bij aan vergroten kwaliteit van leven, nodigen uit tot meedoen, verhogen leefbaarheid en **versterken sociale netwerken van inwoners**.
 - b) **Voorzieningen zijn afgestemd op de behoefte per wijk/dorp**.
 - c) **Sport Bewegen** ~~vanzelfsprekend in sociale basis~~: dient preventief doel. Iedereen kan **sporten en bewegen** **en wordt gezien en gehoord bij sportverenigingen**.
 - d) **Cultuur** ~~vanzelfsprekend in sociale basis~~: Iedereen kan cultuur beleven **en uiten**. **Cultuur versterkt creatieve vermogen en de veerkracht van inwoners**.
 - e) **Laagdrempelige, gastvrije en integrale ontmoetingsplaatsen waar functies met elkaar zijn verbonden en** ontmoeting/ondersteuning/advies/activiteiten **aansluiten op behoefte van** inwoners. Programmering en activiteiten voor en door inwoners. Benutten schoollocaties. Goede verbinding bibliotheek/cultureel-maatschappelijke organisaties.
2. **Sterke lokale ondersteuningsstructuur in wijk en dorp**. Advies, ondersteuning/voorzieningen gericht op **verhogen veerkracht**. **Kwetsbare Alle Alle inwoners** veilig thuis in wijk/dorp.
 - a) **Inwoners kennen en respecteren elkaar, zien naar elkaar om en helpen elkaar waar dat nodig is**.
 - b) **Informele organisaties worden ondersteund in het vinden, werven en binden van vrijwilligers**.
 - c) **Inwonersinitiatieven die bijdragen aan de doelen zoals geformuleerd in de maatschappelijke agenda worden ondersteund en gefaciliteerd**.
 - d) **Stevige lokale sociale samenhang aanwezig en sterke (pedagogische) sociale basis afgestemd op de behoefte van diverse doelgroepen per wijk/dorp**. Hierbij wordt de verbinding gezocht met en gebruik gemaakt van inzet/expertise van: ondernemers, bedrijfsleven, instellingen en centra voor zingeving.
 - e) **Laagdrempelige informatie over mentaal welbevinden, zingeving, meedoen, vrijetijdsbesteding kwaliteit van leven, opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning-beschikbaar, vindbaar en dichtbij met daarbij oog voor toegankelijkheid van informatie voor meerdere doelgroepen**.
 - f) **Formele en informele organisaties en Woerden Wijzer zijn vindbaar en zonodig fysiek aanwezig op ontmoetingsplaatsen en/of bij vindplaatsen**. **De samenwerking tussen deze partijen is versterkt**.
 - g) Advies- en hulpverlening afgestemd op behoeften: gericht op verhogen eigen regie en veerkracht
 - h) Aansluiting zorg/veiligheid. Inzet vroegsignalering/preventie/interventies: escalatie voorkomen
 - i) **Complexe multi** problematiek wordt integraal en effectief aangepakt **en/of gestabiliseerd ter voorkoming van verdere schade**
 - j) **Kwetsbare jongeren krijgen** passende ondersteuning: **zorgen veiligheid/aanraking criminele circuit voorkomen**

Verslag startbijeenkomst partners MIDDAG en AVONDSESSIE 13 maart 2023

In onderstaand verslag vind u de weergave van de gesprekken aan de verschillende tafels tijdens de startbijeenkomst op 13 april. In de kolom aan de rechterzijde is aangegeven hoe de input uit de gesprekken is verwerkt. Een aantal opmerkingen heeft geleid tot aanpassing van de doelen, overige opmerkingen worden meegenomen bij de uitwerking van deze doelen in de uitvoeringsagenda. De aangepaste doelen zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit document (zie helemaal onderaan de matrix). De concept doelen zijn in een eerder stadium besproken met de gemeenteraad. Aanpassingen die hier uit naar voren kwamen zijn **geel gemarkeerd**. De aanpassingen die gedaan zijn op basis van de startbijeenkomst op 13 maart zijn **blauw gemarkeerd**. Tot slot zijn de concept doelen op 16 maart besproken met de participatieraad. Aanpassingen die hieruit naar voren kwamen zijn **groen gemarkeerd**.

Matrix inbreng startbijeenkomst Maatschappelijke Agenda 13 maart 2023

Inbreng		Hoe verwerkt?
Kansrijk Woerden		
Groep 1 middag Gespreksleider: Anja Koets Verslag: David VandeZande Groep 2 Avond Gespreksleider: Arthur Rutgrink Verslag: David vandeZande	Doel 1. (bestaanszekerheid) • iets toevoegen over de vindbaarheid van loketten en regelingen. Doel 2. (inwoners met afstand tot arbeidsmarkt begeleiden naar werk/activiteiten) • Aandacht voor burgers die elkaar kunnen ondersteunen (ouderen en jongeren) • Er wordt niet genoeg geluisterd naar ondernemers. (kastje naar de muur). Ze willen graag helpen bij dit doel, maar ervaren te veel regeldruk en zijn vaak niet op de hoogte hoe ze kunnen helpen. • De aansluiting tussen dagbesteding en het bedrijfsleven of een Firm werk om door te groeien moet worden verbeterd. Doel 3. Nieuwkomers Geen aanvullingen Doel 4. Meer gelijke kansen voor kinderen vanaf -9 maanden: • Goed het perspectief van de burgers meenemen. Wat hebben ze nodig i.p.v wat hebben we in de aanbieding of wat denken wij? • Zo dicht mogelijk bij de jongeren. • Jeugdhulp op school: meer preventie voordat RBL wordt ingeschakeld.	• Energie' verwijderd • 'toegankelijke loketten' toevoegen. • 'breed en toegankelijk loket'.
Groep 2 middag Gespreksleider: Wietske Tideman Verslag: Cleo Lobles	Belangrijk is om prioriteiten te stellen. Het is nu heel erg breed. Aanvullingen op de doelen: Doel 1. Bestaanszekerheid van onze inwoners versterken • Anders formuleren: inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is • Bestaanszekerheid is geen kans maar een recht • Weten mensen de weg naar zorg, advies en welzijn? (sociale kaart) Zowel voor mensen binnen als buiten het systeem • Dieper naar de vraag kijken. kijk naar het hele probleem. Waar heb je mee te maken aan de voordeur wat al vroeg en eerste lijn opgelost kan worden. Hoe screen je bij de voordeur wat nodig is voor de toegang? • Het systeem is te ingewikkeld (formulieren, loketten) • Tweedeling en verborgen problemen (als armoede en andere problemen vroegtijdig en preventief oppakken) • Wat is de definitie van armoede – wat is armoede en wanneer is het een probleem? En wie herkent zich hierin? Armoede is niet meer alleen voorbehouden aan de laagste inkomens maar ook de middeninkomens. Men heeft vaak het idee: 'het gaat niet over mij'. • Verwachtingen van inwoners managen: we kunnen het niet oplossen maar we kunnen mensen helpen veerkrachtiger te worden, mensen helpen leren omgaan met de (kwetsbare) situatie. • Intergenerationele armoede. • De vraag hoe je mensen het beste kunt bereiken kun je ook vragen aan de inwoners zelf • Aandacht voor mensen met een depressie en hoogbegaafdheid – die vallen vaak buiten de boot /onbegrepen. Zij hebben ook vaak ondersteuning nodig en de bestaande hulp sluit daar onvoldoende op aan.	Doel 1: • inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is doorgevoerd Doel 2: • Vrijwilligerswerk toegevoegd Doel 3: • 3 leerroutes zijn alleen taal – ook richten op sociale integratie Doel 4: • toegankelijker maken van informatie toegevoegd Doel 5: • Jeugdhulp op school wordt nu benoemt maar belangrijker is om preventief, laagdrempelig en voorliggend hulp en ondersteuning te beiden door het jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk. Verwerkt • Cultuureducatie toegevoegd

	• Ga je op alle punten van bestaanszekerheid inzetten of kies je hier thema's • De ondernemers hierbij betrekken, zij hebben een rol in het thema werk en kunnen hier ook een bijdrage leveren • Een link leggen met zingeving, vrijwilligerswerk (het gaat niet alleen om betaald werk) en positieve gezondheid • Gelijke behandeling en inclusie (waar kun je terecht als je je ongelijk behandeld voelt) • Wijkgericht werken – je weet elkaar goed te vinden • Vormen van samenwerking op wijkniveau – wijkallianties met cultuur en sport, welzijn en het jongerenwerk. Dat is laagdrempelig en toegankelijk • De vraag is of de mensen die weg naar de hulpverlening kennen • Dieper naar de vraag kijken. Wat is de vraag achter de vraag. • Wat is de meerwaarde van werken in de wijk (sociale wijkteam). Dit is voor de inwoner heel fijn: alle disciplines op 1 plek in de wijk. In veel gemeenten is dit het geval en in Woerden alleen in Harmelen en bij Sina Maluku in Molenvliet. • Woningbouwvereniging, Woerden Wijzer, aansluiten bij een wijk initiatief • Als iemand komt met een vraag wordt deze alleen overgedragen als er een opvolger voor de vraag is. • Welzijnsorganisaties (doeners) en zorgverleners (werken met plannen). Dit strookten niet met elkaar waardoor het uiteindelijk niet werkte (vb Alpen aan den Rijn) Doel 3. Nieuwkomers krijgen een warm welkom • Initiatieven en maatjesprojecten in deze zijn belangrijk • Warm welkom moet breder zijn dan alleen, zodat zij naar vermogen meewerken • Voor nieuwkomers stopt de subsidie na 2 jaar maar • Voor inburgeren staat 3 jaar maar de subsidie van Vluchtelingenwerk is maar 2 jaar. Vaak moeten vluchtelingenwerk en Wij zijn Woerden dan zaken overdragen en zijn er een hoop zaken niet geregeld. En weten statushouders en Nieuwkomers niet waar zij naartoe moeten voor hulp en/of ondersteuning • Kansrijke start statushouder • Vaak alleenstaande ouders weinig voorzieningen en het systeem voorziet niet op alle zaken die voor hen nodig zijn • Inburgeringswetgeving is gericht op taal en minder op integratie. De focus is nu op de basis maar er ook hulp nodig bij integratie • De 3 leerroutes zijn nu gericht op taal • Het gaat over integratie en wat daar voor nodig is. • Inclusiviteit ook t.a.v sociale beperkingen (taal, routes en procedures in NL kennen en weten waar je om hulp kan vragen) • M.b.v. buddies of maatjes Doel 4. Basisvaardigheden • Hoe maken we mensen digitaal vaardig genoeg en wat is hier minimaal voor nodig. Tweeledig: houd het simpel en help mensen met de digitalisering • Wat mensen nodig hebben om mee te kunnen komen in de samenleving: taalhuizen • Basisvaardigheden verbreden: het gaat ook om sociale weerbaarheid en assertiviteit, • contact zoeken met de bibliotheek en de volksuniversiteit. • Inburgering vs integratie – focus van de inburgering is niet gericht op integratie	De overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda: Doel 1: • Heldere definiëring over wat we verstaan onder armoede • Aandacht voor intergenerationele armoede • Richt je je op alle doelen van bestaanszekerheid of pak je er een paar? Doel 2: • ondernemers betrekken Doel 3: • Initiatieven en maatjesprojecten in deze zijn belangrijk • Periode inburgering en subsidie partners. Vaak moeten vluchtelingenwerk en Wij zijn Woerden dan zaken overdragen en zijn er een hoop zaken niet geregeld • Inclusiviteit ook t.a.v sociale beperkingen (taal, routes en procedures in NL kennen en weten waar je om hulp kan vragen) • Kansrijke start statushouder • Vaak alleenstaande ouders weinig voorzieningen en het systeem voorziet niet op alle zaken die voor hen nodig zijn • Inburgeringswetgeving is gericht op taal en minder op integratie. De focus is nu op de basis maar er ook hulp nodig bij integratie Doel 4: • Taalhuizen • Basisvaardigheden verbreden: het gaat ook om sociale weerbaarheid en assertiviteit,
--	--	--

	• Focus inburgering is nu gericht op basis maar er is meer nodig • Netwerken voor inbedding in de samenleving Doel 5. Meer gelijke kansen voor kinderen • Dit onderdeel (Kansrijke Start) bovenaan plaatsen, hier begint het mee • Aandacht voor een apk voor ouders: kindervens, van partners naar ouders. (bij mensen die adopteren of pleegzorg leveren wordt hier wel naar gekeken maar bij 'gewone ouders' niet). • Aandacht aan besteden in de Kansrijke Start coalitie. Meer informele partners hierbij laten aansluiten • Vervolg na NPO-middelen.: wat te doen als dit wegvalt? • Naast de aandacht voor de eerste 1000 dagen ook op het vervolg na deze dagen inzetten. Alleen de eerste 1000 dagen is te nauw. • Kans gelijkheid betreft niet alleen in het onderwijs, het gaat om educatie in de breedste zin des woord en daar hoort cultuureducatie ook bij • Aandacht voor cultuureducatie op scholen om kinderen in hun ontwikkeling te versterken • NPO middelen minder bekend en ingezet op de basisscholen. Het is hier minder bekend en daarmee een gemiste kans. • Jeugdhulp op school wordt nu benoemt maar belangrijker is om preventief, laagdrempelig en voorliggend hulp en ondersteuning te beiden door het jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk. • Niet alleen in het voortgezet onderwijs maar ook voor de basisscholen, dat is er nu niet of onvoldoende • vooral laagdrempelige hulp, school maatschappelijk werk en niet direct zware hulpverlening. Het jongerenwerk ook inzetten op school • laagdrempelig) aansluiten bij de behoefte van jongeren • Gelijke kansen – wat ontbreekt is gelijke behandeling (inclusieve samenleving). Dit kan evt. met een soort ombudsfunctie. • Waar kun je naartoe als jij (jong en oud) je ongelijk behandeld voelt • Gelijke kansen voor kinderen, jongeren en volwassenen. Hoogbegaafdheid en depressie bij jong en oud. En vaak is voor deze groep onvoldoende geregeld voor jong én oud. • Aandacht voor gezonde voeding op scholen • Tip: Neurogene lifestyle (dr Annemaaïke Selier), Tip van dhr Hintzen • Tip: informatie van het voedingscentrum als bron in deze. Deelnemer Yvonne van Ouden, diëtist in de ouderenzorg denkt hier graag in mee.	• contact zoeken met de bibliotheek en de volksuniversiteit. Doel 5: • Aandacht voor cultuureducatie op scholen om kinderen in hun ontwikkeling te versterken • NPO middelen minder bekend en ingezet op de basisscholen. Het is hier minder bekend en daarmee een gemiste kans. • Tip: Neurogene lifestyle (dr Annemaaïke Selier). ip van dhr Hintzen • Tip: informatie van het voedingscentrum als bron in deze. Deelnemer Yvonne van Ouden, diëtist in de ouderenzorg denkt hier graag in mee. • Gezonde voeding op scholen (link naar programma 2) • Vervolg na NPO-middelen.: wat te doen als dit wegvalt • Aandacht voor een apk voor ouders: kindervens, van partners naar ouders. • Inzet JGZ Overall: wijkgericht en inclusie
Groep 2 avond Gespreksleider: Wietske Tideman Verslag: Lidewij Verhoeven	Groep 1: • <u>Bestaanszekerheid</u>: vindbaarheid van mensen met (financiële) problemen is een probleem (schaamte?), daardoor komen we vaak te laat achter de voordeur. Hoe gaan we deze opgave financieel rooien voor die groep die het niet kunnen betalen? En hoe gaan we dat regelen? Groep kan zich vinden in het doel, maar vraagtekens bij de uitvoerbaarheid. Model van Noorwegen (basisinkomen), bestaanszekerheid (basis) op orde voor je met de rest aan de slag kunt. Lukt het niet om de basis op orde te krijgen, dan is het bijna kansloos om aan de andere problemen te gaan werken. Liever voorkomen van armoede dan bestrijden. Weg naar WW beperkt (o.a. openingstijden), of gestuurde mail met verwijzing vanuit partner komt terug, want moet vanuit inwoner zelf??? Zo sluit je niet aan bij de inwoner en de mogelijkheden. Wordt niet herkend door WW. Aanvullend doel mensen de weg wijzen wat er is aan welzijn, regelingen, etc en de drempel verlagen om die te vinden en gebruik van te maken.	Wijziging doelen: Doel 1 • Weg vinden naar ondersteuning (toegevoegd onder nieuwe doel 6) Doel 2: Doel 3: Doel 4: • Moeite met het woord verbeteren; is niet altijd

- Laaggeletterdheid: verbeteren en aanvullen met “rekening mee houden”. Niet alleen dat mensen jou beter begrijpen, maar dat je ook beter begrijpbaar bent. Moeite met het woord verbeteren; is niet altijd mogelijk, wij moeten aansluiten bij hun begripsniveau, hun taal spreken (laagdrempelig). Waar is de vindplaats, hoe ga je om met je ketenpartners, wat kun je vanuit WMO-kader, hoe aansluiten en alle gebieden langs waar heb je ondersteuning bij nodig? Moeten we altijd willen verbeteren, zeker niet, maar wel naar een bepaalde basis (geen overlast, veiligheid kinderen, toegankelijke informatie). Je verhoogt kansengelijkheid als je beter toegankelijk bent als gemeente en als partner.
- Arbeidsmarkt: Fermwerk, zijn we al mee bezig. Wordt veel en hard aan gewerkt, maar voldoende? De doelgroep verandert (taalbarrière, vluchtelingen), waardoor er grote afstand tot de arbeidsmarkt is. Ook de wijkverpleging krijgt door taalproblemen te maken met het niet kunnen aanbieden van goede zorg (hier in Woerden geen aanbod voor mensen die andere taal spreken). Onbekend dat er twee mensen bij gemeente in dienst zijn die andere taal spreken; voorbeeld dat informatie lastig te verkrijgen is en als partner is er vaak ook geen tijd om op zoek te gaan. Hoe kun je een spil in de wijk zijn, als je niet geïnformeerd wordt wat er is en mogelijk is? Kloof passende zorg en cultuursensitief. Huisartsen in Woerden zitten vol, hoe voorkom je dat er huisartsen zorg nodig is? Betere triage aan de deur, uitzoeken wat de ‘echte’ vraag is (vaak niet medisch)?
- Veilige landing in Woerden: voorrang statushouders voor woningen dit geeft onvrede bij sommige Woerdenaren. Hoe ga je hiermee om, hier aandacht voor hebben?
- Kansenongelijkheid: Kinderen komen tegenwoordig ‘slechter’ van scholen (lezen, missen basisvaardigheden), ligt ook vaak aan milieu waar ze in op groeien (relatie milieu en onderwijs). Educatie bieden/stimuleren, kinderen meenemen die dat niet van huis meekrijgen, maar valt en staat ook bij betrokkenheid van ouders (voorschoolse educatie). Kansenongelijkheid is er en zal er blijven, maar dat willen we minder. Signaleren kwetsbare ouders en kinderen in een vroeg stadium. Zien en op tijd zien en direct iets (kunnen) doen, voordat Jeugdzorg noodzakelijk is. Kansrijke doorstart....

Groep 2:

- Kansenongelijkheid: ook kansarme kinderen (obesitas) meenemen. Toegankelijkheid van bv sport als mensen minder te besteden hebben, leer je andere dingen dan je op school (jeugdhonk, teamsport). Er zijn gemeentelijke regelingen voor gezinnen met laag inkomen om te sporten, muziek te maken. Stichting Leergeld alleen voor kinderen. Regelingen zijn er wel, maar niet bekend. Geen risico als duidelijk wordt dat regelingen er zijn meer aanvragen, liever dat iedereen die het nodig heeft gebruik van maakt. Zorgen dat men elkaar op cruciale momenten vindt, hoe vind je elkaar, hoe weet je waar wat er is? Plekken om effectiviteit te verhogen, laagdrempelige vindplaatsen, bv consultatiebureau, POH-jGGZ. Ook als professionals elkaar vinden en moeite doen om informatie te vinden. En ook als ouders hoe vind je informatie? En bij verwijzing ook blijven volgen zolang nodig of inwoner wil.
- Basisvaardigheden: Best veel aanbod, maar hoe krijg je dat mensen de drempel over durven gaan om toch zorg te vragen, hoe maak je dat laagdrempelig? Heel dicht positioneren bij werk en leefomgeving en mensen elkaar meenemen (netwerk inschakelen). Niet altijd een organisatie nodig. Bibliotheek doet hier heel veel in; bv voor digitale vragen. En komen de mensen uit de omliggende dorpen ook? Is bibliotheek de juiste plek? Moet nog wat aan de uitstraling van de toegankelijkheid doen, dat het een plek om te ontmoeten wordt. Ook voor ouderen noodzakelijk toegankelijk om er letterlijk te kunnen komen.
- Nieuwkomers: inschrijving binnen de zorg die niet goed loopt (aanmelding bij de huisarts is een zorg). Vluchtelingen Groene Hart: er wordt veel gevraagd van deze vrijwilligers (vooral het landen en begeleiden door de vrijwilligers). Je doet dit er niet even bij als vrijwilliger. Oog voor hebben en zien dat het een hele klus is en dat er meer gevraagd wordt dan eigenlijk kan en dat er daar meer bv geld of mensen voor nodig zijn.

mogelijk, wij moeten aansluiten bij hun begripsniveau, hun taal spreken (laagdrempelig).
 ➔ Aansluiten bij begripsniveau hoort bij nieuwe doel 6)

Doel 5:

- Vroegsignalering toegevoegd
- Toegankelijkheid regelingen toegevoegd bij nieuwe doel 6

Uitvoeringskalender:

Doel 1:

- Gebruik maken van het spinnenweb van positieve gezondheid. Hoeveel invloed heeft wat op welke factoren en mensen zelf kiezen waar ze wat op willen veranderen en daardoor effect op andere onderdelen (indirecte manier erachter komen of er armoede is en op een andere manier in gesprek gaan). Veroorzaakt veel stress en heeft veel invloed op gedrag kinderen.
- Scholen betrekken, hebben een signalerende functie: kinderen zonder ontbijt/lunch op school (basisschool).
- Ouderen ook een kwetsbare groep; slecht geïsoleerde huizen, verwarming uit vanwege de kosten. Hoe zorg je dat je het verschil maakt als je achter de voordeur komt?
- Op site Kamerik link naar WW.

Doel 2:

- FermWijzer (brede uitvraag door Samenwerking WW en FermWerk), goede stap. Relatie met gezondheid gelegd? Niet alleen sociaal isolement, maar ook door gezondheid.

	• <u>FermWijzer</u> (brede uitvraag door Samenwerking WW en FermWerk), goede stap. Relatie met gezondheid gelegd? Niet alleen sociaal isolement, maar ook door gezondheid. Groep 3: • <u>Bestaanszekerheid versterken</u>: lastig te achterhalen waar armoede is, je weet niet waar er problemen zijn. Onduidelijk of het probleem groter is dan we nu weten? Goed over nadenken om het in kaart te brengen, hoe bereik je de mensen die het betreft? Gebruik maken van het spinnenweb van positieve gezondheid. Hoeveel invloed heeft wat op welke factoren en mensen zelf kiezen waar ze wat op willen veranderen en daardoor effect op andere onderdelen (indirecte manier erachter komen of er armoede is en op een andere manier in gesprek gaan). Veroorzaakt veel stress en heeft veel invloed op gedrag kinderen. Armoede meer zichtbaarder (bv boodschappen stelen door jongeren/kinderen; info bureau Halt). Scholen betrekken, hebben een signalerende functie: kinderen zonder ontbijt/lunch op school (basisschool). Uitsluiting zichtbaar (middelbare scholieren) door niet mee kunnen doen met bv eten kopen, kleding. Ouderen ook een kwetsbare groep; slecht geïsoleerde huizen, verwarming uit vanwege de kosten. Hoe zorg je dat je het verschil maakt als je achter de voordeur komt? Op site Kamerik link naar WW. • <u>Afstand tot de arbeidsmarkt</u>: Sleutelclub in Kamerik, mooi initiatief voor kinderen. De volwassenen die afstand tot de arbeidsmarkt hebben die helpen daar. Vrijwilligers; makkelijker om hulp aan te bieden dan om iets te vragen en zo hebben ze toch een dagbesteding. Vrijwilligerswerk mogelijkheid voor mensen met een beperking, moet voor iedereen toegankelijk zijn (doven mensen of bv in een rolstoel). Kun je vrijwilligerswerk of werk afdwingen? Participatiewet; nagaan wat je kan en dat moet je gaan doen.... • <u>Nieuwkomers</u>: veel aandacht voor Oekraïners, nog inhaalslag voor andere vluchtelingen nodig; een gezamenlijke inzet nodig. Meer begrip voor Oekraïners (ook Europese cultuur): belangrijk elkaar leren kennen, geen eilandgevoel, maar gezamenlijk optrekken/beleid. Uitgangspunt is samen wonen/samen leven. Wijk daarin meenemen en wat willen de mensen zelf ook niet vergeten? Worden ze naar vermogen gewaardeerd/benutten we dat vermogen (bv geen status, niet mogen werken, andere taal, diploma hier niet geldig). Creëren van ontmoetingsruimten, noodzakelijk per wijk. Huizen van.... mooi nieuw beleid. Ook scholen benutten als ruimtes. • <u>Basisvaardigheden</u>: vrijwilligers die mensen helpen. Moet van 2 kanten komen, 'simpele' taal spreken. Mensen elkaar helpen en dat gebeurt ook veel, bv vanuit de kerk. En zorgen dat mensen de mensen en locaties weten te vinden waar ze hulp/ondersteuning kunnen krijgen. Hoe bereik je ouderen die ook kwetsbaar zijn in de digitale wereld? Rol vanuit de gemeente om te zorgen voor betere bekendheid? Bv meer informatie in Woerdense Krant of via Ouderbond. • <u>Gelijke kansen</u>: basis waarop je door kan. Mooi om met preventie bezig te zijn, je bent vroeg bezig (Kansrijke Start).	Doel 2 en 3: • rekening houden met cultuursensitiviteit en inclusiviteit (ook voor mensen met een audiovisuele beperking bijvoorbeeld) Doel 3: • voorrang statushouders voor woningen dit geeft onvrede bij sommige Woerdenaren. Hoe ga je hiermee om, hier aandacht voor hebben? • Vluchtelingen Groene Hart: er wordt veel gevraagd van deze vrijwilligers (vooral het landen en begeleiden door de vrijwilligers). Je doet dit er niet even bij als vrijwilliger. Oog voor hebben en zien dat het een hele klus is en dat er meer gevraagd wordt dan eigenlijk kan en dat er daar meer bv geld of mensen voor nodig zijn. Doel 4: • Best veel aanbod, maar hoe krijg je dat mensen de drempel over durven gaan om toch zorg te vragen, hoe maak je dat laagdrempelig? Doel 6: Bv meer informatie in Woerdense Krant of via Ouderbond.
Gezond en Vitaal Woerden		
Groep 1 middag Sofie & Karijn	Samenvatting • Sport en bewegen en gezonde voeding is voor iedereen toegankelijk: investeren in bestaanszekerheid dat dit alles toegankelijk maakt. • Verbinding met zingeving: als mensen meedoen in bijv. vrijwilligerswerk draagt ook bij aan langer zelfstandig thuis wonen, want biedt zingeving en houdt mensen gezond. • Maatwerk: nu lopen we tegen wetten en regels aan en voor uitzonderingsgevallen is dat lastig → doorbaaktafel nodig • Veiligheid: ouderenmishandelingen en huiselijk geweld neemt ook toe	Wijzigingen doelen: Doel 1: • Kwetsbare inwoners gewijzigd in 'Alle inwoners, ook zij in een kwetsbare situatie' • Veerkracht en omzien naar elkaar toegevoegd

	• Doel 3: door de SPUK regelingen kom je in kolommen waardoor je niet integraal werkt. Door doel 3 uit te voeren loop je op andere doelen iets mis. Bereik je wel het doel als je focust op rookvrij, middelengebruik etc? dit bevordert niet de integraliteit • Ontmoetingsplekken realiseren ook voor jongeren: uitvoeringsagenda • Uitvoeringsagenda: WMO, WLZ, Zvw gelden en mensen bij elkaar brengen om integraal dit te bereiken • Niet alleen focus op kwetsbare inwoners die langer thuis blijven wonen: preventie om ervoor te zorgen dat mensen niet kwetsbaar worden → veerkracht eerder vergroten • Cultuur mist bij doel 3: Cultuur, sport en bewegen. • Bij doel 2 sub cultuur maken: jeugdige, jongvolwassenen en hun omgeving (jongeren staat in zijn omgeving); • Doel 2: breder trekken van de doelgroep. Denk ook aan de statushouders; • Doel 1: aanpassen naar alle inwoners ipv kwetsbare inwoners; • Doel 3: werk en ontspanning. Balans tussen, werk, mantelzorg en ontspanning; • Doel 2, aanvulling: andere formulering: jongeren leren, uitdaging aan jongeren ivm eigenaarschap. Daarbij de mentale weerbaarheid verbeteren; • Doel 3: ook gameverslaving en eetproblemen toevoegen, oplopend probleem; • Gezonde leefstijl: mensen tussen de 55 en 70 jaar in relatie met werk. Hoe vitaal te houden? Moet explicieter erin. • Doel 3: A en b aan elkaar koppelen. Roken is ook middelengebruik.	Doel 2: • Jeugdige, jongvolwassenen en hun omgeving toegevoegd • Doel 3: • Mediawijsheid en gamegedrag Toegevoegd • Sociaal economische gezondheidsverschillen toegevoegd – als ook ‘ We bevorderen een gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken’ • Cultuur eerder genoemd – zo duidelijker? • Social media gebruik en gaming toegevoegd Verbinden medisch en sociaal domein toegevoegd als 4^e doel Uitvoeringsagenda: • Doel 2: Ontmoetingsplekken realiseren ook voor jongeren • Doel 3: Uitgangspunt is het terugdringen van gezondheidsachterstanden (sociaal-economische gezondheidsverschillen) en ‘gezond leven makkelijk maken’ door een integrale aanpak hierop vanuit het gedachtengoed van ‘Positieve Gezondheid’.
Groep 2 middag Suzanne & Dieke	Werkgroep 1 • Afgevraagd wordt hoe doel 1. bereikt kan worden. Nummer 1. is al concreter gemaakt door de raad, vooral op het gebied van ouderen, eenzaamheid, mantelzorg etc.. Gezegd wordt dat ook zeker jongeren kunnen in een kwetsbare situaties zitten (psychosociaal, schulden). • Formulering doel 1. ‘Kwetsbare inwoners’ → ‘Inwoners in een kwetsbare situatie...’ • Doel 1. Welke definitie hanteert de gemeente van het woord ‘passend’ (lege term). Want in hoeverre er zorg geleverd zou moeten worden en wat passend kan worden gevonden, kan verschillen per maatschappelijke	Wijzigingen doelen: Doel 1: • Kwetsbare inwoners gewijzigd in ‘Alle inwoners, ook zij in een kwetsbare situatie’ • Veerkracht en omzien naar elkaar toegevoegd

	organisatie. Verbeteren van de verwachtingen en rollen formeel / informeel. 'Huisarts zegt dat er een verpleegkundige aan huis komt, terwijl thuishulp een medicijndispenser aanvraagt'. • Betere verbinding tussen medisch en sociaal domein. • Zou 4^e doel moeten komen: Verbinden van doelen, verwachtingen tussen de verschillende domeinen formeel/informeel. • Doel 3, geen specifieke doelgroep genoemd. Dit is bewust gedaan omdat iedereen een gezonde leefstijl zou moeten kunnen hebben. • Doel 1. 'Er moet in ruimtelijk ook gekeken worden naar de huisvesting van ouderen, zodat dit ook de doorstroming van de woningmarkt kan bevorderen. Wordt er bijv ook gekeken naar 'passende' huisvesting voor ouderen. 'Ze betalen nu weinig, kleiner wonen zou meer kosten'. 'Wonen al zo lang in hetzelfde huis / buurt, willen ze nog verplaatst worden?' Leefcirkels. • Doel 3, kijk naar diabetes type 2! Deze groep drukt heel zwaar op de zorg. Hier zal enorme winst te behalen zijn. Aanvulling doel 3: Eventueel wijkgericht de doelgroepen benoemen. • Doel 3. 'Zingeving' wellicht toevoegen. Doel 3 lijkt te 'smal'. Doel 2: Vooral op preventie inzetten – ook op ouders inzetten + omgeving Impact internet. Oplossingen halen bij de jongeren zelf (voor en met jongeren). • Advies is heel erg in de preventie gaan zitten en tevens richten op de omgeving van de jongeren. Alternatieve middelen bieden voor socials/gamen etc. Gemeenteraad heeft als subdoel meegegeven om de prestatiedruk te verlagen. 'Hoe dan?'. Wereldwijd probleem. Kunnen ze wel vanuit de gemeente tools meegeven. • In de wijk en <u>met</u> de wijk. • Aandacht voor diversiteit en cultuursensitief werken. • Samen met jongeren aan het werk. Werkgroep 2 Overkoepelend. • Aandacht voor veiligheid. Sommigen durven 's avonds niet meer over straat. Dit is vooral wijkgericht en niet zozeer gespecificeerd op een doelgroep. Onveilig gevoel thuis / op school door geweldszaken. Wordt dat meegenomen in de MAG. Programma 3? Doel 1 • Doel 1 zou een oneindig doel moeten zijn. Wat is dan het specifieke plan voor de komende 4 jaar en wat kan je bereiken tot 2027? Je kan het hier niet niet mee eens zijn, maar hoe gaan we doelen bereiken. • Zelfstandig wonen = meer eenzaamheid. Geclusterd wonen. 'Zelfstandig' in de formulering wellicht aanpassen naar 'in Woerden', andere woonvormen zouden ook goed passend kunnen zijn. • Agenderen van goede zorg dichtbij bij de juiste instanties. • Wie zijn de kwetsbare inwoners en hoe krijg je ze in beeld. Doel 2 • Aandacht voor doorlopende lijn naar volwassenheid. Doel 3 • Ruimte moet uitnodigen tot bewegen (link leefbaar / ondernemend).	• Met elkaar definiëren wie we onder mensen in een kwetsbare situatie verstaan en wat passende ondersteuning is • Samenwerking medisch domein toegevoegd in 4^e doel • Woonvormen toegevoegd • Voorzieningen dichtbij toegevoegd Doel 2: • Jeugdige, jongvolwassenen en hun omgeving toegevoegd Doel 3: • Meer vanuit positieve gezondheid geformuleerd • Mediawijsheid en gamegedrag Toegevoegd • Zingeving toegevoegd (was al toegevoegd door de raad) • Wijkgericht toegevoegd • Sociaal economische gezondheidsverschillen toegevoegd – als ook ' We bevorderen een gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken' • Cultuur eerder genoemd – zo duidelijker? • Social media gebruik en gaming toegevoegd Verbinden medisch en sociaal domein toegevoegd als 4^e doel Uitvoeringsagenda: Doel 2: • Samen met jongeren aan het werk. Oplossingen halen bij de jongeren zelf (voor en met jongeren).
--	--	--

	• 'Geef zelf het goede voorbeeld en geef de keuze en zet niet alleen koek / gebak neer bij deze bijeenkomst en geen alcohol op receptie'. Dat geldt overal. • Mentale weerbaarheid zingeving. ----- Werkgroep 3 Overkoepelend • Openbare ruimte heeft ook een recreatief doel en beleving. 'Zuurstof, hittestress'. Waterrijk. Of bij leefbaar en ondernemend? Doel 1 • Zicht op waar kwetsbare mensen binnen 'het systeem' zijn. Zijn ze er nog, wie heeft zicht op ze? • Praktisch komt steeds meer op gang. Netwerkcirkel van kwetsbare inwoners zijn vaak heel klein. - Aandacht voor mentale gezondheid bij zelfstandig wonen. - Aandacht voor omzien naar elkaar → 4^e doel erbij? Doel 2 • Als je mentale weerbaarheid bij ouders mist, dan krijgen de jongeren dat ook niet mee. Dus formuleer het breder en dan alleen jeugdigen en jongvolwassenen. Uitwerking voor uitvoeringsagenda. - Jongeren + ouders - Sociaal economisch gezondheids verschillen (lange SES) Doel 3 • Wat is de doelgroep van doel 3. Nu algemeen geformuleerd voor alle inwoners. Wellicht wijkgericht of per doelgroep specificeren. • 'Groen/blauw' aanpassen. • Biedt de gezonde keuze. Hoe kun je die gezonde keuze bevorderen? Er worden steengrillrestaurants geopend. Woerden is een gemiddelde stad, waarom zitten hier dan zoveel ketens, sushi, snackbars etc. In de grote stad is veel meer vegan etc. te verkrijgen. Hoe kunnen we als gemeente de beschikbaarheid van gezonde keuzes vergroten. Middelengebruik → psychiatrie is ook een doelgroep Mentale gezondheid hier ook benoemen • Zingeving toevoegen • Meer gezond aanbod / bereikbaarder maken. • Gezonde voeding → ook focussen op ouders • Aandacht voor groen / gezondheid Samenvatting: • Omzien naar elkaar • Woonvormen • Verbinden sociaal en medisch domein • Zingeving	• Gemeenteraad heeft als subdoel meegegeven om de prestatiedruk te verlagen. 'Hóe dan?'. • Ook inzetten op ouders • Aandacht voor doorlopende lijn naar volwassenheid. Doel 3: • Inzetten op Sociaal economisch gezondheids verschillen (lange SES) • Met de wijk • Hoe kunnen we als gemeente de beschikbaarheid van gezonde keuzes vergroten. • Als gemeente goede voorbeeld geven (gezonde keuzes) • Groenblauw aangepast
Groep 1 avond Sofie & Karijn	• Onderscheid tussen dorpen en Woerden. MAG breed o.a. op het gebied van voorzieningen; • Beschikbaarheid juiste woningen voor de verschillende doelgroepen; • Laagdrempeligheid, bijvoorbeeld op het gebied van dagactiviteiten. Een idee is om daar één plek voor de creëren;	Wijzigingen doelen: Doel 1:

	• Locaties voor jongeren onder 18 jaar om zo overlast te verminderen; • Bewonersinitiatieven steunen; • Veerkracht meer concreter maken met de doelen; hoe? • Passende woningen, vanuit de woningbouw beter regelen. Voor iedereen een juiste werkplek; • Wijk en gebiedsgericht werken kan een oplossing zijn; • Doelen uitzoomen: niet alleen richten op het bijvoorbeeld de kwetsbare ouderen of jongeren maar juist het hele gezin; • Doel 1: kwetsbare jongeren willen wel zelfstandig maar er is geen plek. Bevorderen van zelfstandigheid maar afhankelijk van de beschikbaarheid van woningen; • Doel 1 en 2 moeten nog extra subdoelen krijgen → doel 1: wie zijn al die kwetsbare inwoners (ouderen, beschermd wonen doelgroep) • Meer “huiskamers” van de wijk.	• Kwetsbare inwoners gewijzigd in ‘Alle inwoners, ook zij in een kwetsbare situatie’ • Veerkracht en omzien naar elkaar toegevoegd → wat zijn doelen daarvoor? • Met elkaar definiëren wie we onder mensen in een kwetsbare situatie verstaan en wat passende ondersteuning is • Woonvormen toegevoegd Doel 2: • Jeugdige, jongvolwassenen en hun omgeving toegevoegd Doel 3: • Wijkgericht toegevoegd • Sociaal economische gezondheidsverschillen toegevoegd – als ook ‘ We bevorderen een gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken’ Uitvoeringskalender: Doel 2: • Locaties voor jongeren onder 18 jaar om zo overlast te verminderen; Over all: • Meer “huiskamers” van de wijk. • Bewonersinitiatieven steunen;
Groep 2 avond Suzanne en Dieke	Wergroep 1 Overkoepelend • Wat doet de gemeente voor mensen met een beperking. In de MAG wordt daar weinig over gezegd. Doel van de MAG is juist niet denken in beperkingen maar de veerkracht van mensen en de eigen regie. Edith Swirtz, die het gebarencafé heeft opgezet heeft ook mee gedacht met ‘Iedereen doet mee’ maar ziet weinig terug van wat de gemeente nu concreet nu gerealiseerd heeft. Gevraagd wordt om meer oog te hebben voor doelgroepen met een specifieke vraag / behoefte. Zoals mensen met een beperking.	Wijziging doelen Doel 1: • Kwetsbare inwoners gewijzigd in ‘Alle inwoners, ook zij in een kwetsbare situatie’ • Veerkracht, eigen kracht en omzien naar elkaar toegevoegd → wat zijn doelen daarvoor?

	• Gevraagd wordt hoe ook de samenwerking met de huisartsen is. Deze samenwerking loopt, maar kan zeker explicieter in de doelen worden opgenomen. Dit 4^e doel over de samenwerking tussen het sociaal domein en medisch domein is reeds toegevoegd tijdens de middagsessie. • Iedereen doet mee & inclusie meer uitdragen. • Oog voor doelgroepen met een specifieke vraag of behoefte. • Samenwerking met huisartsen. • Evaluaties programma's GGD → doet iedereen daaraan mee? (Doel 3) • Sport en bewegen → oog voor verschillende doelgroepen. Doel 1/Doel 2/Doel 3 • Sport en beweging. Houd hier ook rekening met verschillende doelgroepen. Iedereen, dus ook inwoners met een beperking, moet kunnen sporten. • De definitief van gezonde voeding. Hier wordt bedoeld: De gezonde keuze zo makkelijk mogelijk maken. Hoe kunnen we dit met kleine aanpassingen doen. Bijvoorbeeld door het aanbod in de sportkantine ook een gezondere keuze te bieden. Werkgroep 2 Doel 1 • Bij doel 1 wordt de eigen kracht van mensen gemist. Dit is geformuleerd vanuit wat mensen niet kunnen terwijl het Gezond en Vitaal Woerden juist uitgaat van eigen kracht. • 'Zodra er passende zorg nodig is, zorgen we dat deze beschikbaar en toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben.' Passend bij hun persoonlijke behoeften is mooi geformuleerd. • Hier hoort ook echt de informele zorg bij. Fysieke / lichamelijke in de formuleren van positieve gezondheid. Is dat dubbel? • Inwoners gebruiken hun eigen kracht om op een goede manier zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. • Meer oog voor eigen kracht. • Inzet informele ondersteuning. Doel 2/doel 3 • 'We zetten in op het versterken van....' • Subdoel zou kunnen zijn: 'We bevorderen sociaal welzijn / sociale contacten (collectieve maatregelen)' • 'Ouders bewust maken van de kwetsbaarheid van hun kind' Dit kan kinderen mentaal weerbaarder maken. • Gesprekken over mentale weerbaarheid van jongeren ook laten voeren door jeugdartsen en / of de basisscholen. Deze gesprekken kunnen ook plaatsvinden in de sociale basis zoals jongerenwerk, sportverenigingen etc. Werkgroep 3 Overkoepelend • Sommigen jongeren, bijv. met een autisme die nog thuis wonen, zijn bij de gemeente bekend en vallen tussen wal en schip. Hoe kan dat?	• Met elkaar definiëren wie we onder mensen in een kwetsbare situatie verstaan en wat passende ondersteuning is • Woonvormen toegevoegd • Inzet informele ondersteuning toegevoegd Doel 2: • Jeugdige, jongvolwassenen en hun omgeving toegevoegd Doel 3: • Wijkgericht toegevoegd • Sociaal economische gezondheidsverschillen toegevoegd – als ook ' We bevorderen een gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken' • Mediawijsheid en gamen toegevoegd Verbinden medisch en sociaal domein toegevoegd als 4^e doel Uitvoeringskalender: Doel 1: - beginnen bij preventie / informele ondersteuning Doel 2: - Gesprekken over mentale weerbaarheid van jongeren ook laten voeren door jeugdartsen en / of de basisscholen. Deze gesprekken kunnen ook plaatsvinden in de sociale basis zoals jongerenwerk, sportverenigingen etc. - ook inzetten op sport - rol ggd/JGZ op mentale gezondheid
--	---	---

	• VOOR KANSRIJK WOERDEN. Speciaal onderwijs. Worden steeds meer kinderen / mensen waardoor de 'zwaarste gevallen' geholpen worden en de 'lichtere gevallen' naar een gewone basisschool moeten en worden ondergesneeuwd en extra begeleiding van andere instanties nodig hebben. • Is seksualiteit en het aan kunnen gaan van relaties hieraan gekoppeld? Mogen zijn wie je bent, inclusie. Doel 1 • Pré mantelzorgfase. Oog voor mantelzorg in vroeg stadium. Bv voor woonvormen. • + Woonvormen • Wellicht moet het woord 'kwetsbare' wel weggelaten worden. Doel 2 • Definitie jeugdigen, jongvolwassenen onduidelijk, welke leeftijdsgroep. Wel belangrijk om te kunnen meten. • Ontmoetingen tussen jongeren stimuleren en faciliteren. / Netwerk opbouwen – versterken. • Één tegen eenzaamheid voor jongeren. • Oog voor kwetsbare jongeren op school. • Sport draagt ook bij aan mentale weerbaarheid. Doel 3 • Wanneer heb je je doel bereikt als je zegt; 'We bevorderen een gezonde leefstijl' en hoe meten we dat? Interessant onderwerp. • Sporten voor jongeren met een beperking heeft een aanvraag gedaan voor een subsidie, sluit perfect aan bij de MAG, heeft echter geen subsidie beschikt gekregen. • Media wijsheid en gamen toevoegen. • Meten: Gezondheidscijfer en of je er goed aandacht aan hebt besteed. • Groenblauw = natuurlijke buitenruimte. • a) inclusief vaperen (e-sigaret) Samenvatting - Inclusie. Houd rekening met specifieke doelgroepen waaronder mensen met een beperking - Woonvormen - Verbinden sociaal en medisch domein - Definieer doelgroepen – jeugdigen / jongvolwassenen - Fysiek / lichamelijk -> dubbel? Of wordt er iets anders met fysiek bedoeld? - Ouders en netwerk betrekken bij de verbetering van mentale weerbaarheid bij jongeren.	- Subdoel zou kunnen zijn: 'We bevorderen sociaal welzijn / sociale contacten (collectieve maatregelen)' - 'Ouders bewust maken van de kwetsbaarheid van hun kind' Dit kan kinderen mentaal weerbaarder maken. - Sommigen jongeren, bijv. met een autisme die nog thuis wonen, zijn bij de gemeente bekend en vallen tussen wal en schip. Hoe kan dat? - Bij 2a (iedereen mag er zijn) ook inzetten op inclusie en seksueel gedrag/relaties - Eenzaamheidspreventie jeugd - Jonge mantelzorgers Doel 3: - Sport en beweging. Houd hier ook rekening met verschillende doelgroepen.. - De definitie van gezonde voeding. Hier wordt bedoeld: De gezonde keuze zo makkelijk mogelijk maken. Hoe kunnen we dit met kleine aanpassingen doen. Bijvoorbeeld door het aanbod in de sportkantine ook een gezondere keuze te bieden. - Bij roken ook esigaretten/vaperen toevoegen Over all: inclusie
Leefbaar en Ondernemend Woerden		
Groep 1 middag Gespreksleider: Ivonne Vlooswijk Verslag: Angela Meijers	Groep 1 • Aanpassing doelen: 1B sport vervangen voor bewegen > toelichting gegeven waarom mogelijk wordt gekozen voor de term 'sport' i.p.v. bewegen i.r.t. sociale basis. Wens vanuit de groep; financieel haalbaar maken van sport. Als je vanuit sport denkt naar bewegen, dan gaan de gedachten sneller naar bewegingsmogelijkheden, zoals pluk-/stadstuinen, jeu des boules. Vragen inwoners hier om? Nog niet, maar weten ze dat te vinden? Zichtbaarheid van (beweeg)aanbod? Beperkt. Is er voldoende aanbod voor jeugd? Lijkt niet het geval.	Deze opmerkingen zijn op een aantal onderdelen verwerkt in de maatschappelijke doelen. De overige opmerkingen worden meegenomen naar de werksessies over de uitvoeringsagenda.

	• Cultuur: cultuur, bijv. KUVO verbinden met andere doelgroepen dan jeugd. Opties t.a.v. cultuur opnemen in beleid. Cultuur versterkt creatieve vermogens of culturele vermogen (elkaar begrijpen). • Vanuit positieve gezondheid; geen onderscheid in doelgroepen in de uitvoering van de doelen. Meerdere doelgroepen voelen zich welkom en vanuit wederkerigheid. • Maatschappelijk ondernemen; ondernemers zijn voor nu vooral betrokken middels cofinanciering. Ondersteuning in wijk en dorp vanuit bedrijfsleven is er vooral in dorpen. Expertise vanuit ondernemers t.a.v. sociaal domein, BOW is hierop actief. Gaat dit doorontwikkelen, ondernemers vinden dit ook mooi om te doen.	
	Groep 2 • Tip; inwoners betrekken bij dit proces: niet vragen maar verantwoordelijk maken. • Meer aandacht voor ontmoeting voor jeugd • 2C. Is het goed genoeg onderzocht of dit wenselijk is? In de Plint werkte het niet, Dorpshuis en Molenvliet wel. Daar blijkt dus afstemming nodig te zijn. Huidige vestiging Woerden Wijzer in gemeentehuis; niet wenselijk • Vraag bij 2C, aan wie en waar moet de vraag gesteld worden – moet dit Woerden Wijzer zijn? Woerden wijzer op locatie? Of is de vraag - dichterbij de inwoner / toegankelijker / laagdrempeliger / bekender. • Er is veel aanbod; maar mensen weten het niet en er is op locaties onvoldoende informatie / ontvangst. Digitaal te weinig informatie; zoals o.a. de website van Woerden Wijzer. Ontsluiten van aanbod op doelgroepen. • 1: In sommige wijken meer gemeenschappelijke ontmoetingsruimten. • Zingeving wordt gemist. • Ondernemend wordt gemist.	• Inwoners worden inderdaad betrokken bij dit proces. • Zingeving is toegevoegd bij doel 3 bij thema 'gezonder en vitaal woeden'. • 'Ondernemend' slaat zowel op 'ondernemende inwoners (veel vrijwilligers) als ondernemers die waarde toevoegen. Dit punt is toegevoegd in de doelen. Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
	Groep 3 • Verwarring bij 1. Bij 1A wordt educatie genoemd en verder niet. Educatieve voorzieningen worden bepleit. Evenals een third place; ofwel een plek waar je naast je woning en werk, je vanzelfsprekend uitgenodigd voelt. Kan op verschillende plekken in de stad/gemeente zoals park, bibliotheek, scholen, oid. • Voorkeur voor term laagdrempelig: gastvrije ontmoetingsplaatsen. Waar functies met elkaar worden verbonden, en je toevalligerwijs ander aanbod kan treffen. Zoals een third place. • Huizen van Woerden worden niet gezamenlijk gedragen. Maar we zien wel dat sommige locaties het goed doen zoals Molenvliet en Harmelen. Daar blijkt de identiteit helpend, waardoor het ook voor en door inwoners wordt. • Ruimtelijke kwaliteit; groen, schoon, heel en verlichting. Denk bij de inrichting eraan dat er zo wordt gebouwd, dat inwoners elkaar letterlijk ontmoeten. Ofwel letterlijk 'omzien naar elkaar' in de omgeving. • Wens: 'omzien naar elkaar' scherper neerzetten • Mobiliteit, afname vervoersmiddelen, meer natuurlijke omgeving. • Doel 2E; roept de gedachte op; dit doen formele en informele organisaties. Maar wat doet de inwoner zelf? En hoe zetten we de inwoner daartoe 'aan'? • Spirituele/ religieuze voorzieningen worden gemist. • Tip; in Woerden hebben we een centrum voor levensvragen.	• Gastvrije ontmoetingsplaatsen toegevoegd • Doel mbt omzien naar elkaar toegevoegd Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
Groep 2 middag Gespreksleider: Laura Verkerk Verslag: Anyck Aldewereld	Groep 6 • Er wordt gemist dat aansluiting op de arbeidsmarkt in deze opgave en in de doelen terugkomt. Dit geeft betekenis aan ieders leven, aan zowel kwetsbare inwoners als inwoners zonder kwetsbaarheid. Er moet aansluiting gemaakt worden met de samenleving. Integrale samenwerking, zorg én werk. • WoerdenWijzer: op alle leefgebieden meekijken met de inwoner.	• Aansluitend arbeidsmarkt komt terug onder thema kansrijk woeden.

	<u>Doel 1a:</u> - Er is al heel veel, dit moet beter bekend gemaakt worden. Snel en Polanen is achtergesteld gebied als het gaat over inloopvoorzieningen voor ouderen en kwetsbaren. Kijk bij de doelen goed naar verschillen in de wijken. Toevoegen: "afgestemd per wijk/dorp". En betrek hier ook de inwoners van deze wijk of dit dorp bij. <u>Doel 1b/c:</u> toevoegen: "iedereen kan meedoen met cultuur/ iedereen kan cultuur beleven en uiten (beleven is te passief)". - Hoe kunnen we cultuur laagdrempelig maken? Hoe kunnen we mbt sport en cultuur de dwarsverbanden tussen de opgaven verhelderen? Dit moet uitgelegd worden in de werksessies. <u>Doel 1d:</u> - Er zijn ook ontmoetingsplaatsen voor bepaalde doelgroepen, die niet algemeen zijn. - Ontmoetingsplekken moeten geborgd worden per wijk/dorp. Toevoegen: laagdrempelige, <i>integrale</i> ontmoetingsplaatsen. - Hoe kunnen we nog meer de ondernemers (publieke/private sector) betrekken bij onze doelen? Dit kan terugkomen in de uitvoeringsagenda. <u>Doel 2a:</u> - sociale samenhang houdt volgens deze groep in dat mensen elkaar kennen. - Dit gaat bijvoorbeeld ook om je burens kennen, dat er betrokkenheid is en dat er nabijheid is van voorzieningen. In de uitvoeringsagenda moeten hier stevige doelen op worden geformuleerd. Toevoegen ergen in de MAG: specifiek benoemen dat er weinig is voor jongeren. Voorzieningen voor jongeren van 14-23. - Doel 2b: Toevoegen: "informatie over.. Alle 6 elementen van positieve gezondheid uitschrijven". - Algemene feedback: denk vooral over kwalitatieve output, in plaats van enkel kwantitatieve output. Groep 5 "Ondernemend" is ook meedoen, initiatiefrijk en aansluiting met bedrijfsleven. Initiatiefrijk in plaats van ondernemend? En dan bij inwoners breder definiëren, namelijk ondernemers, bedrijfsleven, instellingen, kerken etc. - Voedselbank in Harmelen is er niet. Kan er dan niet met ondernemers worden nagedacht over hoe dit wel kan? Overigens willen we geen voedselbank, maar een voedselbank vanuit positieve gezondheid (uitvoeringsagenda) - Doel toevoegen over inwonersparticipatie en aan de slag gaan met inwoners die initiatieven hebben (voorbeeld buurtverbinders wordt genoemd). - Doel 2a: samenhang gaat ook over verbinding tussen de 0e, 1e en 2e lijn en over scholen en sociale basis. In uitvoeringsagenda: Samenwerken met Jeugdeducatiefonds, jeugdfonds sport en cultuur? - Doel 2e 2f en 2g hebben allemaal met elkaar te maken. Wat is het daadwerkelijke knelpunt? Goed kijken naar onderliggende problematiek. Integraal veiligheidskader. Tekst daaruit opnemen en woordgebruik afstemmen. Via Margret van Wijk en Murat. Groep 4 - Doel 1a: het gaat om het onderkennen van het belang van sociale netwerken van elke inwoner. Iedereen heeft een sociaal netwerk nodig. Het ontbreken van een sociaal netwerk zorgt voor armoede. Het gaat dus niet om enkel de voorzieningen. Toevoegen: voorzieningen zijn gericht op het versterken van de sociale netwerken van inwoners. Definitie van leefbaarheid is o.a. het versterken van sociale netwerken van inwoners. - Voor jongeren is te weinig aanbod aan uitgaansgelegenheden en aan voorzieningen (14-21). Dit moet in de werksessies concreter worden gemaakt.	- Bekendheid voorzieningen toegevoegd onder punt c (ook bij thema kansrijk woorden) - Afgestemd per wijk/dorp toegevoegd onder 2b en 1a. - Cultuur beleven en uiten toegevoegd (1c) - Toegevoegd: integrale onder doel 1d - Ondernemers toegevoegd in doel 2b. - Doel omzien naar elkaar toegevoegd (2a) - Voorzieningen jongeren toegevoegd onder thema gezond en vitaal (doel 2 mentale weerbaarheid en veerkracht jongeren) Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda. - Verbinding bedrijfsleven etc toegevoegd onder doel 2b. - Inwonersinitiatieven toegevoegd (doel 2b) - Doelen 2g/h/i (zorg en veiligheid) anders geformuleerd Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda. - Vergroten sociale netwerken toegevoegd - Toegevoegd dat zowel formele als informele organisaties zichtbaar en vindbaar zijn en zonodig fysiek aanwezig. - Sociale kaart toegevoegd bij 2d
--	--	--

	2c: toevoegen: niet alleen WoerdenWijzer noemen, maar welzijnsorganisaties ook. Je wilt zijn waar mensen zijn en als ze er zijn wil je dat ze op de goede plek terechtkomen. Vindplaatsen zijn heel breed, Laagdrempelige informatie, daarvoor moeten we ook out of the box denken aan bijvoorbeeld kappers. En professionals moeten weten hoe zij verbinding moeten leggen. De lijnen moeten helder zijn. Elke professional of vrijwilliger moet nadenken over wat er nodig is voor de inwoner en voor de buurt en wijk. Niet uitgaan van aanbod of eerste hulpvraag. - Het is onduidelijk welke organisaties er allemaal in de sociale basis werken. Is daar niet te veel overlap in? Hiervan moet een sociale kaart komen.	Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
Groep 1 avond Gespreksleider: Ivonne Vlooswijk Verslag: Angela Meijers	Groep 1 - Hartstikke mooie opzet, goede basis. Wat er opvalt, bij 1: jongeren ontmoetingsplekken. Er is veel. Wat voldoet er nog? De plekken waar jongeren te vinden zijn veranderd. Je kan ook aan denken aan digitale omgevingen. - Samenwerking tussen organisaties en locaties (niet alleen inwoners), zodat de inwoner daar gebruik van kan maken. Niet alleen locaties, maar ook samenwerking met scholen, toegang tot doelgroep. - Wederkerigheid tussen alle partijen > terug en doorverwijzen, niet alleen afnemen, ook aanbieden. - Ondernemend; kan verschillend worden uitgelegd. Ondernemend als organisatie, ondernemende burger, samenwerking met ondernemers. Niet alleen financiële ondersteuning vanuit ondernemers, maar vooral uit uitwisseling van kennis en kunde. - Participeren in initiatieven van inwoners. - Sociale basis en toegang; kansen in samenwerking zodat sneller kan worden doorverwezen.	Deze opmerkingen leiden niet tot aanpassing van de doelen maar worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
	Groep 3 - Algemene reactie; beleidstaal. Moeilijke zinnen en veel opsommingen. - Ondernemend Woerden > komt weinig terug in de specifieke uitwerking. Meer opnemen. - Deze doelen wekken de indruk dat het leven in het sociaal domein plaats vindt. Waar zijn inwoners nog meer? Waar is het Sociaal domein in het 'gewone leven'. - D: Leefomgeving is groter dan sociaal domein. Waar zijn inwoners nog meer en hoe kan het Sociaal domein daar aansluiten? - Maatschappelijk ondernemer > niet zozeer maatschappelijk verantwoord ondernemen (SROI) 2: Kwetsbare inwoners > stigmatiserend Aanpassing doel> alle inwoners moeten zich veilig voelen, dus 'kwetsbaar' weg. 2G: Kwetsbare jongeren krijgen passende ondersteuning (zonder koppeling naar crimineel circuit). Stevige sociale basis preventieve ondersteuning in collectief verband. - Ouderen; preventie door meedoen (wederkerig). Stap van ontmoeting naar dagbesteding is fors. - In sociale basis kijken naar een hybride vorm van welzijn (ontmoeting) en formele ondersteuning. Matching. - Heel erg gericht op jongeren > ouderen en andere leeftijdsgroepen opnemen. Inclusieve samenleving, bijv. mensen met dementie zijn vanzelfsprekend onderdeel van de samenleving.	- De tekst is zoveel mogelijk geschreven op b1 taalgebruik, er wordt later een publieksversie worden gemaakt. - Inwoners ipv 'kwetsbare' inwoners - Koppeling jongeren en crimineel circuit weggehaald 'alle' inwoners toegevoegd. Daarmee ruimte om bij uitvoeringsagenda specifieke acties gericht op doelgroepen uit te werken (waar nodig) Overige opmerkingen worden meegenomen in de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda.
Groep 2 avond Laura & Sabrina	Doel 1. Woon/leefomgeving/sporten/bewegen/ontmoeten <u>1a sociale, culturele, educatieve, informatieve voorzieningen dragen bij aan kwaliteit leven</u> - Specifiek voor jeugd en jongeren ontmoetingsplek, muziek, schilderen, poezie. Voor iedereen toegankelijk. Er zijn heel veel mensen die hierin willen voorzien alleen de plek mist (muzikanten, poeziegroep groep, idee van Marco van der Bij van de Kuvo). Zichtbaar en een plek waar dat mogelijk is. - idem voor ouderen die langer thuis blijven wonen. Op verschillende niveaus en doelgroepen (bijvoorbeeld 1 oudergezinnen, lvb).	Toegankelijkheid en vindbaarheid/communicatie voorzieningen toegevoegd (doel 2d). Verdere uitwerking (bv sociale kaart/makelaar) via uitvoeringsagenda

- Betere inzet netwerk welzijnscoach en informatie/voorzieningen beter ontsluiten→ sociale kaart nodig of een makelaar, hoe hou je veranderingen onder de aandacht. Ingewikkelde vraag hoe je mensen blijvend op de hoogte houdt. Oplossing, klein clubje die dit laagdrempelig doet.
- Plaatsingsbeleid van Cazas wonen: spreiding van risicogroepen beter. Nu erg geconcentreerd. Aandacht voor dit punt beginnen in de kwetsbare wijken.
- Luchtkwaliteit, geluidsoverlast etc. Heeft geen plek maar wel onderdeel van gezonde leefomgeving. Starten met de kwetsbare wijken.

1b/1c sport/cultuur en SD

Geen aanvullingen

1d. Ontmoetingsplaatsen

- laagdrempelige ontmoetingsplaatsen (zie ook punt 1a). Ze zijn er, maar de vindbaarheid moet omhoog. Communicatie beter. En bereikbaarheid belangrijk.
- Toevoeging 1e: verbinding tussen 1 en 2.

Doel 2. Sterke lokale ondersteuningsstructuur

2a. Lokale sociale samenhang

- Mee eens. Er is altijd ruimte voor meer en beter.
- Groot verschil dorp of wijk. Voorbeeld Kamerik, grote sociale samenhang, er wordt veel gedaan, maar niet overal bekend. In beeld brengen en communicatie heel belangrijk. En hoe help je mensen over de drempel? Dove kinderen krijgen ander sociaal leven omdat ze buiten Woerden naar school gaan. Hoe kunnen we deze kinderen in Woerden een plek blijven bieden?

2b

- Bij jeugd ook focussen op de ouders. Laagdrempelige info over opvoeden, voor het hele gezin. Voorbeeld Gouda: meedoen met trainingen als piekeren, mindfulness etc. Dat loopt heel goed.
- Ook het systeem van kwetsbare ouderen. Vanuit zorg wordt vaak naar de zieke persoon gekeken. Ook belangrijk om naar het systeem te kijken.
- In de wijk staatslieden kwartier geen verbinding. Om een wijk socialer te maken moet er een centraal punt zijn. Past bij Huizen van..... Een dynamische plek. Een leuke plek om naartoe te gaan. Voorbeeld over Kamerik, ontwikkeling Schulenburg richting Huis van. Veel breder belangstelling. Bijvoorbeeld ook de fysio.
- Initiatieven van inwoners stimuleren/laten ontplooiën/faciliteren: moet dit een apart doel zijn?

2c.

- Meer onder de aandacht brengen van Woerden Wijzer is nodig! Vindbaarheid van WW zelf.
- WW makkelijk vindbaar voor inwoner. Begrijpen wat er allemaal is en dan doorverwijzen. Er is heel veel, het is niet meer overzichtelijk. Moeilijk om integraal werken vorm te geven, want er is eigenlijk veel te veel.
- Mooi voorbeeld van wat nu opgezet wordt in Molenvliet. De vraag is, is er een loket nodig? Ook digitaal moet je goed aanwezig zijn. Hiermee los je een deel op, maar niet anders. Hoe bereikbaar ben je voor verwijzers?

- Oog voor verschillende doelgroepen (zoals dove kinderen) toegevoegd bij 2d. Ook is dit opgenomen in de leidende principes (inclusie en diversiteit)
- Oog hebben voor ouders toegevoegd bij thema gezond en vitaal onder doel 2.
- Stimulering inwonersinitiatieven toegevoegd als doel (2b)
- Verbinding partijen en ook medisch/sociaal domein (elkaar weten te vinden) toegevoegd als doel bij thema gezond en vitaal woerden (doel 4)
- Versterking samenwerking tussen partijen specifiek als doel toegevoegd (2e)
- Complexe problematiek ipv multiproblematiek aangepast
- Stabiliseren complexe problematiek toegevoegd (doel 2h)

- Het doel moet zijn: Woerden Wijzer is vindbaar. Fysieke aanwezigheid is een middel geen doel op zich. Verwijzers moeten ook kunnen aanmelden/in contact brengen. Niet bij de inwoner neerleggen.

2d

- Met partijen samen goed kijken naar hoe je de inwoner verder kan helpen. Hoe komt de inwoner terecht bij de goede partij. Kunnen verwijzers daar een goede rol in spelen. Bijvoorbeeld wijkverpleging zorgt dat inwoner actief wordt benaderd door WW. En vertrouwen op elkaars professionele inschattingsvermogen. Daar is heel veel te halen.
Samenwerken, elkaar echt kennen en respecteren.
- vroeginterventie, is ook doel van Halt. Bij grensoverschrijdend gedrag, we zitten ook op het snijvlak tussen zorg en veiligheid, de verbinding moet er echt zijn. Verdient aandacht binnen Woerden. Verbinding is belangrijk. We zijn al op de scholen, we willen eigenlijk dat we elkaar weten te vinden op de thema's. Dat we niet langs elkaar werken, maar makkelijker en laagdrempeliger kunnen doorverwijzen. Nu jongerenwerk inzetten binnen de halt-verwijzing. Veel eerder verbinden. Vrijtijdsbesteding toevoegen. Sociale basis-zorg-veiligheid. Vroegsignalering heel belangrijk! Voorbeeld sleutelclub in Kamerik. Kinderen die anders op straat zitten. Kinderen komen daar vooral door mond- op- mond reclame. G3: het gaat ook over de samenwerkingsafspraken: kennis van elkaar, wat kunnen we bieden en hoe doen we dat?

2f G3:

- goed doel. Alleen in de uitvoering is het lastiger. Dan vaak verschillende wetten en samenwerking met GGD en Altrecht. Wil sneller optrekken. Er zijn nog steeds schotten! Er zijn inmiddels heel veel overleggen. Maar lastig om door te pakken. Vanuit wmo-kader is allemaal vrijwillige hulpverlening. Praktijk dusdanig ingewikkeld dat het doel moeilijk uitvoerbaar is. Samenwerking (ook intern) kan beter, vooral 18-/18+. Wat doe je voor het geheel. Aanpakken klinkt heel mooi. Maar soms is stabiliseren het hoogst haalbare. Of het voorkomen van verdere schade.
- toevoegen: aangepakt en stabiliseren. Aandachtspunt: is er wel een aanpak? We weten wie het zijn, we weten wat er speelt en het lukt om het enigszins onder controle te houden. Integraal samenwerken een apart doel. Dat is niet alleen bij multiproblematiek. Hele idee van positieve gezindheid is integrale aanpak. NOTE: gebruiken we nog multi-problematiek?
Integrale aanpak willen we overal! Problematiek neemt toe. Groot deel van de cliënten valt hieronder. Beter complexe problematiek.

Bijlage 1. Verwerking opmerkingen in de leidende principes en maatschappelijke doelen

KANSRIJK WOERDEN

Kansrijk Woerden: opgave en doelen

Maatschappelijke opgave: Vergroten kansengelijkheid inwoners

1. **Bestaanszekerheid** versterken o.a. door bestrijden (of voorkomen van) (energie) armoede
 - a) Notitie 'van armoede naar bestaanszekerheid' meenemen in uitvoeringsagenda
 - b) Vrijtijdsvoorzieningen zoals sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk
2. Inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is zijn op maat begeleid naar bij hen passende daginvulling zoals betaald werk op maat, vrijwilligerswerk en/of maatschappelijke activiteiten
 - a) We zetten in op het stimuleren van sociaal ondernemerschap
3. **Nieuwkomers** Nieuwe Woerdenaren krijgen warm welkom en worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee doen
 - a) Binnen de drie leerroutes wordt er zoveel mogelijk maatwerk geleverd en wordt ook gericht op sociale integratie
4. **Inzet op het verbeteren van de basisvaardigheden** op het gebied van digitalisering en , laaggeletterdheid, rekenvaardigheid en gezondheidvaardigheden
5. **Meer gelijke kansen** voor kinderen vanaf -9 maanden:
 - a) Verbeteren voor- en voegschoolse educatie
 - b) Deelname gelijke kansen alliantie
 - c) NPO middelen (waaronder inzet brugfunctionarissen)
 - d) Inclusief onderwijs (incl geschikte gebouwen)
 - e) JeugdVroegsignalering en preventieve, laagdrempelige hulp en ondersteuning
 - f) Cultuureducatie
 - g) Kansrijke Start (integrale aanpak eerste 1000 dagen i.s.m. consultatiebureau, welzijnspartners, gemeente, volwassenen-GGZ en geboortezorg)
 - h) We dragen zorg voor een warme overdracht en doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar.
 - i) Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters worden gestimuleerd om maatschappelijk actief te worden en te blijven
 - j) We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit het RMC tot 27 jaar.
6. We maken informatie toegankelijker en beter vindbaar zodat inwoners en samenwerkingspartners de weg vinden naar de beschikbare informatie, zorg en ondersteuning. Waar nodig worden inwoners ondersteund en begeleid in het vinden van de juiste weg in het vergroten van hun kansengelijkheid. Daarbij is oog voor diverse doelgroepen.

Maatschappelijke opgave: Bevorderen (veer)kracht en eigen regie: inwoners kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven

1. Inwoners gebruiken hun eigen kracht om op een goede manier zo lang mogelijk zelfstandig, of in een woonvoorziening/woonvorm die aansluit bij hun persoonlijke behoeften, in Woerden te wonen. Zodra er passende zorg of (informele) ondersteuning nodig is, zorgen we dat deze toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben.
We zetten daarbij interventies in op:
 - a) **Mantelzorgondersteuning** en het bieden van **respijtzorg**
 - b) Voorkoming en verminderen van **eenzaamheid**
 - c) **Dementievriendelijke** gemeente
 - d) **Valpreventie**
 - e) **Beschikbaarheid voorzieningen en verschillende woonvormen**
2. We versterken de **mentale weerbaarheid door in te zetten op de eigen kracht** en veerkracht bij jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving
 - a) We zetten in op vermindering van de prestatiedruk: iedereen mag er zijn en is goed zoals hen is. We hebben daarbij oog voor (neuro) diversiteit tussen mensen.
 - b) Er is oog voor een warme overdracht van kwetsbare jongeren naar zelfstandigheid.
 - c) We zetten in op het vergroten van het sociale netwerk van jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving.
3. We **zetten in op vergroten van geluk en levensvoldoening/zingeving voor alle inwoners** door middel van onze culturele, sociale, fysieke voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte. We bevorderen een **gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken op het gebied van**:
 - a) Rookvrije generatie
 - b) Middelengebruik **tegengaan (voor en met jongeren)**
 - c) Sport en bewegen (zie ook thema leefbaar en ondernemend Woerden) **stimuleren**
 - d) Gezonde voeding **stimuleren**
 - e) **Mediawijsheid en gamegedrag**
 - f) We houden rekening met sociaal-economische gezondheidsverschillen en zetten waar nodig wijkgericht (in en met de wijk) in.
4. We zetten in op domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders in het medisch domein, huisartsenzorg, wooncorporaties en ons eigen voorliggend veld/de sociale basis.

Maatschappelijke opgave: Inwoners doen mee naar vermogen ondersteund in eigen wijk/dorp

1. **Woon- en leefomgeving** nodigt uit tot **sporten/bewegen/ontmoeten**: bevorderen zelf- en samenredzaamheid.
 - a) **Sociale, culturele, educatieve, informatieve en fysieke groenblauwe voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte** dragen bij aan vergroten kwaliteit van leven, nodigen uit tot meedoen, verhogen leefbaarheid en **versterken sociale netwerken van inwoners**.
 - b) **Voorzieningen zijn afgestemd op de behoefte per wijk/dorp**.
 - c) **Sport Bewegen** **vanzelfsprekend in sociale basis**: dient preventief doel. Iedereen kan **sporten en bewegen** **en wordt gezien en gehoord bij sportverenigingen**.
 - d) **Cultuur** **vanzelfsprekend in sociale basis**: Iedereen kan cultuur beleven **en uiten**. **Cultuur versterkt creatieve vermogen en de veerkracht van inwoners**.
 - e) **Laagdrempelige, gastvrije en integrale ontmoetingsplaatsen waar functies met elkaar zijn verbonden en** ontmoeting/ondersteuning/advies/activiteiten **aansluiten op behoefte van** inwoners. Programmering en activiteiten voor en door inwoners. Benutten schoollocaties. Goede verbinding bibliotheek/cultureel-maatschappelijke organisaties.
2. **Sterke lokale ondersteuningsstructuur in wijk en dorp**. Advies, ondersteuning/voorzieningen gericht op **verhogen veerkracht**. **Kwetsbare Alle Alle inwoners** veilig thuis in wijk/dorp.
 - a) **Inwoners kennen en respecteren elkaar, zien naar elkaar om en helpen elkaar waar dat nodig is**.
 - b) **Informele organisaties worden ondersteund in het vinden, werven en binden van vrijwilligers**.
 - c) **Inwonersinitiatieven die bijdragen aan de doelen zoals geformuleerd in de maatschappelijke agenda worden ondersteund en gefaciliteerd**.
 - d) **Stevige lokale sociale samenhang aanwezig en sterke (pedagogische) sociale basis afgestemd op de behoefte van diverse doelgroepen per wijk/dorp**. Hierbij wordt de verbinding gezocht met en gebruik gemaakt van inzet/expertise van: ondernemers, bedrijfsleven, instellingen en centra voor zingeving.
 - e) **Laagdrempelige informatie over mentaal welbevinden, zingeving, meedoen, vrijetijdsbesteding kwaliteit van leven, opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning-beschikbaar, vindbaar en dichtbij met daarbij oog voor toegankelijkheid van informatie voor meerdere doelgroepen**.
 - f) **Formele en informele organisaties en Woerden Wijzer zijn vindbaar en zonodig fysiek aanwezig op ontmoetingsplaatsen en/of bij vindplaatsen**. **De samenwerking tussen deze partijen is versterkt**.
 - g) Advies- en hulpverlening afgestemd op behoeften: gericht op verhogen eigen regie en veerkracht
 - h) Aansluiting zorg/veiligheid. Inzet vroegsignalering/preventie/interventies: escalatie voorkomen
 - i) **Complexe multi** problematiek wordt integraal en effectief aangepakt **en/of gestabiliseerd ter voorkoming van verdere schade**
 - j) **Kwetsbare jongeren krijgen** passende ondersteuning: **zorgen veiligheid/aanraking criminele circuit voorkomen**

Verslag en matrix werksessie participatieraad 16 maart 2023

In dit verslag is de input vanuit de werksessie met de participatieraad opgenomen. De vragen en antwoorden die tijdens de presentatie gesteld zijn, staan hieronder.

In de matrix op blz 2 staan de opmerkingen m.b.t. de maatschappelijke doelen opgenomen. In de kolom aan de rechterzijde is aangegeven hoe de input van de participatieraad is verwerkt. Een aantal opmerkingen heeft geleid tot aanpassing van de doelen, overige opmerkingen worden meegenomen bij de uitwerking van deze doelen in de uitvoeringsagenda. De aangepaste doelen zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit document (zie helemaal onderaan de matrix). De concept doelen zijn in een eerder stadium besproken met de gemeenteraad. Aanpassingen die hier uit naar voren kwamen zijn **geel gemarkeerd**. De aanpassingen die gedaan zijn op basis van de startbijeenkomst met maatschappelijke partners op 13 maart zijn **blauw gemarkeerd**. Tot slot zijn de concept doelen op 16 maart besproken met de participatieraad. Aanpassingen die hieruit naar voren kwamen zijn **groen gemarkeerd**.

Vragen naar aanleiding van de presentatie

1. Sluit het huidige budget wel aan op de ambities die in dit nieuwe beleidskader gesteld zijn?

In de huidige begroting voor het Sociaal Domein zijn extra middelen beschikbaar voor realisatie van de doelen. Deze extra middelen komen uit o.a. de impuls Jeugd/Wmo 2^e tranche, de brede SPUK vanuit het Rijk en de extra middelen vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De doelen in het beleidskader sluiten aan op de doelen die aan besteding van deze middelen gesteld zijn. Voorafgaand aan de uitwerking van de doelen in de uitvoeringsagenda wordt door de gemeenteraad geprioriteerd op welke onderdelen de wens is de huidige inzet te continueren of te prioriteren.

2. M.b.t. de kaders vanuit het rijk die aangeven dat er ingezet wordt op 'zelf' lichte begeleiding bieden. Wat betekent zelf in deze context? Dit impliceert dat de gemeente zelf begeleiding gaat bieden, past dat wel bij de rol van de gemeente?

'Zelf' slaat in deze context op de lokale teams, dus het Sociaal Team en het team Jeugd en Gezin. Het Rijk legt op dat vanuit deze uitvoerende teams zelf lichte begeleiding moet worden geboden. Welke aanpassingen in onze lokale teams hiervoor nodig zijn en hoe dit daarmee dus vorm krijgt, wordt nog nader uitgewerkt. Het positioneringsvraagstuk komt daarbij ook aan de orde. We kijken daarbij ook naar hoe andere gemeenten, zoals Montfoort en Oudewater, hun lokale teams hebben vormgegeven en gepositioneerd.

3. Wat betekenen de kaders vanuit het Rijk m.b.t. inkoop? Gaat er ook bepaald worden op welke manier (model) gemeenten moeten inkopen? En geldt dit dan voor Jeugd en Wmo?

Het Rijk legt verregaande kaders op met betrekking tot (gedwongen) samenwerking en inkoop in regio's. Bovendien gaat bepaald worden welke soorten zorg er op welk niveau (regionaal, bovenregionaal of landelijk) ingekocht moeten worden. Ook gaat het Rijk sturen op wijzen van inkoop die gemeenten daarbij moeten hanteren, maar dit wordt allemaal landelijk op dit moment uitgewerkt. Dit geldt vanuit de hervormingsagenda voor Jeugd, maar we nemen de organisatie van Wmo hierin mee.

4. Wat betekent 'nadruk op normaliseren? Kan dit uitgangspunt vanuit het Rijk verwerkt worden in de inkoopkaders?

Nadruk op normaliseren betekent dat meer ingezet wordt op accepteren dat bepaalde (tijdelijke) gedragsuitingen horen bij opgroeien en opvoeden en dat dus niet alles direct gediagnosticeerd of medisch benaderd hoeven worden. Het rijk heeft hier kaders over uitgewerkt die zij verder gaan operationaliseren. Dit onderdeel laten zijn van inkoopkaders kan 1 van die uitwerkingen zijn, net als aanpassing van de Jeugdwet (beperking van de reikwijdte).

5. Het integraal beleidskader is een ambitieus stuk, is dit wel realistisch? Hoe gaan we dit concretiseren?

Het beleidskader stelt doelen voor minimaal de komende vier jaar. De doelen worden geprioriteerd en realistisch en concreet uitgewerkt in de uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor, hieraan wordt ook een planning gehouden waarmee we de uitvoering prioriteren en temporiseren.

Matrix inbreng werksessie participatieraad 16 maart 2023

Inbreng		Hoe verwerkt?
Algemene opmerkingen		
Missie, visie, leidende principes	- Leidende principes: punt 4 en 8 lijken tegenstrijdig met elkaar (zelf regie houden en inwoner in regie) - Mooi dit zo uit te werken. Gaan medewerkers daar ook op beoordeeld worden? Idee om participatieraad stukken waar advies op wordt gevraagd ook aan de hand van deze leidende principes te beoordelen. - Aansluitend hierop: het is belangrijk om als gemeente ook kwaliteitscriteria op te stellen. Zoals streven naar minimaal aantal klachten, doorlooptijd, wachtlijst, etc. Dat bewaakt de minimale kwaliteit, ook richting college en raad. Dan kunnen beleidswijzigingen altijd beoordeeld worden op de impact die dit heeft op deze kwaliteitscriteria.	- Leidende principes 4 en 8 andere formulering. - Uitwerken kwaliteitscriteria wordt opgenomen in de kwaliteitsmonitor.
Kansrijk Woerden		
Algemeen	- Toevoegen: informele organisaties worden ondersteund in het werven, binden en vinden van vrijwilligers. Inwoners activeren, meer op inzetten/ meer in investeren. - Is er ook oog voor traumasensitief werken en vroegdiagnostiek van dit soort problematiek? Dit helpt kinderen op een goede manier te begeleiden.	- Subdoel 2b toegevoegd onder thema leefbaar en ondernemend Woerden - Er is op dit moment al aandacht voor vroegdiagnostiek. Dit punt zal waar nodig verder worden opgepakt bij uitwerking in de uitvoeringsagenda.
Doel 1. Bestaanszekerheid	Bij bestaanszekerheid toevoegen subdoel dat voorzieningen (zoals sport en cultuur) toegankelijk zijn voor iedereen waaronder ook voor inwoners met een kleine portemonnee	Subdoel 1b toegevoegd.
Doel 2. Inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is	- Toevoegen subdoel onder 2. We zetten in op sociaal ondernemerschap - Formulering anders, doelgroep die met begeleiding betaald werk kan doen komt onvoldoende terug in dit doel.	Subdoel 2a toegevoegd, formulering doel aangepast.
Doel 3. Nieuwe woerdenaren	Doel 3 formulering aanpassen: Nieuwe Woerdenaren worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee te doen. Wat er nu staat impliceert dat zij pas na een warm welkom kunnen mee doen.	Formulering aangepast.
Doel 4. Basisvaardigheden	M.b.t. basisvaardigheden voor in de uitvoeringsagenda: specifiek inzetten op bepaalde doelgroepen want gebrek aan basisvaardigheden kan er ook voor zorgen dat mensen niet verder komen in bijvoorbeeld werk	Dit punt wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda
Doel 5. Kansengelijkheid kinderen	- Toevoegen subdoel onder kansengelijkheid: we dragen zorg voor een goede overdracht/doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar. - Toevoegen subdoel onder 5: We zetten extra in op het stimuleren van thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters om maatschappelijk actief te worden en te blijven (doel: JIP) - Toevoegen subdoel onder 5. We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit het RMC tot 27 jaar	Deze punten zijn toegevoegd onder doel 5.

Gezond en vitaal Woerden		
	Hoe komt de inzet van preventie hier terug?	alle doelen zijn preventief geformuleerd en dragen dus allemaal bij aan preventief werken.
Doel 1. Inwoners langer thuis	M.b.t. eenzaamheid: laagdrempelige ontmoeting helpt. Kan er niet een meldpunt worden opgericht voor mensen die eenzaam zijn?	Suggestie wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda
Doel 2. Mentale weerbaarheid	- We zetten in op het vergroten van het sociale netwerk, dit toevoegen bij jongeren. Het gaat hier om de inzet van bijvoorbeeld buddy's, coaches, sociale vaardigheden wat kan helpen bij het vergroten van de veerkracht van jongeren. - M.b.t. mentale weerbaarheid jongeren: het gaat ook om begrip hebben voor mensen en jongeren die 'anders' zijn, elkaar respecteren en je verdiepen in elkaars denkwereld.	Subdoel toegevoegd (2c) Subdoel 2a aangevuld met diversiteit
Leefbaar en ondernemend Woerden		
Doel 1. Voorzieningenniveau fysiek/sociaal	Ontmoetingsplekken creëren. Door bijvoorbeeld bankjes neer te zetten. Het hoeft niet in de huizen van plaats te vinden	Suggestie wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda
Doel 2. Sterke lokale ondersteuningsstructuur	- Voor in de uitvoeringsagenda: Inzetten op training en cursus op het herkennen van problematiek (zoals eenzaamheid, dementie etc.) - Één fysiek loket waar je alles kunt vinden aan regelingen, val onder subdoel 2c. Denk dan ook aan echt een fysiek punt waar je formulieren e.d. kunt vinden. Hier ook de koppeling maken met het informatiepunt digitale overheid.	Suggesties worden meegenomen in de uitvoeringsagenda
	Bij 2c. Toevoegen dat behoefte is afgestemd op doelgroepen. Jongeren hebben iets anders nodig dan ouderen of volwassenen.	

Bijlage 1. Verwerking opmerkingen in de leidende principes en maatschappelijke doelen

LEIDENDE PRINCIPES

Op Woerdense wijze

Wij doen ons werk met ons hoofd, hart en handen. Dit doen wij op Woerdense wijze:

1. *We zijn in verbinding en werken vanuit vertrouwen*
2. *We denken vanuit het perspectief van onze inwoners, zoeken actief contact, betrekken hen respectvol en hebben daarbij oog voor diversiteit*
3. *Een klein gebaar maakt een groot verschil.*
4. *We nemen verantwoordelijkheid en houden regie op ons Sociaal Domein*
5. *We leveren kwaliteit gezien vanuit de inwoner*
6. *We werken logisch, transparant en begrijpelijk*
7. *We doen wat nodig is om verschil te maken en leveren daarbij maatwerk*
8. *We laten niet los zolang inwoners ons nodig hebben, maar houden de inwoner in regie.*

Kansrijk Woerden: opgave en doelen

Maatschappelijke opgave: Vergroten kansengelijkheid inwoners

1. **Bestaanszekerheid** versterken o.a. door bestrijden (of voorkomen van) (energie) armoede
 - a) Notitie 'van armoede naar bestaanszekerheid' meenemen in uitvoeringsagenda
 - b) **Vrijtijdsvoorzieningen zoals sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk**
2. Inwoners voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is zijn op maat begeleid naar bij hen passende daginvulling zoals betaald werk op maat, vrijwilligerswerk en/of maatschappelijke activiteiten
 - a) **We zetten in op het stimuleren van sociaal ondernemerschap**
3. **Nieuwkomers** Nieuwe Woerdenaren krijgen warm welkom en worden van het begin af aan gestimuleerd om naar vermogen mee doen
 - a) Binnen de drie leerroutes wordt er zoveel mogelijk maatwerk geleverd en wordt ook gericht op sociale integratie
4. **Inzet op het verbeteren van de basisvaardigheden** op het gebied van digitalisering en , laaggeletterdheid, **rekenvaardigheid en gezondheidsvaardigheden**
5. **Meer gelijke kansen** voor kinderen vanaf -9 maanden:
 - a) Verbeteren voor- en voegschoolse educatie
 - b) Deelname gelijke kansen alliantie
 - c) NPO middelen (waaronder inzet brugfunctionarissen)
 - d) Inclusief onderwijs (incl geschikte gebouwen)
 - e) **JeugdVroegsignalering en preventieve, laagdrempelige hulp en ondersteuning**
 - f) **Cultuureducatie**
 - g) **Kansrijke Start (integrale aanpak eerste 1000 dagen i.s.m. consultatiebureau, welzijnspartners, gemeente, volwassenen-GGZ en geboortezorg)**
 - h) **We dragen zorg voor een warme overdracht en doorlopende lijn van de inzet van zorg en ondersteuning van 0-100 jaar.**
 - i) **Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters worden gestimuleerd om maatschappelijk actief te worden en te blijven**
 - j) **We volgen jongeren zonder startkwalificatie vanuit het RMC tot 27 jaar.**
6. **We maken informatie toegankelijker en beter vindbaar zodat inwoners en samenwerkingspartners de weg vinden naar de beschikbare informatie, zorg en ondersteuning. Waar nodig worden inwoners ondersteund en begeleid in het vinden van de juiste weg in het vergroten van hun kansengelijkheid. Daarbij is oog voor diverse doelgroepen.**

GEZOND EN VITAAL WOERDEN

Maatschappelijke opgave: Bevorderen (veer)kracht en eigen regie: inwoners kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven

1. Inwoners gebruiken hun eigen kracht om op een goede manier **zo lang mogelijk** zelfstandig, of in een woonvoorziening/woonvorm die aansluit bij hun persoonlijke behoeften, in Woerden te wonen. Zodra er passende zorg of (informele) ondersteuning nodig is, zorgen we dat deze toegankelijk is voor degenen die het nodig hebben.
We zetten daarbij interventies in op:
a) **Mantelzorgondersteuning** en het bieden van **respijtzorg**
b) Voorkoming en verminderen van **eenzaamheid**
c) **Dementievriendelijke** gemeente
d) **Valpreventie**
e) **Beschikbaarheid voorzieningen en verschillende woonvormen**
2. We versterken de **mentale weerbaarheid door in te zetten op de eigen kracht** en veerkracht bij jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving
a) **We zetten in op vermindering van de prestatiedruk: iedereen mag er zijn en is goed zoals hen is. We hebben daarbij oog voor (neuro) diversiteit tussen mensen.**
b) **Er is oog voor een warme overdracht van kwetsbare jongeren naar zelfstandigheid.**
c) **We zetten in op het vergroten van het sociale netwerk van jeugdigen, jongvolwassenen en hun omgeving.**
3. We **zetten in op vergroten van geluk en levensvoldoening/zingeving voor alle inwoners** door middel van onze culturele, sociale, fysieke voorzieningen en de **natuurlijke buitenruimte**. We bevorderen een **gezonde leefstijl door de keuze hiervoor toegankelijker te maken op het gebied van:**
a) Rookvrije generatie
b) Middelengebruik **tegengaan (voor en met jongeren)**
c) Sport en bewegen (zie ook thema leefbaar en ondernemend Woerden) **stimuleren**
d) Gezonde voeding **stimuleren**
e) **Mediawijsheid en gamegedrag**
f) **We houden rekening met sociaal-economische gezondheidsverschillen en zetten waar nodig wijkgericht (in en met de wijk) in.**
4. **We zetten in op domeinoverstijgende samenwerking met aanbieders in het medisch domein, huisartsenzorg, wooncorporaties en ons eigen voorliggend veld/de sociale basis.**

LEEFBAAR EN ONDERNEMEND WOERDEN

Maatschappelijke opgave: Inwoners doen mee naar vermogen ondersteund in eigen wijk/dorp

1. **Woon- en leefomgeving** nodigt uit tot **sporten/bewegen/ontmoeten**: bevorderen zelf- en samenredzaamheid.
 - a) **Sociale, culturele, educatieve, informatieve en fysieke groenblauwe voorzieningen en de natuurlijke buitenruimte** dragen bij aan vergroten kwaliteit van leven, nodigen uit tot meedoen, verhogen leefbaarheid en **versterken sociale netwerken van inwoners**.
 - b) **Voorzieningen zijn afgestemd op de behoefte per wijk/dorp**.
 - c) **Sport Bewegen** ~~vanzelfsprekend in sociale basis~~: dient preventief doel. Iedereen kan **sporten en bewegen** **en wordt gezien en gehoord bij sportverenigingen**.
 - d) **Cultuur** ~~vanzelfsprekend in sociale basis~~: Iedereen kan cultuur beleven **en uiten**. **Cultuur versterkt creatieve vermogen en de veerkracht van inwoners**.
 - e) **Laagdrempelige, gastvrije en integrale ontmoetingsplaatsen waar functies met elkaar zijn verbonden en** ontmoeting/ondersteuning/advies/activiteiten **aansluiten op behoefte van** inwoners. Programmering en activiteiten voor en door inwoners. Benutten schoollocaties. Goede verbinding bibliotheek/cultureel-maatschappelijke organisaties.
2. **Sterke lokale ondersteuningsstructuur in wijk en dorp**. Advies, ondersteuning/voorzieningen gericht op **verhogen veerkracht**. **Kwetsbare Alle Alle inwoners** veilig thuis in wijk/dorp.
 - a) **Inwoners kennen en respecteren elkaar, zien naar elkaar om en helpen elkaar waar dat nodig is**.
 - b) **Informele organisaties worden ondersteund in het vinden, werven en binden van vrijwilligers**.
 - c) **Inwonersinitiatieven die bijdragen aan de doelen zoals geformuleerd in de maatschappelijke agenda worden ondersteund en gefaciliteerd**.
 - d) **Stevige lokale sociale samenhang aanwezig en sterke (pedagogische) sociale basis afgestemd op de behoefte van diverse doelgroepen per wijk/dorp**. Hierbij wordt de verbinding gezocht met en gebruik gemaakt van inzet/expertise van: ondernemers, bedrijfsleven, instellingen en centra voor zingeving.
 - e) **Laagdrempelige informatie over mentaal welbevinden, zingeving, meedoen, vrijetijdsbesteding kwaliteit van leven, opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning opvoeden, opgroeien, zorg en ondersteuning-beschikbaar, vindbaar en dichtbij met daarbij oog voor toegankelijkheid van informatie voor meerdere doelgroepen**.
 - f) **Formele en informele organisaties en Woerden Wijzer zijn vindbaar en zonodig fysiek aanwezig op ontmoetingsplaatsen en/of bij vindplaatsen**. **De samenwerking tussen deze partijen is versterkt**.
 - g) Advies- en hulpverlening afgestemd op behoeften: gericht op verhogen eigen regie en veerkracht
 - h) Aansluiting zorg/veiligheid. Inzet vroegsignalering/preventie/interventies: escalatie voorkomen
 - i) **Complexe multi** problematiek wordt integraal en effectief aangepakt **en/of gestabiliseerd ter voorkoming van verdere schade**
 - j) **Kwetsbare jongeren krijgen** passende ondersteuning: **zorgen veiligheid/aanraking criminele circuit voorkomen**

Digitale participatie Maatschappelijke agenda via denkmee.woerden.nl

20-3-2023 11.00 uur

269 verstuurde uitnodigingen
110 geregistreerde personen
3 personen die duim omhoog/omlaag hebben gestemd
1 persoon die een reactie heeft geplaatst

Stemming op de stellingen

Stelling 5: De
gemeente Woerden
vergroot gelijke kansen
voor kinderen.

13 dagen geleden door

3

0

0

Stelling 8: Gemeente
Woerden bevordert een
gezonde leefstijl.

13 dagen geleden door

3

0

0

Stelling 1: De
gemeente moet de
bestaanszekerheid van
inwoners versterken.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 6: Inwoners
kunnen zo lang
mogelijk en goed
zelfstandig wonen.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 10: Er is een
sterke lokale
ondersteuningsstructuur
in elke wijk/dorp.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 4: De
gemeente vergroot
basisvaardigheden.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 9: Wonen en
leven in Woerden
nodigt uit tot zelf- en
samenredzaamheid

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 7: De
gemeente heeft de taak
om de mentale
weerbaarheid te
versterken.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 3: De
gemeente Woerden
moet nieuwkomers een
warm welkom bieden.

13 dagen geleden door

2

0

0

Stelling 2: Inwoners
worden begeleid naar
een passende
daginvulling.

13 dagen geleden door

1

1

0

1

Stelling 11: In
eerdere stellingen
mis ik een thema,
namelijk...

13 dagen geleden
door

1

0

Geplaatst
door::[Mirjam Bijlenga](#)
5 dagen geleden
De gemeente werkt
actief aan
bewustwording om
naar elkaar om te
zien onder al haar
inwoners. Zodat
kwetsbaarheid,
eenzaamheid,
kansenongelijkheid
enz wordt
opgemerkt.

Hoe verwerkt: De toevoeging over omzien naar elkaar is verwerkt in de formulering van de doelen (doel 3a). Verdere uitwerking volgt bij de uitvoeringsagenda.

Startnotitie

Maatschappelijke Agenda

2023-2027

Inhoud

1. Inleiding/aanleiding	3
2. Uitkomsten evaluatie huidige Maatschappelijke Agenda	3
2.1. Evaluatie proces en inhoud	3
2.2. Conclusies	4
2.3. Aanbevelingen	4
3. Opdrachtomschrijving	4
4. Doelstelling	5
5. Kaders inhoud, proces en financiën	5
5.1. Inhoudelijke kaders	5
5.2. Kaders voor het (participatie)proces	6
5.3. Financiële kaders	6
5. Afbakening	6
6. Randvoorwaarden, risico's en beheersmaatregelen	7
7. Planning	8
7.1. Mijlpalenplanning op hoofdlijnen	8
8. Het participatieproces en te betrekken stakeholders	9
9. Projectorganisatie en overlegstructuur	10
10. Communicatie	11
11. Financiën	12
11.1 Financiën	12

1. Inleiding/aanleiding

Het huidige beleidsplan voor het Sociaal Domein, de Maatschappelijke Agenda, is in 2019 vastgesteld en loopt tot en met 2022. In maart 2022 zijn er verkiezingen geweest en inmiddels is een nieuwe coalitie gevormd. Als input voor de coalitieonderhandelingen is een quick scan van de huidige staat van het Sociaal Domein/Maatschappelijke Agenda uitgevoerd. Hieruit zijn aanbevelingen geformuleerd en opgenomen in het aan de gemeenteraad aangeboden overdrachtsdocument. Op basis van de input uit het overdrachtsdocument, de coalitieonderhandelingen en gesprekken met de samenleving is door de coalitie een bestuursakkoord opgesteld. De ambities uit dit bestuursakkoord vormen de basis voor de herijking van de huidige Maatschappelijke Agenda. In deze startnotitie is uitgewerkt op welke wijze het college en de gemeenteraad het proces om de Maatschappelijke Agenda te herijken gaan vormgeven. Hierbij rekening houdend met de lessen die geleerd zijn uit het opstellen van de huidige Maatschappelijke Agenda. Ook zijn in deze startnotitie kaders opgenomen met betrekking tot de inhoud, financiën en het proces welke leidend zijn in het te doorlopen participatieproces met de betrokken stakeholders.

2. Uitkomsten evaluatie huidige Maatschappelijke Agenda

Begin 2022 is een quick scan uitgevoerd. Hieruit is een aantal aanbevelingen naar voren gekomen met betrekking tot de inhoud en het proces. Deze aanbevelingen zijn op hoofdlijnen opgenomen in het overdrachtsdocument dat in maart 2022 aan de gemeenteraad is aangeboden (zie: [Overdrachtsdocument gemeente Woerden 2022](#)). Voor de evaluatie is gesproken met diverse maatschappelijke partners, de participatieraad, beleidsadviseurs en met de uitvoering. Daarnaast zijn storytellingonderzoeken gedaan om op deze manier ook de input van inwoners (waaronder ervaringsdeskundigen en jongeren) mee te kunnen nemen in de evaluatie.

2.1. Evaluatie proces en inhoud

Bij de totstandkoming van de Maatschappelijke Agenda 2019-2022 is een participatieproces vormgegeven waarbij diverse stakeholders betrokken waren. Er zijn 2 brede bijeenkomsten georganiseerd, er is een meedenkgroep bestaande uit een afvaardiging van partners en inwoners opgericht en er zijn werksessies met de participatieraad georganiseerd. De betrokken stakeholders waren beperkt tot de formele en informele partners binnen het Sociaal Domein. Aanpalende partners zoals sport- en cultuurpartners zijn bij de totstandkoming van de huidige Maatschappelijke Agenda niet betrokken. Het participatieproces was intensief en heeft in de voorbereiding de nodige capaciteit en inzet gevraagd van zowel de ambtelijke organisatie als partners. Hierdoor was er wel veel draagvlak voor de Maatschappelijke Agenda bij partners.

De gemeenteraad had in het participatieproces een beperkte rol en was bij de bijeenkomsten en werksessies toegehoord. De conclusie achteraf was daardoor dat er weliswaar een door partners gedragen Maatschappelijke Agenda lag, maar dat de gemeenteraad hierin vooraf onvoldoende kaders heeft kunnen meegeven. Daarom zijn in het besluitvormingstraject door de gemeenteraad aanvullende kaders geformuleerd die alsnog in de Maatschappelijke Agenda zijn opgenomen. Tevens is toen besloten de uitwerking van de beleidskaders in de maatschappelijke agenda met het college te bespreken tijdens verdiepende sessies.

Ook was de conclusie dat bij de totstandkoming van de Maatschappelijke Agenda een uitgebreid participatieproces is doorlopen, maar dat bij de uitvoering van de Maatschappelijke Agenda partners, participatieraad en gemeenteraad nauwer betrokken hadden moeten worden.

Uit de evaluatie van de Maatschappelijke Agenda blijkt tot slot dat de ingezette koers effectief is, maar op onderdelen aanscherping en/of impuls nodig heeft. Dit om het Sociaal Domein inhoudelijk en financieel houdbaar te houden, mede gelet op maatschappelijke trends en ontwikkelingen zoals diverse crises, de hervormingsagenda Jeugd, demografische ontwikkelingen en Rijksbeleid.

2.2. Conclusies

Uit de evaluatie kunnen onderstaande conclusies worden getrokken:

Wat ging er goed?

- De Maatschappelijke Agenda 2019 heeft, voortbordurend op het eerste integrale beleidsplan Sociaal Domein ‘Mensen Eerst’ uit 2015, de integrale manier van denken binnen het Sociaal Domein versterkt.
- Partners en participatieraad zijn uitvoerig betrokken, hierdoor was er veel draagvlak voor de vastgestelde koers.
- De Maatschappelijke Agenda gaf de basis om een aantal belangrijke inhoudelijke zaken structureel aan te pakken, zoals de invoering van sociaal werken in de wijk, de invoering van casemanagement en werken vanuit preventie (inclusief het subsidieproces en de versterking voorliggend veld).

Verbeterpunten

- Partners willen met name meedenken over concrete onderwerpen en hierop hun inhoudelijke expertise inbrengen.
- Partners, participatieraad en inwoners moeten niet alleen bij het opstellen van de Maatschappelijke Agenda maar ook bij de uitvoering worden betrokken.
- De gemeenteraad wil betrokken worden bij het proces en haar kaderstellende rol beter kunnen invullen.

2.3. Aanbevelingen

Gelet op bovenstaande analyse zijn in het overdrachtsdocument de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Aanbevolen wordt door te gaan op de ingezette koers: op onderdelen aanscherping en/of impuls nodig voor inhoudelijke en financiële houdbaarheid;
2. Ga door met monitoring en sturing: dit is randvoorwaardelijk voor het inzetten van effectief beleid en het tijdig kunnen bijsturen van ingezette sturingsmaatregelen;
3. Zet in op bewustwording/scherpte in rollen en verantwoordelijkheden gemeente-inwoners-organisaties (hoe vult de gemeente de regierol in?);
4. Zet in op versterking integraliteit binnen de organisatie;
5. Versterk de samenwerking met partners extern en in de regio;
6. Sluit beter aan bij de leefwereld en ervaringen van inwoners.

Deze aanbevelingen zijn meegenomen in deze startnotitie en worden meegenomen in het proces om een nieuwe Maatschappelijke Agenda te ontwikkelen.

3. Opdrachtomschrijving

1. Herijk de huidige Maatschappelijke Agenda en stel een nieuw integraal beleidsplan op voor het brede Sociaal Domein dat richting geeft aan de brede maatschappelijke vraagstukken en

ontwikkelingen die nog op het Sociaal Domein afkomen. Doorloop in dit proces het creatie-lemniscaat van Coppenhagen¹.

- a) Maak een startfoto van het Sociaal Domein, gebruik deze als nulmeting. Betrek bij deze startfoto relevante landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen (zoals: naijleffecten corona, demografie, rijksbeleid, wettelijke veranderingen rondom o.a. beschermd wonen, mogelijke veranderingen in de samenwerking met de regio en andere relevante lokale beleidsontwikkelingen).
- b) Definieer op basis van deze startfoto en het bestuursakkoord gezamenlijk met relevante partners de ambities en uitgangspunten voor het Sociaal Domein. Verwerk deze ambities en uitgangspunten in een integraal beleidskader en biedt deze uiterlijk Q2 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad aan.
- c) Maak voor de gemeenteraad inzichtelijk wat de bijsturingsmogelijkheden op de diverse thema's zijn, maak hiervoor gebruik van een scenario- en verschillenanalyse². Breng hierin de startsituatie (financieel en inhoudelijk), mogelijke scenario's en een afwegingskader in beeld. Hiermee stellen wij de gemeenteraad in staat kaders mee te geven voor de themasessies met partners. Presenteer na de themasessies met de partners aan de gemeenteraad voorstellen op de thema's waarin helder is op welke punten de voorgestelde keuzes verschillen van de huidige situatie.
- d) Vertaal het vastgestelde beleidskader in een uitvoeringsagenda 2023-2027 en koppel hieraan een kwaliteitsmonitor om de voortgang van de geboekte resultaten te monitoren.
- e) Bezie dit project in samenhang met het organisatiebreed op te starten project 'huis op orde', 'huis van de toekomst' en daarbij horende 'aanpak op dienstverlening'. De opdrachtnemer neemt daartoe deel aan dit organisatiebrede project en heeft voldoende tijd beschikbaar om hierin maximaal te participeren.

4. Doelstelling

1. Maatschappelijke organisaties en de gemeente hebben een gemeenschappelijk beeld van de beleidsinhoudelijke en financiële kaders, visie en koers binnen het Sociaal Domein voor de komende jaren en geven daar gezamenlijk uitvoering en sturing aan. De inwoner staat hierin centraal. Hiertoe wordt een participatieproces ingericht bij zowel de totstandkoming als uitvoering van de Maatschappelijke Agenda.
2. Aan de beleidsinhoudelijke en financiële kaders, visie en koers worden concrete doelen en acties gekoppeld welke verwerkt worden in een uitvoeringsagenda. Deze wordt jaarlijks opgenomen in de P&C cyclus. Op de voortgang wordt gestuurd via de sturingsstructuur binnen het Sociaal Domein (maand- en tertiaalgesprekken).

5. Kaders inhoud, proces en financiën

5.1. Inhoudelijke kaders

- a) We werken vanuit het gedachtegoed van 'positieve gezondheid' en de beleidsradaren van de GGD GHOR (zie bijlage 1).
- b) We waarderen wat er al de afgelopen jaren al is opgebouwd met, voor en door inwoners en sluiten daarbij aan.

¹ Zie bijlage 1 voor toelichting op de creatie-lemniscaat van Coppenhagen

² Zie bijlage 2 voor een toelichting op het begrip scenario en verschillenanalyse

- c) We werken van buiten naar binnen. We maken gebruik van de inbreng van partners in het veld.
- d) We kennen onze inwoners en wat hun wensen en behoeften zijn; de leefwereld van onze inwoners staat centraal in ons werken en denken.
- e) Integraal werken en denken zijn randvoorwaardelijk bij het opstellen en uitvoeren van de nieuwe Maatschappelijke Agenda. Dat betekent dat we verbindingen leggen Sociaal Domein breed (waaronder tussen Jeugd, Wmo, Werk en inkomen, armoede, sport, cultuur, onderwijs en onderwijshuisvesting, wonen voor bijzondere doelgroepen, inburgering, sociale basis, gezondheid en welzijn) en waar mogelijk ook Sociaal Domein overstijgend. Relaties met andere domeinen krijgen nadrukkelijk een plek bij de uitwerking van het integrale beleidskader en uitvoeringsplan.
- f) Ambities moeten haalbaar zijn en passen binnen beschikbaar budget en capaciteit. Gedurende de looptijd van het beleidsplan kunnen ambities, doelen en acties worden bijgesteld via de P&C cyclus.

5.2. Kaders voor het (participatie)proces

Bij het opstellen van de Maatschappelijke Agenda wordt een breed participatieproces ingericht. Hiermee willen we het draagvlak en de betrokkenheid bij de opstelling en uitvoering van de Maatschappelijke Agenda vergroten, gebruik maken van de inhoudelijke expertise van onze Maatschappelijke partners en een goede basis leggen voor de samenwerking bij de uitvoering. Bij dit participatieproces hanteren wij de volgende kaders:

- a) Beleidsadviseurs en partners krijgen zo veel mogelijk eigenaarschap over de inhoud en het proces.
- b) Bij de beleidsvorming kiezen we voor het betrekken van partners voor het participatieniveau MEEpraten en bij de beleidsuitvoering kiezen we voor het participatieniveau SAMENwerken.
- c) We focussen op een gezamenlijk proces met een brede groep maatschappelijke partners, gebruikmakend van diverse werkvormen.
- d) Woerden Wijzer en collega's uit andere werkgebieden (zoals veiligheid, wonen, openbare ruimte, gebiedsgericht werken) zien wij als een van de partners in dit proces en betrekken we gelijktijdig met de andere partners.
- e) Adviseurs van andere domeinen worden vanaf het begin betrokken bij dit proces en worden uitgenodigd voor de diverse werksessies om de integraliteit zoveel mogelijk te bevorderen.
- f) Ook bij de uitvoering van het beleidsplan en het meten van de resultaten worden partners blijvend betrokken. We maken hierbij gebruik van middelen zoals een doorlopende dialoogtafel, online platforms etc.
- g) Inwoners worden met name betrokken bij de beleidsuitvoering door het organiseren van inspiratie-bijeenkomsten en workshops over positieve gezondheid. Ook wordt er een markt voor inwoners georganiseerd: 'wensen voor de mensen'. Daarnaast maken we gebruik van story-telling en 'ervaringwijzer' om continu gevoed te kunnen worden met input vanuit de inwoners (waaronder ook ervaringsdeskundigen en jongeren).

Een meer gedetailleerde uitwerking van betrokken stakeholders per fase, hun rol in het proces en welke participatiemiddelen worden ingezet is opgenomen in hoofdstuk 8.

5.3. Financiële kaders

- a) Het huidige budget zoals opgenomen in de [Programmabegroting 2023-2026](#) is het financiële kader waar binnen we werken. Inhoudelijke ontwikkelingen zoals de nog vast te stellen hervormingsagenda Jeugd, maatschappelijke trends of andere relevante ontwikkelingen kunnen aanleiding geven tot wijziging van beleid en/of aanpassing van het financiële kader.

- b) Mogelijke wijzigingen in het begrote budget worden zoals gebruikelijk (wanneer hier dan al zicht op is) aangekondigd via de kadernota.
- c) De financiële vertaling van eventuele wijzigingen vindt pas plaats na vaststelling van de Maatschappelijke Agenda en zal ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd (begroting 2024-2028 of via een separaat raadsvoorstel).

5. Afbakening

- a) We richten ons op de periode 2023-2027 wat betreft de visie en koers en bijbehorende concrete doelen en actiepunten. Daarbij geven wij ook een doorkijk naar een verdere horizon voorbij de komende collegeperioden.
- b) We leveren een integraal beleidskader, uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor op voor het brede Sociaal Domein. Waaronder inbegrepen: Jeugd, Wmo, Werk en inkomen, armoede, sport, cultuur, onderwijs en onderwijshuisvesting, wonen voor bijzondere doelgroepen, inburgering, sociale basis, gezondheid en welzijn.
- c) We sluiten vanuit het Sociaal Domein aan op andere domeinen/domeinoverstijgende ontwikkelingen zoals het Integraal Veiligheidsplan (IVP), de omgevingsvisie, warmtetransitie en de woonvisie.
- d) Bij de uitvoering werken we met integrale teams (waar nodig met leden zowel binnen als buiten de gemeente) aan realisatie van de doelen en acties.

6. Randvoorwaarden, risico's en beheersmaatregelen

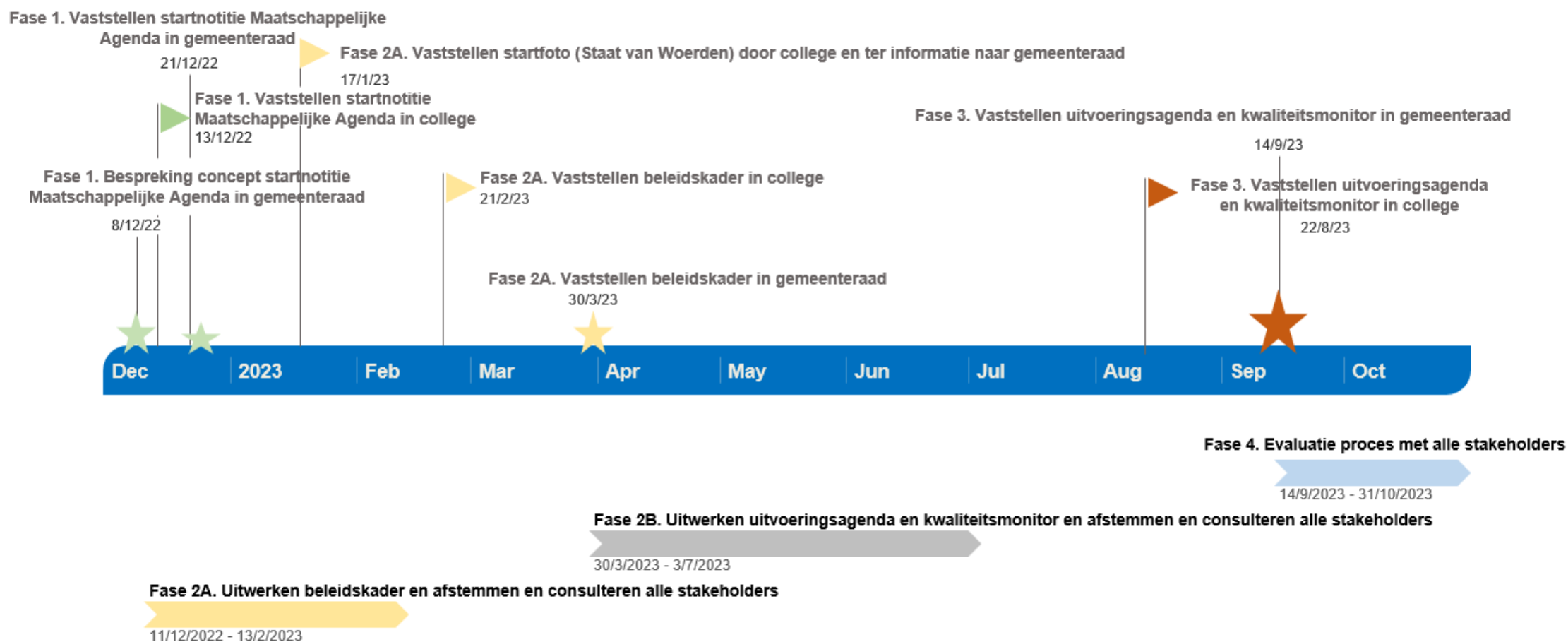
1. Betrokken medewerkers en organisaties moeten voldoende tijd ter beschikking hebben om met dit proces aan de slag te gaan. Arbeidsmarktomstandigheden (schaarste), openstaande vacatures en onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld als gevolg van heropleving van de coronacrisis, de Oekraïne-crisis, de energiecrisis of andere onvoorziene zaken) kunnen de inzet van partners en ambtelijke organisatie en daarmee het verloop van het proces beïnvloeden.
2. Het succesvol slagen en implementeren van het organisatiebrede project 'huis op orde', 'huis van de toekomst' en daarbij horende 'aanpak op dienstverlening' is randvoorwaardelijk voor het opstellen, uitvoeren en borgen van de Maatschappelijke Agenda 2023-2027. Elementen als cultuur, integraal werken, structuur, monitoring en sturing en verbetering van de dienstverlening worden in dit organisatiebrede project opgepakt en zijn het fundament onder een goed functionerende gemeente, en daarmee onder een goed functionerend Sociaal Domein.
3. De maatschappelijke partners die direct en indirect betrokken zijn moeten goed worden meegenomen in het proces, en er moet draagvlak zijn om met dit proces aan de slag te gaan. Gebrek aan samenwerking en draagvlak kan een groot risico vormen in de uitvoering. Heldere en tijdige communicatie en inzet daartoe van de inhoudelijk betrokken communicatieadviseur van de gemeente is dus een belangrijke randvoorwaarde. We stellen daartoe een communicatieplan/aanpak op.
4. Het geraamde uitvoeringsbudget zoals opgenomen in hoofdstuk 10 is beschikbaar voor de werkgroep en kan door de werkgroep naar eigen inzicht worden ingezet.

Bij de uitvoering van dit proces houden we bovenstaande risico's in beeld en bespreken de voortgang frequent met de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever om zo tijdig op mogelijke risico's te kunnen anticiperen.

7. Planning

7.1. Mijlpalenplanning op hoofdlijnen

De mijlpalenplanning is hieronder opgenomen. Een (interne) detailplanning is beschikbaar voor de werkgroep.

8. Het participatieproces en te betrekken stakeholders

Naast de opgenomen mijlpalenplanning is er een overzicht gemaakt waarin het proces per fase is uitgewerkt en waarbij ook is aangegeven welke stakeholders betrokken zijn en welke rol zij vervullen in het participatieproces.

nr	Mijlpaal	Stakeholder	Rol	Planning
FASE 1. VOORBEREIDING (OKTOBER-DECEMBER 2022)				
1	Opdrachtformulering proces Maatschappelijke agenda	Team Strategie en Beleid SD	Vorbereiden	okt-dec 2022
2	Vaststelling opdrachtformulering en voorstel verlenging MAG	College	Vaststellen	13-10-2022
3	Vaststelling PB 2023-2026 en motie 'MAG het iets meer zijn' (M3-5)	Gemeenteraad	Kaderstellend	17-11-2022
4	Politieke avond n.a.v. raadsvoorstel en motie (M3-5)	Gemeenteraad	Kaderstellend	08-12-2022
5	Aangepaste startnotitie in college	College	Vaststellen	13-12-2022
6	Vaststelling startnotitie gemeenteraad	Gemeenteraad	Vaststellen	21-12-2022
7	Partners en inwoners informeren over het proces	Maatschappelijke partners Sociaal Domein	Informeren	Na 21-12-2022
FASE 2A UITVOERING BELEIDSKADER (JANUARI-MAART 2023)				
8	Opstellen startfoto (Staat van Woerden) Sociaal Domein	Team Strategie en Beleid SD	Vorbereiden	sept 2022-jan 2023
9	Vaststelling startfoto (Staat van Woerden) Sociaal Domein	College	Vaststellen	Jan (wk 3) 2023
10	Raadsinformatiebrief startfoto (Staat van Woerden) Sociaal Domein	Gemeenteraad	Kennisnemen	Jan (wk 3) 2023
11	Uitwerken beleidskader (missie/visie/waarden/beleidsuitgangspunten)	Ambtelijke organisatie (integraal)	Vorbereiden	nov-dec 2022
12	Themabijeenkomst portefeuillehouders	College	Kaderstellend	Jan (wk 4) 2023
13	Beeldvormende sessie/woordvoerdersoverleg gemeenteraad: presentatie thema's voor scenario- en verschillenanalyse	Gemeenteraad	Kaderstellend	Jan (wk 5) 2023
14	Startbijeenkomst (2x) maatschappelijke partners: werkgroepen vormen rond uitwerking kaders	Maatschappelijke partners Sociaal Domein	MEEpraten	Feb (wk 7) 2023
15	Consultatieronde en adviesaanvraag participatieraad en cliëntenraad	Participatieraad en cliëntenraad	MEEpraten	Feb (wk 7) 2023
16	Raadsvoorstel vaststelling beleidskader	College	Vaststellen	21-02-2023
17	Raadsvoorstel vaststelling beleidskader	Gemeenteraad	Vaststellen	30-03-2023
FASE 2B UITVOERING UITWERKEN UITVOERINGSAGENDA EN KWALITEITSMONITOR (MAART-JUNI 2023)				
18	Woordvoerdersoverleg gemeenteraad: presentatie scenario en verschillenanalyse geselecteerde thema's/ kaders op	Gemeenteraad	Kaderstellend	Mrt (wk 12) 2023
19	Werkgroepsessie* partners 1: 7 werkgroepen werken kaders uit in uitvoeringsagenda	Partners/participatieraad/cliëntenraad	SAMENwerken	Mrt (wk 10 en 11) 2023
20	Werkgroepsessie partners 2: 7 werkgroepen werken kaders uit in uitvoeringsagenda	Partners/participatieraad/cliëntenraad	SAMENwerken	April (wk 14/15) 2023
21	Integrale werksessie: opbrengst uit werkgroepen koppelen	Partners/participatieraad/cliëntenraad	SAMENwerken	April (wk 16) 2023
22	Markt organiseren 'wensen voor de mensen'	Inwoners	MEEpraten	April (wk 17) 2023
23	Woordvoerdersoverleg gemeenteraad: tussentijdse voortgang werksessies presenteren	Gemeenteraad	Kaderstellend	Mei (wk 19) 2023
24	Werkgroepsessie partners 3: 7 werkgroepen werken kaders uit in uitvoeringsagenda	Partners/participatieraad/cliëntenraad	SAMENwerken	Mei (wk 20) 2023
25	Woordvoerdersoverleg gemeenteraad: tussentijdse voortgang werksessies presenteren	Gemeenteraad	Kaderstellend	Mei (wk 21) 2023
26	Werkgroepsessie partners 4: 7 werkgroepen werken kaders uit in uitvoeringsagenda	Partners/participatieraad/cliëntenraad	SAMENwerken	Juni (wk 23/24) 2023
27	Uitvoeringsagenda opstellen: opdracht aan partners en te behalen resultaten	Team Strategie en Beleid SD	Vorbereiden	deadline 15-08-2023*
28	Kwaliteitsmonitor opstellen	Team Strategie en Beleid SD	Vorbereiden	deadline 15-08-2023*
29	Woordvoerdersoverleg gemeenteraad: presentatie voorstellen per thema en verschillen tov huidige situatie	Gemeenteraad	Kaderstellend	Juni (wk 27) 2023
30	Consultatieronde partners en adviesaanvraag participatieraad/cliëntenraad	Partners/participatieraad/cliëntenraad	MEEpraten	Juni (wk 27) 2023
FASE 3. BESLUITVORMING (AUGUSTUS-SEPTEMBER 2023)				
31	Uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor afronden en aanbieden ter besluitvorming	Team Strategie en Beleid SD	Vorbereiden	15-08-2023
32	Vaststellen uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor	College	Vaststellen	22-08-2023
33	Vaststellen uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor	Gemeenteraad	Vaststellen	14-09-2023
34	Vertalen beleidskader, uitvoeringsagenda en kwaliteitsmonitor in PB 2024-2027		Vorbereiden	aug-23
FASE 4. EVALUATIE (OKTOBER 2023)				
35	Evaluatie proces met gemeenteraad en afspraken over monitoring uitvoering MAG		MEEpraten	okt-23
36	Evaluatie proces met partners/participatieraad/cliëntenraad en afspraken over monitoring uitvoering MAG		MEEpraten	okt-23
*	Voor de werkgroepsessies worden 7 werkgroepen opgericht bestaande uit maatschappelijke partners en een afvaardiging van de participatieraad/cliëntenraad die in totaal in 4 sessies met elkaar de kaders uitwerken in concrete acties. Voorafgaand aan elke werksessie wordt een SD woordvoerdersoverleg met de gemeenteraad gepland.			
*	Op basis van het interne planningschema zoals opgesteld door de griffie is het laatste aanlevermoment voor agendering voor de zomer 23-05-2023, en het eerste aanlevermoment voor agendering na de zomer op 15-8-2023			

9. Projectorganisatie en overlegstructuur

Opdrachtgevers

Bestuurlijk: Coördinerend wethouder Sociaal Domein

Taken/verantwoordelijkheden: is bestuurlijk verantwoordelijk voor deze opdracht. Wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van de uitvoering en zorgt voor afstemming met overige betrokken collegeleden. Afstemming met de overige portefeuillehouders (o.a. Jeugdzorg, Sport, cultuur) vindt plaats via het TSD (intern transformatieoverleg Sociaal Domein).

Ambtelijk: Directeur Sociaal Domein

Taken/verantwoordelijkheden: is ambtelijk verantwoordelijk voor het slagen van de opdracht, zowel inhoudelijk als financieel. Heeft mandaat om besluiten te nemen rondom mensen en middelen en stemt dit af in het MT Sociaal Domein.

Werkgroep

Team Strategie en Beleid is trekker van dit proces. Vanuit dit team is een beperkte projectgroep samengesteld. De projectgroep is verantwoordelijk voor de totstandkoming van de Maatschappelijke Agenda 2023-2027. De projectleden krijgen waar nodig coaching en training op het gebied van positieve gezondheid en de creatie-lemniscaat van Copenhagen om deze methodieken effectief toe te kunnen passen.

Agendaleden/afstemming nodig met:

- MT Sociaal Domein
- Data
- Financiën
- Communicatie

De agendaleden zijn op afroep beschikbaar voor de werkgroep en/of stuurgroep maar maken niet standaard onderdeel uit van het wekelijks overleg.

Betrokken actoren in proces:

- Team Strategie en Beleid: thuisteam Jeugd en Onderwijs, thuisteam Werk en inkomen, thuisteam strategie, ondersteuning en coördinatie, thuisteam Wmo, cultuur en sport.
- Woerden Wijzer: Sociaal Team, Team Jeugd en Gezin, Schuldhulpverlening
- Overige domeinen: wonen, energietransitie, veiligheid, vastgoed, openbare ruimte/ruimtelijke plannen, economie, realisatie en beheer, gebiedsgericht werken (wijkambtenaren), financiën.
- Inkoop en Monitoring Utrecht West
- Bestuur gemeente Woerden (college/gemeenteraad)
- Directie gemeente Woerden
- Participatieraad Woerden
- Maatschappelijke partners Woerden:

Ferm Werk	Scholen/onderwijs
Informele partners (gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd)	Sport en cultuurpartners
Kwadraad	Buurtwerk (jongerenwerk)
Maatwerkpartijen/zorgaanbieders (afvaardiging)	Alzheimer West Nederland
GGZ- aanbieders	Ouderenbonden

Cliëntenraad Ferm Werk	Kerken
Bibliotheek	GGDrU
Ondernemers	Jongerenorganisaties
Huisartsen	Veiligheidscoalitie Midden-Nederland (PGA)
HALT	Werkgroep 'iedereen doet mee'

- Dorps- en wijkplatforms
- Inwoners

Bovenstaande actoren hebben een grote of minder grote rol in het project en worden inhoudelijk op de hoogte gehouden en meegenomen in het proces door de ambtelijk/bestuurlijk opdrachtgever en op (deel) onderwerpen door de procesbegeleider of trekkers van de onderdelen van het project. Zie voor een gedetailleerde uitwerking hiervan hoofdstuk 8.

10. Communicatie

Het is belangrijk vanaf het begin over deze ontwikkeling goed te communiceren met zowel partners als collega's/organisatie en politiek. Er wordt daarom een gezamenlijk communicatieplan opgesteld. In dit communicatieplan moeten in ieder geval de volgende middelen en momenten worden opgenomen:

1. Maandelijks bijpraten van de collega's in de teams binnen het Sociaal Domein. Input voor deze bijpraatmomenten komt uit de werkgroep.
2. Under the dome³ sessies met collega's Strategie en Beleid
3. Informatiesessie/bijeenkomst gemeenteraad
4. Betrekken portefeuillehouders via TSD's
5. Startbijeenkomst (en) met maatschappelijke partners
6. Diverse thema-bijeenkomsten, workshops en werksessies met maatschappelijke partners
7. Werksessies/bijeenkomsten met de participatieraad
8. We betrekken inwoners onder andere door het organiseren van concrete workshops over positieve gezondheid en de toepassing hiervan op hun eigen leven. We informeren inwoners daarnaast over de nieuwe ontwikkelingen via de gebruikelijke informatiekkanalen en via de reguliere communicatiecampagnes van WoerdenWijzer (campagne, website, social media)

³ Under the dome sessies zijn sessies waarbij collega's zonder afleiding geconcentreerd en gezamenlijke aan een duidelijk gedefinieerd resultaat werken.

11. Financiën

11.1 Financiën

Proces opstellen Maatschappelijke Agenda

○ Marketing/opmaak/communicatie (incl extra uren communicatie)	€ 7.500
○ Bijeenkomsten (huren ruimte, catering, sprekers)	€ 5.000
○ Organiseren workshops partners en inwoners	€ 10.000
○ Inzet expertise/procesbegeleiders	€ 2.500
○ Coaching/training projectgroep creatie-lemniscaat en positieve gezondheid	€ 5.000
Totaal	€ 30.000

Borging en uitvoering

PM

Voor de uitvoering en borging van de Maatschappelijke Agenda is budget nodig voor o.a. het opzetten en organiseren van dialoogtafels, deskundigheidsbevordering en continue training op de methodiek van positieve gezondheid. Een exacte begroting voor het benodigd bedrag voor borging en uitvoering volgt in een later stadium. Dekking voor dit budget komt uit de reguliere budgetten binnen het Sociaal Domein.

Bijlage 1. Positieve gezondheid en beleidsraderen

Werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid stond (op verzoek van de vorige gemeenteraad) al als kader opgenomen in de huidige Maatschappelijke Agenda. Het is dus staand beleid. Het werd alleen nog niet breed toegepast in de uitvoering van ons beleid. Daarom is het voorstel om in de nieuwe Maatschappelijke Agenda dit gedachtegoed explicieter te integreren. Een aantal partners werken al vanuit dit gedachtegoed, we sluiten hiermee dus aan op wat er al speelt in Woerden. Ook is Positieve Gezondheid inmiddels onderdeel van staand Rijksbeleid. Onder andere de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 heeft oog voor gezondheid in de volle breedte. Positieve Gezondheid wordt als paraplu voor deze benadering en als gedachtegoed nadrukkelijk genoemd. Krachtig aan Positieve Gezondheid is dat je het op alle niveaus kunt toepassen. Het is taal die inwoners begrijpen en heel concreet kunnen toepassen. Tegelijkertijd is het een taal en methodiek die zich goed leent om integraal en domeinoverstijgend te werken en dus ook gedeelde taal creëert tussen verschillende beleidsterreinen en tussen partners en de gemeente.

Positieve gezondheid (1)

Positieve gezondheid (2)

Bijlage 2. Toelichting scenario- en verschillenanalyse

Door de gemeenteraad is middels de aangenomen motie 'MAG het iets meer zijn' en tijdens de politieke avond op 8 december 2022 de wens uitgesproken te gaan werken met een 'verschillenanalyse'. De gemeenteraad wil hiermee op geselecteerde thema's inzage hebben in de startsituatie (zowel inhoudelijk als financieel) en bijsturingsmogelijkheden hierin. Omdat de behoefte van de gemeenteraad zowel ligt bij het inzichtelijk maken van afwijkingen ten opzichte van de huidige koers als om het inzichtelijk maken van bijsturingsmogelijkheden en scenario's is ervoor gekozen om de term 'scenario en verschillenanalyse' te hanteren. Hieronder is een schematisch weergegeven hoe deze scenario en verschillenanalyse een plek krijgt in het te doorlopen proces met de gemeenteraad.

